

turuncu

Kadim Doğrular

Yeni Gerçekler

Aylık Kadın
Yaşam ve
Fikir Dergisi

Nisan 2023 Sayı: 230 Fiyat: 125 ₺

GÜVERCİNLERİ KÖPEKLERE KURBAN EDEMEYİZ

Bahadır Yenişehirlioğlu

SANATÇI ZÜLEYHA ORTAK:

“ANADOLU KADINI
DÜNYADA KİMSEDE OLMAYAN
BİR YÜREK TAŞIYOR”

DEPREM DOSYASI

Dr. Gülay Kurt

GAZETECİ TAHA HÜSEYİN KARAGÖZ:

“TROL HESAPLAR ÜZERİNDEN YAPILAN
DEZENFORMASYON
VE MANİPÜLASYONA
HEP BERABER ŞAHİTLİK ETTİK”

PROF. DR. NEVZAT TARHAN:

“KÖTÜ ŞEYLER, YANLIŞ ŞEYLER
BAZI DURUMLARDA AŞLINDA
İYİ MÜKEMMEL
DOĞRU VE GÜZELİN
TAMAMLAYICISIDIR”

ACILARLA İYİ OLMAK

Bankkart

Seni düşünür o

Teknolojisi ve avantajlarıyla hayatınızı kolaylaştıran
Bankkart dünyasına sizi de bekleriz.

Ayrıntılı bilgi Bankkart Mobil ve bankkart.com.tr'de.

Ziraat Bankası

Seni düşünür o
bankkart

BAĞCILAR BELEDİYESİ

ÇANAKKALE

ZAFER MÜZESİ

"Sizleri sanat ile tarihin bir araya geldiği müzemizde,
Çanakkale ruhunu yaşamaya ve hissetmeye davet ediyoruz."

BAĞCILAR BELEDİYESİ
ÇANAKKALE
ZAFER MÜZESİ

Müzemiz haftaiçi ve cumartesi günleri 9-00 ile 16-50 saatleri arasında
ücretsiz olarak ziyaret edilebilmektedir.

15 Temmuz Mahallesi Camiyolu Caddesi No:75 Bağcılar İstanbul Müze İrtibat 0 212 602 03 10

[YouTube](#) [Instagram](#) [Facebook](#) [Twitter](#) [bagcilarmuze](#)

BAĞCILAR
BELEDİYESİ

İÇİNDEKİLER

06 ▶ BAHADIR YENİŞEHİRLİOĞLU: GÜVERCİNLERİ KÖPEKLERE KURBAN EDEMEYİZ

İbn Arabî diyor ki: Din ve ahlak aynı memeden süt emen ikiz kardeş gibidir. Bunların beslendikleri nokta aynıdır. Beslendikleri nokta ise vahiydir.

10 ▶ GAZETECİ TAHA HÜSEYİN KARAGÖZ: "TROL HESAPLAR ÜZERİNDEN YAPILAN DEZENFORMASYON VE MANİPÜLASYONA HEP BERABER ŞAHİTLİK ETTİK"

Deprem ağır ve yıkıcıydı fakat dijital medyada deprem sonrası büyük bir tartışma başlamıştı. Bu süreci Taha Hüseyin Karagöz ile konuştuk.

14 ▶ GAZETECİ FADİME ÖZKAN: ACININ BÜYÜKLÜĞÜNDEN KİMSENİN AĞLAYAM- ADIĞI DEVASA BİR TAZİYE EVİ GİBİYİZ"

45 bini buldu ne yazık ki can kaybımız. Aynı aileden kayıplar oldu. Anne babası ölen çocuklarımız kaldı geride. Çocukları enkaz altında, yanı başında ölen anneler var, babalar var. Çok acı var. Çok acı var...

18 ▶ PROF. DR. NEVZAT TARHAN: "KÖTÜ ŞEYLER, YANLIŞ ŞEYLER BAZI DURUMLAR- DA ASLINDA İYİ MÜKEMMEL DOĞRU VE GÜZELİN TAMAMLAYICISIDIR"

Trauma hayatınızı şekillendirir. Ama fırsat boyutlu odaklanırsanız tehdit boyutu ikinci plana düşer bundan güçlenerek geliştiren travma şeklinde çıkarırsınız travmayı benim için nasıl geliştiren travmaya kafa yorsunlar

24 ▶ ÖNDER BAŞKANI ABDULLAH CEYLAN: "Z KUŞAĞI GÖZÜNÜ KIRPMADAN DEPREM BÖLGESİNE GİTTİ"

Aslında bizim hep farkında olduğumuz ama daha çok görmek istemediğimiz, eleştirmeyi yeğlediğimiz genç kuşağın ne kadar sorumluluklarının bilincinde, ülkesini, milletini seven, inandığı değerler için gözünü kırpmadan sahaya çıkan bir kitle olduğunu gösterdiler.

30 ▶ SANATÇI ZÜLEYHA ORTAK: "ANADOLU KADINI DÜNYADA KİMSEDE OLMAYAN BİR YÜREK TAŞIYOR"

Bir kez daha gördüm ki, Anadolu kadını hakikaten bambaşka yürek taşıyor. Bölgede çalışırken sevgili Deniz Akkaya bana "Sen Amazon kadınısın" demişti. Bence bütün Anadolu kadınları birer amazon savaşçısı.

32 ▶ MÜZEZZEN TAŞCI: DEPREM VE DOĞA AFETLERDE GÖNÜLLÜLÜK

her Müslüman yeryüzünün imar ve inşasından mesul olduğu gibi, birbirine karşı da sorumluluklu kalmıştır.

36 ▶ GÜLŞAH IRMAK: ACILARLA İYİ OLMAK

Ne zaman ki ferasetini korur; gün yüzüne kavuşur ilahi bir kucaklamayla... Zaman, zaman değil. Mekan, mekan değildir artık bildiği yaşadığı.

- 38** ▶ **DR. MİMAR GÜLAY KURT: DEPREM DOSYASI**
Maalesef ülkemiz dünyanın önemli deprem kuşaklarından biri olan Alp-Himalaya kuşağı üzerinde yer alıyor. Ülkemiz, çok sayıda aktif faya sahip bulunmaktadır.
- 42** ▶ **AV. ARB. UMUT ÖZKAN: ENKAZ ALTINDA KALAN SOSYAL MEDYA**
Sosyal medyada 40 Macar kurtarma köpeğinin kaybolduğu ile ilgili bir haber paylaşımına sokuldu. Tabii ki bu da yalan bir haberdir. Bu yalan haberi düzeltme görevi ise bir yabancıya Macaristan'ın Türkiye Büyükelçisi Victor Matis'e düştü.
- 50** ▶ **HÜSEYİN KARACA: AFETLERDE SAKLI LÜTUFLAR.. DEPREM SONRASI RAMAZAN...**
Dünya çapında benzerine az rastlanan, on ilimizi doğrudan etkileyen bir depremle sınıandıktan sonra Ramazan ayına bir yanımız buruk bir yanımız sevinçli giriyoruz.
- 54** ▶ **ŞEHİRLERİMİZDE RAMAZAN GELENEKLERİ**
Ramazan ayı, hayatımızda önemli bir beraberlik dönemidir. Aileler, komşular iftar sofralarında bir araya gelir ve bu Ramazan'ın diğer tüm aylardan daha farklı bir atmosferde geçmesini sağlar.
- 58** ▶ **KRONİK HASTALIKLARI OLANLAR İÇİN 10 RAMAZAN ÖNERİSİ**
Oruç, vücudun kendi kendini iyileştirmesini, organizmanın zararlı maddelerden arınmasını sağlıyor. Bu sene Ramazan ayında oruç yaklaşık 14 saat sürüyor.
- 62** ▶ **ZELİHA TAMER UÇAR: SEVME SANATI**
Sevmek bir sanat mıdır? Eğer bir sanat ise, bu sanatı öğrenmek bilgi ve çaba gerektirir mi? Sevgi, tamamen rastlantıya bağlı, talihli kişilerin başına gelen bir durum mu, yoksa bir duygu mudur?

- 80** ▶ **SEYAHAT: BİR KEZ DAHA GAZİ, HER ZAMAN MAĞRUR GAZİANTEP**
Ülkemizde yaşanan ve 11 ilimizi ve hepimizi derinden etkileyen yaralayan deprem felaketiyle hepimizin günü, gündemi bozuldu
- 84** ▶ **İYİ Kİ KİTAPLAR VAR**
Günlerdir kalbimizden dilimize "Rabbim, Ülkemin yaralı kalbindeki bu enkazı kaldır" diye yana yana dualar dökülmekte...
- 86** ▶ **NURİYE ATASEVEN İLE MUTFAK KÜLTÜRÜ**
Anadolu büyük ve kıymetli bir sofradır. Bu sofradan aç kalkmaz. Her gelen davet edilir. Anadolu'nun bir yerinde dert keder varsa, diğerleri sofrayı açar. Sofra bizde hayatın yeniden başlamasıdır.

CANAN YAYINCILIK
İLETİŞİM TURZ. TİC. LTD. ŞTİ ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ VE
GENEL YAYIN YÖNETMENİ
M. Zahide CEYLAN

TURUNCU DERGİ KURULUŞ TARİHİ
1 OCAK 2003

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Zahide CEYLAN

KURUCU MİMARIMIZ
Şehit Erol Olçok

EDİTÖR
Ümmügülsüm TAT

YAYIN KURULLU
Ayşe KEŞİR,
Gülfidan ÇALIŞKAN,
Gaye YARDIMCI,
Nuran SÖZEN,
Seda ŞİŞMAN,
Zehra GÜVELİ,
Saliha KARAASLAN, Şeyma YEŞİL,
Nuriye ATASEVEN, Gonca BABÜR,
Halime Tezcan TOSUN,
Zehranur Ceylan DEMİR,
Nurcan Yalçın ÖZDEMİR,
Zeynep ÖZDEMİR

İSTANBUL KOORDİNATÖRÜ
Gülşay KURT
0507 485 55 95

GÖRSEL YÖNETMEN
Şerife AKYOL KURT

TURUNCU DERGİSİ ADRES
1271. Cadde Libra Kule
No: 21 Kat: 11 Daire: 44
BALGAT - ÇANKAYA/ANKARA
TEL: 0312 446 85 85

TELEFON: 0312 446 85 85

WEB: www.turuncudergi.com

e-mail: turuncudergisi@gmail.com

BASKI
TURKUVAZ HABERLEŞME
VE YAYINCILIK A.Ş.
Güzeltepe Mah. Mareşal Fevzi Çakmak Cad.
B Blok No: 29/1/1
Eyüpsultan / İstanbul
TEL: 0212 354 30 00
info@turkuvazmatbaacilik.com.tr

'TURUNCU' Dergisi, yerel süreli aylık yayındır
Basın yayın ilkelerine uymayı kabul eder
Basılan ilanların tüm sorumluluğu
ilan sahibine, yazılan yazıların
sorumluluğu yazarlara aittir

Kurum ve kuruluşlar için
kargo dahil fiyatı 250 TL'dir.

TURKUVAZ DAĞITIM PAZARLAMA A.Ş.
tarafından dağıtılmaktadır.

zahideceylan@turuncudergi.com

Sevgili Turuncu Okurları

6 Şubat günü büyük ve yıkıcı bir deprem yaşadık. Asrın felaketi 11 ilimiz başta olmak üzere tüm Türkiye'yi etkiledi. Türkiye büyük bir cenaze evine dönüştü. İnsanlar, hayatlar, şehirler enkaz altında kaldı.

O günden bu yana kimseli kimsesizler gibiyiz. Her yer çok kalabalık ama elimizi koyup ağlayacağımız kimse yok. Herkes bir şey yazıyor ama bu yası tarif eden yok. Herkes bir şeyler paylaşıyor ama acıya pansuman yok.

Enkazda tüm sevdiklerini kaybedenler, şehirlerin dekor gibi arka arkaya yıkılan simgeleri, kaybolan hatıralar...

Elimizdeki acının albümlerinde dolaşıyoruz yalnızca. Duygularımız donmuş gibi. Acımız soğumadan, cenazelerin hepsi defnedilmeden normale dönmeyi konuşmak öyle anlamsız ki...

Türkiye çok büyük bir deprem yaşadı. Başınız sağ olsun cümlesi bile yarım kaldı.

Ramazan ayı gelince, bu kıymetli ayın kuşatıcılığında, rahmet ikliminde "Allah'ım iyi ki sen varsın" dedim. Günlerdir dilimde aynı dua. Biz bu enkazı kaldıracız. Acıdan en güçlü şekilde çıkacağız. Çünkü biz Anadoluyuz. Bu toprakların ruhunda acıda yıkılmak yok, yeniden başlamak var. Allah yardımcımız olsun.

Ramazan ayımız mübarek olsun.

Zahide Ceylan

Masrafsız 3 taksit güzelliği Paraf'ta

3
taksit

Masrafsız

150 TL'den 20.000 TL'ye kadar
yurt içi peşin alışverişlerinizde,
masrafsız sonradan 3 taksit fırsatı
Paraf'ta sizi bekliyor.

 HALKBANK

Paraf bireysel kredi kartları ile yurt içinde tüm Banka POS'larından taksit yapılabilir sektörlerde yapılacak 150 TL ve 20.000 TL arası peşin işlemler masrafsız olarak sonradan taksitlendirilecektir. Sonradan taksitlendirme işlemi Halkbank İnternet Şubesi, Halkbank Mobil, Paraf Mobil, Dialog kanallarından ve işlem sonrası müşteriye gönderilecek SMS'e müşteri tarafından onay SMS'i gönderilmesiyle gerçekleşecektir. Masrafsız taksitlendirme işlemi sadece 3 taksit için geçerli olup, diğer taksit adetlerinde cari oran geçerlidir. Ticari kartlar, HalkCard, taksitli işlemler, iptal ve iade işlemleri, ParafPara kullanılarak yapılan işlemler dahil değildir. Detaylı bilgi: paraf.com.tr

GÜVERCİNLERİ KÖPEKLERE KURBAN EDEMİYİZ

İbn Arabî diyor ki: Din ve ahlak aynı memeden süt emen ikiz kardeş gibidir. Bunların beslendikleri nokta aynıdır. Beslendikleri nokta ise vahiydir. Ahlakın bir kısmı kazanılırken bir kısmı da doğuştan getirilmektedir. Bazı ahlaki davranışların gelişmesi ve geçirgenliği mümkün iken bazı davranışlar için bu durum söz konusu değildir.

**BAHADIR
YENİŞEHİRLİOĞLU**

Ruhunu kaybetmiş olan insan, söylemleri ile uygulamaları çelişen, parayı put haline getirmiş sahte bir varlıktır. Ruhunu kaybetmiş, vahşi çığlıklar atan bir insanın yapabileceklerini düşünmek bile istemiyor insan, bundan korkuyor ve dehşet içinde kalıyor.

Bu sahte varlığın önünde duracak tek ve gerçek güç yaradılışında kendine armağan edilen değerleri unutmamış sahici insandan başkası değil.

Vicdanı, merhameti, hak ve adalet'i iğdiş edilmiş sahte varlık tetiği çekilmiş bir bombadan farklı değil. Tehlike oluşturuyor, yıkıyor, zehir saçıyor, bozuyor ve mahvediyor.

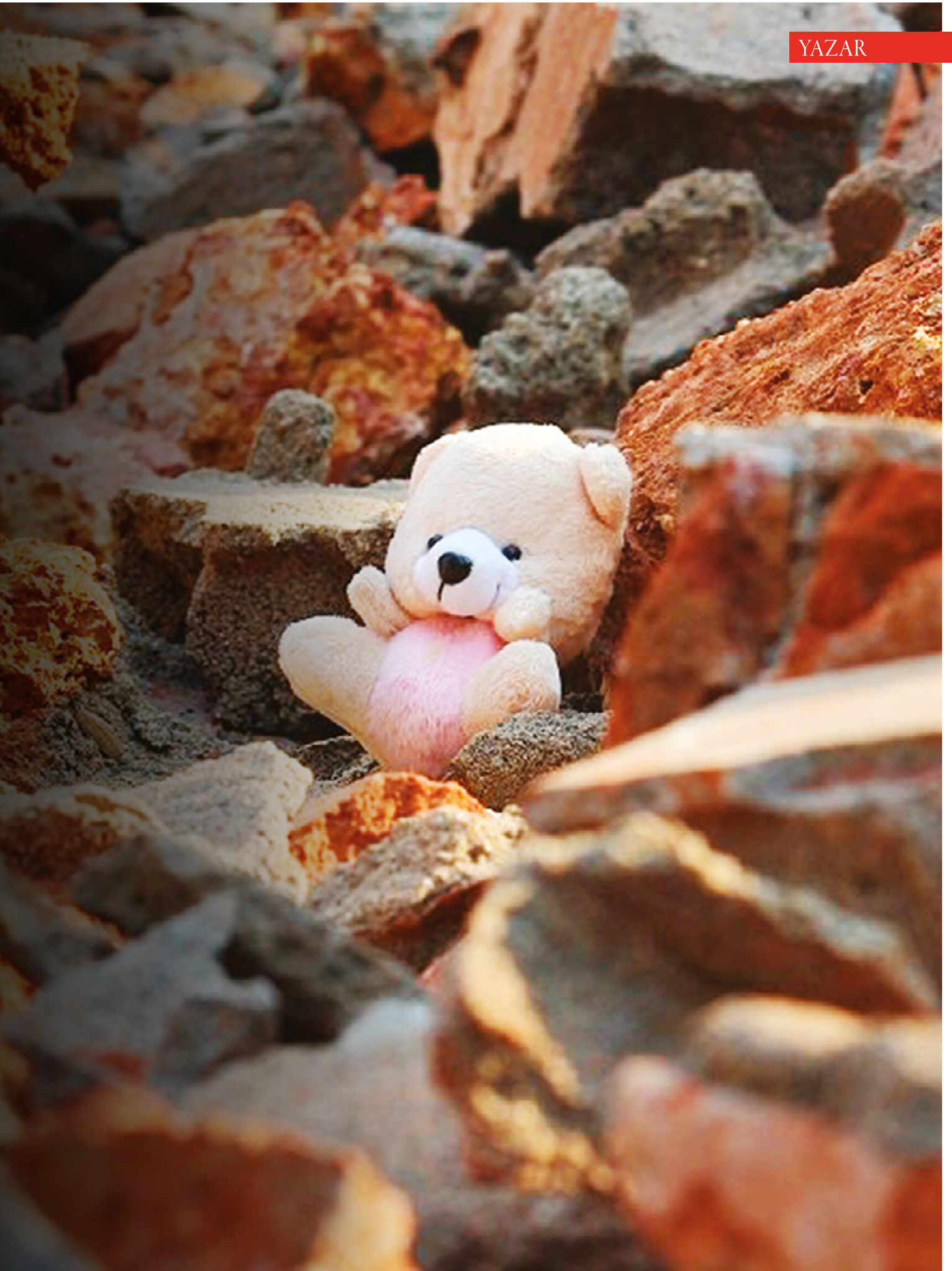
Rahmet medeniyetinin küresel sömürü medeniyeti karşısındaki üstünlüğünü ortaya

koyabilmesi ancak asli kodlarını yeniden keşfetmesine bağlı. Kent; geçmişte farklı dönemlerine ait mekânsal, sosyal ve kültürel katmanların üst üste gelmesiyle oluşan bir ortamdır. Hele Anadolu'muzda bu çok daha derin ve kadim. Kent, onu oluşturan mekânsal, sosyal ve ekonomik değerlerin fiziksel olarak anlatım aracıdır. Şimdi soruyorum Kent bilincimiz ve şehirlerimiz değerlerimizin fiziksel bir anlatımı mı?

İbn Arabî diyor ki: Din ve ahlak aynı memeden süt emen ikiz kardeş gibidir. Bunların beslendikleri nokta aynıdır. Beslendikleri nokta ise vahiydir. Ahlakın bir kısmı kazanılırken bir kısmı da doğuştan getirilmektedir. Bazı ahlaki davranışların gelişmesi ve geçirgenliği mümkün iken bazı davranışlar için bu durum söz konusu değildir.

Şimdi soruyorum Din ve Ahlak konusunda ne denli derinlikli ve yaygın düşünüyor, hayatımıza geçiriyor ve davranışlarımızla gösteriyoruz?

İnsan ruh ve bedenden meydana gelen bir varlıktır. İnsan konuşan, düşünen ve aynı zamanda insanı algılayan bir varlık.

Mimar Sinan gibi bir karakter önümüzde duruyorken bu denli geriye gidip ilkelleşmenin sebebi daha çok, çok daha çok para diyerek ruhunu kaybetmiştik olabilir. **Evrensel ahlaktan yoksun olmakla izah edilebilir. Helal ve haram kavramlarını unutmakla izah edilebilir.**

Cisimler cansızdırlar, bitkiler canlı, ama duygusuzdurlar, hayvanlar canlı, duygulu lakin akılsızdır. Peki, insanı bunlardan ayıran şey ne? Akıl elbet. Lakin ahlak temeli üzerinde inşa edilmiş bir akıl. İnsan evrensel ahlakı kaybettiği an kötücül bir varlığa dönüşüyor. Cahilliğinin karanlığında kayboluyor, çürüyor ve zarar veriyor.

Dua yüklü mabetlerimizi inşa edenlerden öğreneceğimiz çok şey var. Bilimin ve medeniyetin ışığında tekrar kendimize dönüp maziye bakıp ciddi kararlar alma zamanındayız.

Mimar Sinan gibi bir karakter önümüzde duruyorken bu denli geriye gidip ilkelleşmenin sebebi daha çok, çok daha çok para diyerek ruhunu kaybetmiştik olabilir. Evrensel ahlaktan yoksun olmakla izah edilebilir. Helal ve haram kavramlarını unutmakla izah edilebilir.

Deprem yıkıcıdır ama insanın zıvanadan çıkmış hali depremden çok daha acı vericidir.

Demirden, çimentodan çalan, mama bekleyen bebeklerin mamarlarını, sularını, depremzedelerin bataniyelerini çalan, böylesi bir yıkımdan kendine getirim tesis etmeye çalışan çok daha acı vericidir.

Süfli duyguların iğdiş ettiği zihinlerin gotik canavarlara dönüştüklerini görmek hepimizi çok sarsmalı.

Bu insanlar kulaklarında Cehennem zincirlerinin şangırtısını hiç mi duymazlar ve hiç mi öleceklerini düşünmezler! Hamasi, ayrıştırıcı, vahşi söylem ve reflekslerden bir an önce uzaklaşarak yarar sağlayabileceklerini hiç mi düşünmezler?

Herkesin çıkaracağı çok dersler var bu Deprem felaketinde. Rahmet medeniyetinin temsilciliğine soyunmuş bulunanların kendi kusurlarıyla yüzleşmesi, hatalarını görmesi ve medeniyetini var eden tüm unsurlarla barışması ve bu barışı bir an önce sonuçlandırması bilimin ve vahyin ışığından ayrılmaması gibi.

Allah'ın her yarattığı şeyde bir hikmet bulunur, buna göre insan da hikmet üzerine yaratılmıştır, bu

hikmetin hakkını ise kâmil insan verebilir. Allah, yeri göğü ve ikisinin arasındaki şeyleri abes olarak yaratmamıştır. Allah, insanı da abes yaratmamıştır. O zaman abes şehirlerden, abes insanlardan insana uygun şehirlere, abes insandan insan-kâmil seviyesinden insanlara dönüşme mücadelemizi ne pahasına olursa olsun başarmak zorunda olduğumuzun bilinciyle mücadeleye devam etmeliyiz. Birlik ve beraberlik içinde mücadele etmenin merkezinde bu var. Zamana tanıklık yapıp dersler çıkarmayanlara acımak gerek.

Rüyalarını kaybetmiş, renklerini yitirmiş, bilimden uzaklaşmış bir çaresizliğin medeniyet olarak sunulması tam bir medeniyetsizliktir.

Damarlarına haramı dolduran bir dünya asla kurtuluşun ümidi rolüne soyunamaz.

Bilimi ve hikmeti kaybeden hayallerini kaybeder, hayallerini kaybeden neslini kaybeder. Şimdi yakala

kendini suçüstü ve gör ve bak. Perdeleri arala, bak arkasında bir makine sana aslında bir film izletiyorlar. Bak resimler bedeninde yansıyor şimdi. Gördün mü? Tersinden bakıyorsun da ondan. Hayri eğil ve taş al yerden ve fırlat makineyi çalıştırana. Cam kırılacak ve makara boş saracak. Bunu yapabilirsin. İçindeki iblisten kurtulabilirsin.

Damarına batırılmış iğneyi çıkar kurtul. Sana yüklemeye çalıştıkları afyonu reddet para putun olamaz ey insan! Canavarlar üreten sistemin bu canavarları kontrol ve yok etmeye çalışmasını beklemek kanlı pençelerden okşanma beklemekten farksızdır. Canavarlar üretmeyecek bir rahmet medeniyetini tekrar hayata geçirmek mecburiyetindeyiz. Biz güçlü bir Milletiz bunu başaracağımızdan en küçük bir şüphem bile yok.

Güvercinleri, köpeklere kurban edemeyiz.

Damarına batırılmış iğneyi çıkar kurtul.

Sana yüklemeye çalıştıkları afyonu reddet para putun olamaz ey insan!

Canavarlar üreten sistemin bu canavarları kontrol ve yok etmeye çalışmasını beklemek kanlı pençelerden okşanma beklemekten farksızdır.

GAZETECİ TAHA HÜSEYİN KARAGÖZ:

TROL HESAPLAR ÜZERİNDEN YAPILAN DEZENFORMASYON VE MANİPÜLASYONA HEP BERABER ŞAHİTLİK ETTİK

Yardım tırlarının bölgeye sokulmadığı, üzerinde bir alkol şirketinin markasının bulunduğu kutuların geri çevrildiği ifadeleri geniş geniş yer aldı. Tüm bu toplumsal fay hatlarını tetikleyen insanları daha çok provoke eden, tahrik eden içerikler maalesef buralarda yer aldı.

II RÖPORTAJ: ZEHRA GÜVELİ ||

Gazeteci Taha Hüseyin Karagöz depremin ilk günlerinden itibaren bölgedeydi. Canlı yayınlar yaptı, yaşananları anlattı. Deprem ağır ve yıkıcıydı fakat dijital medyada deprem sonrası büyük bir tartışma başlamıştı. Bu süreci Taha Hüseyin Karagöz ile konuştuk.

Deprem bölgesine ilk gittiğinizde sahanın durumu nasıldı? Neler dikkatinizi çekti?

Deprem bölgesine ilk gittiğim şehir Adana'ydı. Büyük oranda çalışmalar başlamıştı vinçler AFAD ekipleri ülke ekipleri hepsi bir organizasyon içerisinde arama kurtarma çalışmalarına başlamışlardı. Zeyran Apartmanı'nın önünde ilk yayını yaptığımı hatırlıyorum sonra öğlen saatlerine doğru tam enkazın başında çekim

yaparken yan binadan gelen bir çığlıkla irkildik ve deprem olduğunu fark ettik. Bu çok şiddetli bir depremdi, kendimizi birden cadde üstüne attık ve aynı dakikalarda diğer illerde büyük yıkımlar gerçekleştiğini öğrenmemiz çok sürmedi. İlk gün Adana havalimanında Hatay'a giden ekipleri ve Adıyaman'a giden ekipleri görmüştük. Adana üzerinden söylemek gerekirse bir koordinasyon olduğunu ifade edebiliriz. Hatay'a ve diğer illere ilk gün gitmeyi tercih etmedim çünkü hem internet erişimi yoktu dolayısıyla yayın yapma imkanımız yoktu, hem de mümkün olan en kısa süre içerisinde ilk enkaza ulaşmayı planlıyordum. Bu nedenle Adana'yı tercih etmiştim çok büyük bir korku hali vardı; şehrin gidişi ve çıkışı tamamen trafikten kilitlemiş vaziyetteydi fakat Hatay'dan ve Adıyaman'dan farklı olarak bir koordinasyon olduğunu söyleyebilirim.

SADECE AFAD DEĞİL TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ, DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DA HEDEFE KONULDU. ADANA'YA GİTTİĞİMDE AFAD'I GÖRDÜM, İSKENDERUN'A GİTTİĞİMDE DE GÖRDÜM ANCAK 10 BÜYÜK İLDE GERÇEKLEŞEN DEPREMDEN BAHSEDİYORUZ. DOLAYISIYLA AFAD HER ENKAZIN BAŞINDA VAR MIYDI SORUSUNUN KARŞILIĞI HAYIR, HER ENKAZIN BAŞINDA BİR AFET PERSONELİ YOKTU BU DA ÇOK MÜMKÜN DEĞİLDİ.

Televizyon ekranları daha dikkatli yayın yaparken sosyal medyada algı operasyonları başladı. Sosyal medya, yurttaş gazetecilikten manipülasyona nasıl evrildi?

Televizyon ekranlarında tamamen dikkatli bir yayın yapıldığını söylemek mümkün değil. Biliyorsunuz Halk TV'de Tele 1'de, a Fox'da provokasyon yapıldı. Yardım tirlarının bölgeye sokulmadığı, üzerinde bir alkol şirketinin markasının bulunduğu kutuların geri çevrildiği ifadeleri geniş geniş yer aldı. Tüm bu toplumsal fay hatlarını tetikleyen insanları daha çok provoke eden, tahrik eden içerikler maalesef buralarda yer aldı. Bunların uzantısı olarak da sosyal medyada özellikle fake hesaplarla, trol dediğimiz hesaplarla çok fazla sayıda yalan ihbar arama kurtarma çalışması yapanların vakit kaybetmesine neden oldu. Tamamen trol hesaplar üzerinden yapılan dezenformasyon ve manipülasyona hep beraber şahitlik ettik.

"AFAD sahada yoktu" diyenler örgütlü bir şekilde manipülasyona devam ediyor. Neden AFAD hedefe konuldu?

Sadece AFAD değil Türk Silahlı Kuvvetleri, Diyanet İşleri Başkanlığı da hedefe konuldu. Adana'ya gittiğimde AFAD'ı gördüm, İskenderun'a gittiğimde de gördüm ancak 10 büyük ilde gerçekleşen depremden bahsediyoruz ve enkazı kaldırması gereken ekiplerin enkaz altında kalmasından bahsediyoruz. Uykuda yakalandı birçoğu, ailesini kaybetti. Dolayısıyla AFAD her enkazın başında var mıydı sorusunun karşılığı hayır, her enkazın başında bir afet personeli yoktu bu da çok mümkün değildi. 150.000 yıkılan yapıdan bahsediliyor veya acil yıkılması gereken yapıdan bahsediliyor hepsinin başına AFAD personeli dikmeniz demek her enkazda 10 personel bulunması gerekse bir buçuk milyon insan yapar ki dünyada bütün bu anlamda ki STK'ları bir araya toplasanız profesyonel ekipleri bir araya toplasanız ancak böyle bir

rakam çıkartabilirsiniz. AFAD sahadaydı ne kadar yeterli oldu, ne kadar yetersiz oldu bu ayrıca değerlendirilebilir fakat aynı şekilde bu deprem ne kadar büyük olduğu ne kadar geniş alanı etkilediği, yeryüzüne ne kadar yakın olduğu, ne kadar fazla yıkım gerçekleştiği; ana yolları, havalimanlarını, köprüleri, geçitleri ne yönlü etkilediği de ayrıca tartışılması gereken bir konu.

Twitter neden bant daraltma uygulaması yaptı? Twitter'a erişim yasağına özellik le gençler tepki gösterirken, iletişim ağının sınırlanmasının arka planında ne var?

Bu süreçte manipülasyonun en fazla yapıldığı noktalardan bir tanesi Twitter oldu. Twitter'da biliyorsunuz topluluk kuralları var bu topluluk kurallarının içerisinde cinsiyet ayırımı tutun toplumun bir bölümünü aşağılamaya yönelik bazı kurallar var. Siz üye olduğunuzda bütün bu kuralları kabul etmiş oluyorsunuz. Twitter'da LGBT'ye yönelik bira nefret söylemini eleştiri dahi yaparsanız hesabınız kısıtlanır, askıya alınır. Twitter yönetimiyle yapılan tüm görüşme girişimlerinin arka planında kısmen vakıf olan bir gazeteci olarak söyleyebilirim ki bütün bu çağrılara kulak asılmayınca son çare olarak bant daraltılmasına gidildi. Aslında tamamen kapatılmadı, bu bant daraltılması kararının alınmasının hemen 3-5 dakika sonrasında Twitter yönetimi iletişim kanallarını açarak görüşme taleplerini kabul etti. Bu taleplerden bazılarına kulak verilmedi, bant daraltılması kapatıldı. Twitter günümüzde bir ticari işletme, bundan para kazanan bir şirket var. Dolayısıyla bu şirkette Türkiye'de faaliyet gösterirken hukuka nizamaya uymak zorunda durumunda.

Yalan haberin gerçeklerden daha hızlı yayıldığı bu yüzyılda doğruya nasıl ulaşacağız? Hangi filtreleri kullanacağız?

Çoklu olarak doğrulayacağız, sadece tek bir kaynaktan beslenmeyeceğiz Bir de mantık süzgecimizden geçeceğiz. Tüm bunların içerisinde aklımıza yatmayan, mantığınıza yatmayan yahut farklı kaynaklardan doğrulayamadığımız bilgilere itibar etmeyeceğiz. Sürekli yanlış içerik yalan içerik asılsız içerik çıkartan hesapları hayatımızdan sileceğiz.

Yardım çalışmalarında unutamadığınız bir anınız var mı?

Yardım çalışmalarında unutamadığımız pek çok an var. Adana havalimanında Hatay'a ve diğer şehirlere gidecek ekibi yönlendiren koordinatör AFAD gönüllüsüyümüş sonra öğrendim üç çocuğunu kaybetmesine rağmen orada görevini sürdürmesi beni çok etkilemişti. Sahadaki en yakın akrabalarını kaybeden insanlar dahi acılarını yaşayamadan oradaki insanlara yardımcı olmaya çalışıyorlar bu bence çok şerefli ve asil bir durum.

YARDIM ÇALIŞMALARINDA UNUTAMADIĞIMIZ PEK ÇOK AN VAR. ADANA HAVALİMANINDA HATAY'A VE DİĞER ŞEHİRLERE GİDECEK EKİBİ YÖNLENDİREN KOORDİNATÖR AFAD GÖNÜLLÜSÜYÜMÜŞ SONRA ÖĞRENDİM ÜÇ ÇOCUĞUNU KAYBETMESİNE RAĞMEN ORADA GÖREVİNİ SÜRDÜRMEŞİ BENİ ÇOK ETKİLEMİŞTİ.

GAZETECİ FADİME ÖZKAN:

ACININ BÜYÜKLÜĞÜNDEN KİMSENİN DOĞRU DÜZGÜN AGLAYAMADIĞI DEVASA BİR TAZİYE EVİ GİBİYİZ

50 bini buldu ne yazık ki can kaybımız. Aynı aileden kayıplar oldu. Anne babası ölen çocuklarımız kaldı geride. Çocukları enkaz altında, yanı başında ölen anneler var, babalar var. Çok acı var. Çok acı var...

II RÖPORTAJ: ZEHRA GÜVELİ II

Fadime Özkan bir gazeteci ve anne kimliğiyle deprem bölgesine gidenlerden. Gözlemleri ve büyük fotoğraftan yaşadığımız depremin sonuçlarını değerlendirmesi önemli. Fadime Özkan ile depremi ve medyayı konuştuk.

Fadime Hanım öncelikle hepimize geçmiş olsun. Deprem haberini ilk duyduğunuzda neler hissettiniz?

Grip geçirdiğim için uyanıktım, televizyon ekranında son dakika anonsunu gördüğüm anda kanım çekildi. Çok korktum, çok üzüldüm, meraklandım. Zaten hemen sosyal medyaya videolar düşmeye başladı. TRT Haber AFAD Koordinasyon merkezinden canlı yayına geçti. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay ile İçişleri Bakanı Süleyman Soylu başta olmak üzere başka bakanların da çok kısa sürede orada olmasından, acil

koordinasyon çabalarındaki teyakkuz halinden yıkımın çok büyük olduğunu anladım. Hele bir de Bakan Soylu "Dördüncü seviye alarm ortaya koyduk. Bu, uluslararası yardımı da içeren bir alarmdır" açıklaması yapınca "aman Allah'ım" dedim. 11 şehrimizi gece uykusunda yakalayan depremin kendisi de devamında gelen sarsıntılar da kışın dondurucu soğuğu da oradaki kardeşlerimizi evlatlarımızı düşündükçe çok yaktı canımızı. Çok üzüldüm. Gerçekten çok şiddetli, çok dehşetli, yıkıcı bir deprem oldu. Allah yardımcımız olsun.

Sahaya gittiğinizde deprem bölgesinde ilk olarak dikkatinizi ne çekti?

Bu kadar geniş bir alanda bu kadar çok binanın yıkılması dehşet vericiydi. İnsanın havsalası almıyor. Ama şu var. Dünya genelinde karada yaşanan en büyük depremin yol açtığı yıkımı ekrandan görmekle bizzat görmek arasında gerçekten büyük fark var. Felaketin ölçeği, yaygınlığı herhangi bir kamera-

nin durumu aktarabilmesini imkansız kılıyor. Normalde TV ekranı gösterdiği şeyi büyütür. Odağına aldığı objeyi, özneyi, meseleyi bir büyüteç gibi, olduğundan büyük gösterir. Amma velakin TV ekranları ilk kez bir afeti olduğundan çok küçük gösterdi.

Şu an bölgenin durumu nasıl?

Dokuz saat arayla gerçekleşen iki büyük depremin üzerinden üç hafta geçti. Ayrıca 6.4 ve 5.8'lik iki Hatay depremi daha oldu. Yıkılacak olanlar yıkıldı, hasarlılar biraz daha hasar aldı, yüreği ağzında olan depremzedeler çadırlarda bile huzurla kalamaz oldu. Artçı depremler hiç durmadı zaten, 10 bine yakın artçı oldu. 110 bin kilometrekarelik alanda etkili olan depremler neticesinde yüzeyde 400 km gerçekleştiğini, yer kabuğunun 7.3 metre kaydığını söylüyor konunun uzmanları. Depremlerde 507 bin bağımsız bölümden oluşan 156 binanın yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı olduğunu açıkladı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. Çok büyük bir rakam bu. Ki orta hasarlıların da sayısı hiç az değil. Yani içine girilip yaşanabilir durumda olan bina sayısı gerçekten az. Çıplak gözle bile tespit edebiliyorsunuz bunu. Bu açılardan bölge şu an kocaman bir enkaz bölgesi. Aynı zamanda uçsuz bucaksız bir şantiye alanı gibi. İş makineleri, harfiyat kamyonları, baretli adamlar... Bir yönüyle de çadır kentlerden, konteynir kentlerden oluşan kamplardan oluşmuş gibi. Ve acının büyüklüğünden kimsenin doğru düzgün ağlayamadığı devasa bir taziye evi gibiyiz. 45 bini buldu ne yazık ki can kaybımız. Aynı aileden kayıplar oldu. Anne babası ölen çocuklarımız kaldı geride. Çocukları enkaz altında, yanı başında ölen anneler var, babalar var. Çok acı var. Çok acı var...

Refakatçisiz çocuk tanımlamasıyla tanıştı ne yazık ki Türkiye. Özellikle bebekler için hep birlikte dua ettik. Birçok insan koruyucu aile olmak istiyor. Süreç nasıl ilerleyecek?

Yaralı çocuğuna hastanede refakat edecek, canı yanan yerlerini öpüp de "geçecek şimdi" diye teselli edecek

KORUYUCU AİLE
OLMAK İÇİN
TÜRK VATANDAŞI OLMAK,
25-65 YAŞ ARALIĞINDA
OLMAK, EN AZ İLKOKUL
MEZUNU OLMAK, TEMİZ
BİR ADLİ SİCİLE, BELLİ BİR
GELİRE VE EV DÜZENİNE
SAHİP OLMAK GİBİ ŞARTLAR
ARANIYOR. AİLELER
BAKANLIĞININ YETKİLİ
UZMANLARI VE HEYETLERİ
BAŞVURULARI ÇOCUKLARIN
ÜSTÜN YARARINI GÖZETEREK
DEĞERLENDİRİYOR. SÜREÇ 3-6
AY SÜREBİLİYOR VE E-DEVLET
ÜZERİNDEN BAŞVURU
YAPILABİLİYOR.

kimsesi kalmayan çocuklarımız var maalesef.

Onların yaşıyor olması tek tesellimiz iken annesiz babasız ailesiz kalmanın ağır yükünü taşıyacakları için üzülmüyoruz. Onları kucaklamak, korumak kollamak istiyoruz.

Bu nedenle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına 1 milyona yakın sayıda başvuru olduğunu biliyoruz. Herkes ailesiz kalan çocuklarımıza aile olmak, kıymetli emanetlerimize sahip çıkmak istiyor. Bu çok güzel bir davranış.

Ama elbette talep oluştu diye devlet koruma ve bakımı altındaki hiçbir çocuk apar topar teslim edilmez ailelere. Bu işin kuralları, kriterleri, dikkatle takip edilen süreçleri var.

Koruyucu ailelik sürecini anlatmadan önce Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının açıkladığı son rakamları aktarayım. Depremin yıktığı 11 ilimizde enkaz altından çıkarılmış refakatçisi olmayan 1900 çocuk kayıt altına alınmış. Bu çocukların 1453'ü başvuruların kimlik kontrolü ve doğrulaması sonrasında ailelerine teslim edilmiş. 108 çocuğumuz ise tedavileri tamamlandıktan sonra Bakanlık tarafından kuruluş bakımına alınmış. 83 çocuğun ise maalesef kimlikleri henüz tespit edilememiş.

Kurum bakımında olan çocuklar için belli bir süre bekleneceğini söylüyor yetkililer. Bu sürede eğer ailelerinden kimse çıkıp gelmezse sıcak bir ev ve aileden mahrum kalmamaları kendileri için daha iyi olacağı için koruyucu ailelerine kavuşturulacaklarını öngörebiliriz.

Koruyucu aile olmak için Türk vatandaşı olmak, 25-65 yaş aralığında olmak, en az ilkokul mezunu olmak, temiz bir adli sicile, belli bir gelire ve ev düzenine sahip olmak gibi şartlar aranıyor. Aileler Bakanlığının yetkili uzmanları ve heyetleri başvuruları çocukların üstün yararını gözetenek değerlendiriyor. Süreç 3-6 ay sürebiliyor ve e-devlet üzerinden başvuru yapılabilir.

Depremde hepimiz büyük imtihanlardan geçiyoruz. Medya sorumluluklar ve yayın etiği noktasında sınavını geçebildi mi?

Medya çok önemli bir kamu görevi yerine getirdi deprem yayınları esnasında. 11 ilde yıkım olduğu için geniş bir alana hakim olmaya çalıştı TV'ler. Aynı anda yüzlerce enkazda arama kurtarma çalışması yapıldığı, hastanelere yaralı sevk edildiği, insani yardım dağıtıldığı ya da her an her yerde paylaşılmasına değer pek çok olay/haber olduğu için bunlara yetişmek kolay değildi. Üstelik onlar da deprezede idiler. Depremleri, artçıları yaşadılar, ilk günlerde dinlenecek, yemek yiyecek, ihtiyaçlarını giderecek alanlar bulamadılar. Depremde hayatını kaybeden insanların yakınlarının acılarına tanıklık ettiler. Duygusal ve fiziki olarak onlar da yıprandılar. O yüzden bilhassa saha çalışan habercilerin haklarını teslim etmeliyiz.

Lakin her zaman olduğu böylesi bir felakette de ideolojik saplantıyla hareket eden, manipülasyon yapan, yalan bilgileri, teyit edilmemiş iddiaları gerçek gibi yaymaya çalışan, bunu bazen hatayla bazen ise kasten yapanlar da oldu. Bu nedenle deprem bölgesinde halkın tepkisini çeken, canlı yayında deprezede vatandaşlar tarafından "yalan söylemek" ile itham edilen televizyon kuruluşları ve gazeteciler oldu. Fox Tv ve Halk Tv gibi kanallarla İsmail Saymaz gibi tanınan gazeteciler yayın esnasında söyledikleri şeylerin gerçeği yansıtmadığı gerekçesiyle yoğun tepkilerle karşılaştı. Yayını bitirmek zorunda kaldı hepsi de. "Bari bugün yapmayın" diye sitem eden gözü yaşlı deprezede sesleri yayınlara girdi. Ve "manipülasyon yaptıkları için deprezede kovulan gazeteciler" gibi Türk televizyon tarihinde istisna sayılacak türden kara unvanlar edindiler.

Bunun dışında elbette necip milletimizin her bir ferdi, toplumun her kesimi büyük bir dayanışma içine girdi ve Türkiye medyası da genel manada deprem acısını paylaşan olumlu manada bir yayıncılık yapabildi.

Dünya ülkeleri Türkiye için yardıma koştu. Bunun son yıllardaki diplomasi başarımızla doğrudan bağlantısı var. Süreci nasıl yorumluyorsunuz?

Türkiye bir merhamet ülkesi. İçi-

mizden çıkan kimi faşistlere, ırkçılara, kalpsizlere rağmen yardımsever insanların yaşadığı bir ülke Türkiye. On yıllardır dünyanın neresinde olursa olsun mazlum mağdur muhtaç insanlara yardım götüren, düşeni kaldıran bir geleneğimiz, kurumlarımız, sivil toplum kuruluşlarımız geçmişimiz var. Saha tecrübesi de organizasyon becerisi de dünyanın en iyisi olduğumuzu gösteriyor.

Kaldı ki yardımlar Türk dış politikasının en güzel en kıymetli kalemlerinden biri. En etkili "yumuşak gücümüz" bu yönümüz. Ülkemizde misafir ettiğimiz Suriyeli sığınmacılar, Afrika kıtasındaki faaliyetler, Myanmar'daki Müslümanlar, vaktiyle Iraklı mülteciler ya da Ukrayna krizi sonrasında çıkan tahıl sorununu, esir takasını Türkiye'nin çözmüş olması önemli göstergeler. Bu manada Azerbaycan ve Katar başta olmak üzere dünyanın her yerinden akın akın yardım geldi Türkiye'ye. Ektiğini biçti yani. İyilik eden iyilik buldu.

Milli yas sürecinde Suriyelilere nefret kusan bir grup çıktı. Özeld Suriyeli genelde mülteci nefreti depremden bile etkilenmedi. Türkiye'yi Türkiye yapan değerlerle yeniden barışmak mümkün mü?

Yakın coğrafyamızda ve ülkemizde yaşadığımız son büyük felaketler; pandemi, terör, savaş, sel yangın deprem gibi büyük afetler gösterdi ki ölüm herkesi eşitliyor. Depremin olduğu andan itibaren nesi varsa alıp koşarak yardıma giden, canla başla çalışan bu güzel millete yakışmıyor bu ırkçılar. Deprem bölgesine gelen ama bir taş kaldırmayıp, bir tas çorba kaynatmayıp giden, enkaz fonunda fotoğraf çekirip dönen kimi siyasiler, ünlüler, gazeteciler en az bu ırkçılar kadar, enkazları soymaya, gelen yardım tırlarını yağmalamaya kalkanlar kadar fırsatçıydı.

O yüzden bu toplum zararlısı "asbest" kişilerin bu güzel toplumdaki ayrıştırılması, izole edilmesi, üzerlerine

"kireç dökülmesi" gerektiğini düşünüyorum.

Deprem, öncesinde ekonomik sorunlar ve yakın zamanda beklenen seçimler... Türkiye'yi yakın zamanda nasıl bir atmosfer bekliyor?

Zor zamanlar bunlar. Ama güçlü bir devletimiz, en zor zamanlarda bile kardeşliği dayanışmayı önceleyen güçlü bir milletimiz var. Umudumuz var. Çalışacağız, yasımızı da tutacağız, yaramızı da saracağız ve toparlanacağız. Zaten uzmanlar hem acının en büyüğünü yaşayan depremedeler için hem de bu sarsıntıyı ve üzüntüyü bir şekilde yaşayan paylaşan Türkiye'nin tamamının psikolojisi için bir an önce "normalleşmekten" bahsediyor.

Bunun yollarından biri de rutinin devam ettirilmesi, planların takvimlerin işlenmesidir. Bu manada Türkiye 14 Mayıs ya da 18 Haziran günü bir seçime gidecek. Bir an önce gitmeli, bunca işin gücün arasında siyasi tartışmalarla oyalanmamalı. Hakikaten bir ve beraber olmaya, diri ve güçlü olmaya ihtiyacımız var. Çok işimiz var. Umudumuz var. Seçmen güvendiği, iş yapacak, sorun çözecek Cumhurbaşkanı adayına ve kadrolara oyunu verecek, Türkiye'yi yıkıntılar içinden sapasağlam çıkaracak iradeyi gösterecektir. Benim inancım bu yönde.

TÜRKİYE BİR MERHMET ÜLKESİ. İÇİMİZDEN ÇIKAN KİMİ FAŞİSTLERE, İRKÇILARA, KALPSİZLERE RAĞMEN YARDIMSEVER İNSANLARIN YAŞADIĞI BİR ÜLKE TÜRKİYE. ON YILLARDIR DÜNYANIN NERESİNDE OLURSA OLSUN MAZLUM MAĞDUR MUHTAÇ İNSANLARA YARDIM GÖTÜREN, DÜŞENİ KALDIRAN BİR GELENEĞİMİZ, KURUMLARIMIZ, SİVİL TOPLUM KURULUŞLARIMIZ GEÇMİŞİMİZ VAR. SAHA TECRÜBESİ DE ORGANİZASYON BECERİSİ DE DÜNYANIN EN İYİSİ OLDUĞUMUZU GÖSTERİYOR.

PROF. DR. NEVZAT TARHAN:

KÖTÜ ŞEYLER, YANLIŞ ŞEYLER BAZI DURUMLARDA AŞLINDA İYİ MÜKEMMEL DOĞRU VE GÜZELİN TAMAMLAYICISIDIR

Travma hayatınızı şekillendirir. Ama fırsat boyutlu odaklanırsanız tehdit boyutu ikinci plana düşer bundan güçlenerek geliştiren travma şeklinde çıkarınız travmayı benim için nasıl geliştiren travmaya kafa yorsunlar

II RÖPORTAJ: ZEHRA GÜVELİ II

Depremden sonra nedenleri konuştuğumuz, acıyı anlamlandıramadığımız zor bir süreçteyiz. Bu süreç kapılarını nelere açar, bu travmadan sonra nasıl güçleniriz? Aklımıza takılanları Üsküdar Üniversitesi Kurucu Rektörü, Psikiyatrist Prof. Dr. Nevzat Tarhan'a sorduk

Hocam depremle birlikte kutlama kültürünün yaygın olduğu bir dünyadan ağır ve derin bir yas sürecine geçtik. Fakat tepkilerimiz dondu sanki. Normale dönmek rutine dönmek isteyen çok kişi var fakat bunu başaramıyor? Yaşadıklarımız normal mi?

Deprem travması kişiden kişiye etkisi değişiyor bireysel etkisi bunun Sosyal etkisi de var tabii bütün toplumda en çok konuşulan konu ister istemez bir kaç kişi bir araya geldiği zaman konu-

şulan konu bu bir müddet sürecek. Bununla ilgili insanların travma da ki normalleşme dönemi 2 haftayla 8 hafta arasında değişiyor. Bu travmadan birinci derecede etkilenenler genellikle 6/8 hafta içerisinde bunu aşmaları gerekiyor aşım normal dönmeleri gerekiyor. Sıyahtan çıkmaları gerekiyor artık ama onların hatıralarını minimize edip minyatürüze edip yaşatmaları o kayıplarının acılarını ve çabaları gerekiyor. Yani buradaki yöntem kabullen yönet yöntemi olayı... Kabul edecekler, bir insanın değiştireceği şey var değiştiremeyeceği şey var. Gücünün yettiği şey var yetmediği şey var kontrol edeceği şey var edemeyeceği şey var. Burada değiştirebileceğimiz şey bundan sonra depremle ilgili daha duyarlı davranmak, depremle ilgili toplumda bir bilinç oluşturmak yani deprem bilincinin oluşturulması... Bu dersi çıkarmak gerekiyor ama depremin gelmesini kontrol edemeyiz. Buna gücümüz yetmez ama depremden en az zararlı çıkmaya gücümüz yeter.

DEPREMİN 14 GÜNLÜK AKUT DÖNEMİ BİTTİ ARTIK YAŞANAN OLAYI ANLAMLANDIRMA DÖNEMİ BAŞLADI. ANLAMLANDIRMA DÖNEMİ BAŞLAYINCA BÖYLE DURUMLARDA SANIK SANDALYESİNE OTURTMAK İSTERİZ BİRİSİNİ YADA BÖYLE BİR OLAYDA EN KOLAYI DA GÖZLE GÖRÜNEN BAZI ŞEYLERİ BELEDİYELERİ YADA YÖNETİCİLERİ SORUMLULUK SAHİPLERİNİ KARAR VERİCİLERİ OTURTMAK OLUR. AMA ÖNCELİKLE KENDİMİZİ HANI VARYA ÇUVALDIZI KENDİNE İĞNEYİ BAŞKASINA HERKES BUNU YAPACAK ÖNCE ÇUVALDIZI KENDİNE BATIRACAK

Onun için gücümüzün yettiği alana odaklanmak gerekiyor. Bilim adamları uzun zamandır hep uyardılar, bu bilim adamlarının dinlememek çok ciddi bir şekilde kale almamak kısa vadeli planların hatasını gösterdi burada. Orta ve uzun vadeli düşünenler daha sağlıklı tedbirler alabiliyorlar. Mesela Japonya 1933 depreminde o dersi çıkardı, Meksika 1985 depreminden o dersi çıkardı. Biz 1999 depreminden o dersi çıkarmamışız. Bu dersi çıkarmamız gerekiyordu. Bu sadece yöneticilerin kararı değil toplumun beklentisi olursa yöneticiler ona uyuyorlar, toplumun talebi olursa yöneticiler de ona uyuyorlar bu nedenle yöneticilere sadece şuçu atıp rahatlamak kendimizi kandırmaktır. Ben de bu konunun üzerinde fazla durmadım diyebilmeli, depremin 14 günlük akut dönemi bitti artık yaşanan olayı anlamlandırma dönemi başladı. Anlamlandırma dönemi başlayınca böyle durumlarda sanık sandalyesine oturtmak isteriz birisini yada böyle bir olayda en kolayı da gözle görünen bazı şeyleri belediyeleri yada yöneticileri sorumluluk sahiplerini karar vericileri oturtmak olur. Ama öncelikle kendimizi hani varya çuvaldızı kendine iğneyi başkasına herkes bunu yapacak önce çuvaldızı kendine batıracak ben nerde hata yaptım, bu konuda ben hassasiyetli davrandım mı ki yöneticilerin hassasiyetli davranmasını bekliyoruz? Bu

soruyu sorsun herkes ondan sonra başkalarını yargılamaya suçlamaya başlasın. Ne denir burada toplum olarak hepimizin ayıbıdır hiç bir kişinin ayıbı karar vericinin ayıbı diye kendi vicdanımızı rahatlatmak için kendimizi aldatmayalım. İnsan kendini kandırmanın ustasıdır mesela başına bir şey gelir bana nazar değdi der bu kendini aldatmanın çok güzel bir yöntemidir. Yanlış yapmıştır, birçok olayda yanlış yola girmiştir sonra buna bağlar önce öz eleştiri yapacak kendini sorgulayacak ondan sonra başka neden araştırıcaksın bu depremde de toplum olarak birinci tavsiyemiz bu ondan sonrada bu özeleştiriyi yöneticiler de yaparsa toplumda rahatlar. Gene ders alınmadı gene aynı şeyler devam edecek diye düşünülürse bu sefer insanların kaygısı artar onun için burada herkes özeleştiriyi yapacağız. Bu olaydan biz ne ders çıkardık nerde hata yaptık diye masaya yatıracağız. Bununla ilgili gerekirse bir çalışma grubu yapılır yöneticiler belediyeler çalışma grubu yapar siyasiler çalışma grubu yaparlar ve buradan çıkan sonucu toplumsal sözleşme gibi herkes uygular. Bununla ilgili muhakkak ciddi bir toplumsal sözleşme imzalanmasına ihtiyaç var toplumun bütün kesimleri katılıp depremle ilgili toplumsal sözleşme yapıp buna herkesin uyması konusunda belediyelere rüşvet teklif edenlerde suçlu burada kurala uymadan binayı yapanların dışında bunu talep edenlerin de şuçu burda bu nedenle tek bir kişiyi suçlamak yerine sorumluluğu adil dağıtmak gerekiyor.

Son yıllarda her şeye travma diyoruz. Herkes Kendi travmasını konuşuyor. Deprem hem kendi hayatlarımızı hem de büyük çerçevedeki hikayemizi derinden etkiledi. Büyük O büyük çerçeveye baktığınızda ne görüyorsunuz?

Travmanın farkına varmak kötü bir şey değil, kişinin travmayı fark edebilmesi kötü bir şey değil. Ama travma kelimesinin arkasına sığınıp da gerçeklerden de kaçmamak gere-

kiyor çünkü travmaların bir çoğu çocukluk çağı travmasıdır. Trafik kazası bir insanın kendi hatası olmadan da olabilir kendi sorumluluğu olmadan da olabilir ama sonuçta bir travmayı yaşadysanız artık o travmayı değiştiremeyecekseniz, gücünüz yetmediyse o travma bana ne öğretiyeye odaklı gitmek gerekiyor. Travmayı geliştiren travmaya çevirmesini tavsiye ediyoruz. Travmayı düşünen, konuşanlar bu travmayı geliştiren travma haline nasıl çeviririz diyecek. Kriz kelimesinin iki anlamı var biri tehdit biride fırsat, tehlike kriz gibi konunun iki ayağı vardır hatta Çin’ce de öyle ifade edilmiştir iki sembolün birleştirilmesi biri tehdit diğeri de fırsat sembolüdür. Travma hayatınızı şekillendirir. Ama fırsat boyutlu odaklanırsanız tehdit boyutu ikinci plana düşer bundan güçlenerek geliştiren travma şeklinde çıkarırsınız travmayı benim için nasıl geliştiren travmaya kafa yorsunlar.

Herkesin zihninde depremin bir suçlusu var. Şu an büyük kalabalıklar suskun fakat uzun vadede bu durum çatışmalara neden olur mu? Bunun önüne nasıl geçilir?

Burada liderlik çok önemli toplumdaki kanaat önderleri ve liderlerin büyük rolü var. Böyle durumlar toplumu böyle kıvılcım etkisi vardır. Bu dönemlerde söylenen bir söz yanlış anlaşılabilir, çok rahatlıkla yani toplumda gerilimi artıran değil gerilimi azaltan bir kanaat önderliği liderlik tarzına ihtiyaç var. Bu depremden sonra toplumda ciddi bir birlik ortaya çıktı, yardımlaşma... Yani insanlar suçlamak yargılamak yerine o insanların yarasına merhem olmaya çalıştı. Buradan hareketle artık toplumda kutuplaştırıcı, yargılayıcı, suçlayıcı yaklaşımlar yerine toparlayıcı yaklaşımlara ihtiyaç var. Nasıl bi ailede anne ve baba biri bir çocuğu tutar, biri bi çocuğu tutarsa o evde huzur olmaz; bir toplumda da aynı şekilde kutuplaşma olursa orada huzur olmaz. Yaklaşımlarda muhakkak toparlayıcı olacak. Ya anne toparlayacak ya baba toparlayacak evdeki güven oluşsun huzur oluşsun iç barış oluşsun diye. Şimdi toplumda büyük bir aile gibi. Bir ailede yaptığınız kuralı toplumda yapmazsanız. Bedeli huzursuzluk şeklinde çıkar. Bir de deprem travması eklendi, sosyal patlama

TRAVMANIN FARKINA VARMAK KÖTÜ BİR ŞEY DEĞİL, KİŞİNİN TRAVMAYI FARK EDEBİLMESİ KÖTÜ BİŞEY DEĞİL, AMA TRAVMA KELİMESİNİN ARKASINA SİĞİNİP DA GERÇEKLERDEN DE KAÇMAMAK GEREKİYOR ÇÜNKÜ TRAVMALARIN BİR ÇOĞU ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMASIDIR. TRAFİK KAZASI BİR İNSANIN KENDİ HATASI OLMADAN DA OLABİLİR KENDİ SORUMLULUĞU OLMADAN DA OLABİLİR AMA SONUÇTA BİR TRAVMAYI YAŞADIYSANIZ ARTIK O TRAVMAYI DEĞİŞTİREMEYECEKSENİZ, GÜCÜNÜZ YETMEDİYSE O TRAVMA BANA NE ÖĞRETİYE ODAKLI GİTMEK GEREKİYOR.

TOPLUMUMUZ İÇİN BU ASLINDA DAYANIKLILIK EĞİTİMİ OLDU, GENÇLERİMİZ İÇİN HAYATTA BÖYLE OLAYLARDA VARMIŞ DİYE DAYANIKLILIK EĞİTİMİ TAHAMMÜL EĞİTİMİ OLDU. ONUN İÇİN BUNLAR PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK EĞİTİMİ DE DİYORUZ, BÖYLE GELİŞTİREN TRAVMALARA KİŞİLER DOĞRU KARŞILARSA PSİKOLOJİK SAĞLAMLIĞA VESİLE OLUR. BUNLAR BAZEN KÖTÜ ŞEYLER İYİ VE MÜKEMMELİN BİR PARÇASIDIR. KÖTÜ ŞEYLER, YANLIŞ ŞEYLER BAZI DURUMLARDA ASLINDA İYİ MÜKEMMEL DOĞRU VE GÜZELİN TAMAMLAYICISIDIR.

beklenir o zaman kıvılcım etkisi var. Sosyal patlama olmaması için, bunun ağır bedel ödettirmemesi için muhakkak herkesin yeni bir strateji belirlemesi lazım. Herkesin yönetim stratejisini yeniden gözden geçirmesi lazım.

Çocuklar depremin hasarını nasıl atlatacak? Özellikle tüm ailesini kaybetmiş çocukların yaşadıkları süreci medya aracılığıyla takip ediyoruz. Toplum olarak bu çocuklar için üzülüyoruz.

Annesi babası sağ çocuklar anneye babaya bakarlar, onlar soğukkanlı ise çocuklar daha kolay atlattıkları travmayı. Anne baba kendini güvende hissettirdiğinde hayata normal devam edebilirler. Eğer anne, babadan bir kayıp varsa burada güven veren kişilere ihtiyaç var. Güven veren kişiler kurulursa çocuklar büyüklerden daha kolay adapte olurlar travmalara. Hayatın bir gerçeğini de öğrenmiş olurlar. Hayat hep böyle Hollywood filmlerindeki gibi, hayallerdeki gibi bir şey değil yani düz çizgi gibi gitmiyor. Hayat onun için hayatta iniş çıkışlar var. Fırtınalar var. Bunları da bu çocuklar yaşayacak, öğrenecek ve bundan güçlenerek çıkacak. Çocukları bundan kaçırmak yerine onların yaş grubuna, anlayış seviyesine göre bu olayı anlatmak ve ona birlikte bunu aşacağız diyip ona güven ve cesaret vermek gerekiyor. Onların gelişimine katkı sağlar. Çocukları olaylardan kaçırmak yada bilgi saklayarak yahut beyaz yalanlar söyleyerek çocukları bu konuda yanıltmak güveni zayıflatır. Çocuklarda hayat güvenli değil duygusu oluşur, belirsizlik oluşur, gelecekle ilgili kaygıları artar hep korkan çocuklar ortaya çıkar. Onun için bazı insanları korkular yönetir, bazı insanları gerçekler yönetir. Birakalım gerçekleri yönetmeyi öğretsin çocuklarımız yüzleşmeyi öğretsinler.

Şehirlerini terk edenler var, aynı şehirde kalmayı tercih edenler var. Deprem hepinizin hayatının ortasında yeni bir dönem başlattı. Bu dönemi sağlıklı yönetmek için nelere dikkat etmeliyiz?

Bundan sonra herkes artık eski konforunun devam etmeyeceğini düşünmesi lazım. Eski konforunuzu, ülke olarak konforculuğumuzu azaltmamız gerekiyor. Bencilliğimizi azaltmamız gerekiyor. Yani kapital sistem küresel olarak insan bütün dünya da olduğu gibi bizide konforcu ve ben merkezci yaptı. Bunun için bu olay özellikle gençleri bu konuda hayat böyle sadece yemek içmek eğlenmeye göre değil bu hayat hayatın acı zor günleri de var bunlara da kendimizi hazırlamamız lazım denilecek bir gerekçe sundu bize. Kendimizi hep yazda yaşıyor gibi düşünmeyelim.

Kışa hazırlayalım ama yazı bekleyelim, böyle bir hayat felsefesi bu şekilde hayatın en zor olaylarına kendimizi negatife hazırlayalım pozitif bekleyelim. Bu şekilde depreme hazırlayalım ama hayatı normal devam ettirelim. Bunu yaparsak böyle durumlarda yeni bir olay çıktığı zaman daha dayanıklı oluruz.

Toplumumuz için bu aslında dayanıklılık eğitimi oldu, gençlerimiz için hayatta böyle olaylarda varmış diye dayanıklılık eğitimi tahammül eğitimi oldu. Onun için bunlar psikolojik sağlamlık eğitimi de diyoruz, böyle geliştiren travmalara kişiler doğru karşılarsa psikolojik sağlamlığa vesile olur. Bunlar bazen kötü şeyler iyi ve mükemmelin bir parçasıdır. Kötü şeyler, yanlış şeyler bazı durumlarda aslında iyi mükemmel doğru ve güzelin tamamlayıcısıdır. Neden oldu diye sorgulamak yerine iyi, doğru, güzel ve mükemmel bulmamız için onların kıymetini anlamamız için bir fırsat sundu bize diye düşünmek daha doğru olur.

Deprem ve şu yaşadığımız süreç psikolojik hastalıkları tetikler mi?

Tetikler ve tetikledi de maalesef. Özellikle hastalığa yatkın olanlarda, eğilimli olanlarda ateşlenme var. Toplumsal gerilim azalırsa bu hastalıklar da azalır, hızla normalleşirsek bu hastalıklarda ruhsal durum çabuk düzeler. Zaten ruh sağlığı için en çok normalleşme gerekli. Devamlı bir gerilimli bir toplumun havası olursa insanlar kendini güvenli hissetmez, yurt dışına gitmek yerleşmek genellikle kötü dünya sendromu dediğimiz durumda ortaya çıkıyor. Kötü dünya sendromunda bazı insanlar, agresif insanlar kaçınma davranışına girip yurt dışına gidiyor. Bazı insanlarda bunalıma giriyor, içine kapanıyor ruh sağlığı bozuluyor. İnsanlar içkiye veriyor, eğlenceye veriyor kendini o şekilde unutmaya çalışıyor. Ruh sağlığı bozuluyor yani üç gruptan birisi oluyor. Kendini güvende hissetmezse bir insan, bir toplum bu üçü de artar hatta bunlar kötü dünya sendromuna götürür Türkiye'yi dünya kötü yaşanılmaz dedirtmeyelim insanlara.

Cezalandırılmış olma psikolojisi toplumda hakim. Herkesin

kendince suçları var ve cezalandırılmak için gerekçeleri. Cezalandırılmış olma psikolojisini nasıl aşacağız?

Bu cezalandırılmış olma psikolojisi tamamen bir insanın kendine yaptığı bir haksızlık. Böyle bir olayı cezalandırma değil bir uyarı olarak görecek kendisi suç işledim ondan oldu demek yerine bazı hatalarım var bu benim için uyarıdır denmesi gerekiyor. Bu olayda ders çıkarırsak geleceğin mükafatı olur, bu olgu eğer doğru karşılayabilesek gelecekte mükafat olur ve belki 20 sene sonra o bölgedeki illerimiz çok daha iyi olacak. Belki 20 sene sonra bazı kayıplar vereceğiz, ama daha büyük şeyler kazana bileceğiz. Hem maddi hem manevi yönden... Onun için bizim kültürümüz bu olaylara, travmaya alışkın bir kültür. Mesela ben bir Yunanlının bir paylaşımını gördüm "Komşu telaşlanma biz seni güçlü bilirdik" diye Yunanistanlı, Yunan bayrağı var, haç var, komşu biz seni güçlü biliriz merak etme gibi bir mesaj paylaşmış. Bu insanı duygulandıran bir mesaj bizim savaşmak üzere olduğumuz insan resmi olarak biz seni güçlü bilirdik demesi hem onure ediyor hem moral veriyor bunun için biz bırakmayacağız kendimizi.

BU OLAYDA DERS ÇIKARIRSAK GELECEĞİN MÜKAFATI OLUR, BU OLGU EĞER DOĞRU KARŞILAYABİLSEK GELECEKTE MÜKAFAT OLUR VE BELKİ 20 SENE SONRA O BÖLGEDEKİ İLLERİMİZ ÇOK DAHA İYİ OLACAK. BELKİ 20 SENE SONRA BAZI KAYIPLAR VERECEĞİZ, AMA DAHA BÜYÜK ŞEYLER KAZANA BİLECEĞİZ. HEM MADDİ HEM MANEVİ YÖNDEN... ONUN İÇİN BİZİM KÜLTÜRÜMÜZ BU OLAYLARA, TRAVMAYA ALIŞKIN BİR KÜLTÜR.

ÖNDER BAŞKANI ABDULLAH CEYLAN:

“Z KUŞAĞI GÖZÜNÜ KIRPMADAN DEPREM BÖLGESİNE GİTTİ”

Aslında bizim hep farkında olduğumuz ama daha çok görmek istemediğimiz, eleştirmeyi yeğlediğimiz genç kuşağın ne kadar sorumluluklarının bilincinde, ülkesini, milletini seven, inandığı değerler için gözünü kırpmadan sahaya çıkan bir kitle olduğunu gösterdiler.

II RÖPORTAJ: ZEHRA GÜVELİ II

Deprem bölgesinde ulaştığınız, gördüğünüz manzara nasıldı?

Öncelikle tüm milletimize geçmiş olsun. Deprem şehitlerimize rahmet, yaralılara Rabbimden Şafi adıyla şifa dileklerimi iletiyorum.

Yakınlarını kaybedenlere ve tüm ülkemize başsağlığı diliyorum. Çok büyük bir imtihandan geçiyoruz, tarifi imkânsız acılar yaşıyoruz. Rabbim milletimizi, ülkemizi bu tür musibetlerden korusun ve bizleri üstesinden gelebileceğimiz imtihanlarla sınımasın.

Deprem olduğu gün ÖNDER gençlik ekibimiz Ankara’da yapacakları görüşmeler için İstanbul’dan yola çıkmışlardı, yolda deprem haberini aldılar. Gençlerimiz bölgedeki depremzede kardeşlerine destek olmak için Ankara ÖNDER

binamızda gerekli hazırlıkları yapıp Malatya’ya aynı gün yola çıktılar. Gece saatler 12.00’yi gösterdiğinde deprem bölgesine ulaştılar ve çalışmalarına başladılar. Biz de Anadolu’daki 450 derneğimizle birlikte neler yapabileceğimizi düşünmeye başlayıp hızlıca aksiyon aldık. Bölgede ciddi öğrenci sayımızın olduğu yurtlarımız vardı.

Malatya, Şanlıurfa ve Kayseri yurtlarımız hakkında bilgi almaya başladık. Allah’a şükür yurtlar ayakta idi ama çalışanlarımızın aileleri ve akrabaları enkaz altındaydı.

Yurtlarımızı boşalttık, öğrencilerimizi civar illere naklettik. Sonra il dernek başkanlarımızın durumlarını öğrenmeye çalıştık. Malatya, Kahramanmaraş dernek başkanlarımızla görüştük onlar da aileleriyle beraber hayattaydılar ama akrabalarında yıkım vardı. Her il başkanıyla görüştüğümüzde depremin büyüklüğünü idrak etmeye başladık.

SADECE İL VE İLÇE DERNEKLERİMİZ DEĞİL İMAM HATİP CAMİAMIZ DA TÜM ÜLKE GİBİ HIZLA DEPREM BÖLGESİNE KOŞTU. 4500 OKULUMUZ KENDİ KENDİNE HIZLICA ORGANİZE OLDU. KİMİ SPOR SALONUNDA KİMİ OKUL BAHÇESİNDE YARDIMLARI TOPLADI YA BİR YERE BAĞIŞLADI YA DA BİR ARAÇLA YOLA ÇIKARDI. 120 BİN ÖĞRETMENİMİZ, VELİLERİMİZ BU BÜYÜK ÇALIŞMANIN İÇİNE DAHİL OLDU. HER BİRİ KENDİSİNE EN YAKIN OLAN İLE YARDIMLARINI, DESTEKLERİNİ ULAŞTIRDI.

Saat 8'e doğru tüm illerimiz ve tüm yurtlarımızla iletişimimiz olabildiğince sağlanmıştı. Gün ağardıkça telefon görüşmeleriyle, haberler ve sosyal medyadan akan bilgilerle tablo netleşmeye başladı. Asrın felaketi ile karşı karşıya olduğumuzu anlamış olduk.

İlk derneklerinizle görüşüğünüzü söylediniz, yönetim kurulunda nasıl bir değerlendirme yapıp neler planladınız?

Deprem olduğu sabahın erken saatlerinde gruplarımız da hareketlenme başlamıştı, bölgeden bildirimler geliyordu. Teşkilatlarımız sorumlu oldukları illerden bilgileri derledi, komisyonlarımız raporlamalar yaptı. Gençlik teşkilatımız gençlerle iletişim kurdu. Tüm argümanları toplayarak bir istişare toplantısı gerçekleştirdik. Bölgeye göndereceğimiz ekiplerle ne iş yapabiliriz diye istişare ettik. Öğleden sonra 2 mobilize ekip ile 3 arama kurtarma ekibimiz deprem bölgesine doğru yola çıktık. Ertesi gün de yine 3 arama kurtarma ekibi ve

mobilize ekipleri desteklemek üzere 4 ayrı ekip gönderildi. Sonrasında teşkilatlanmamız sayesinde Malatya'da mobil ekibimizin numaraları yayıldı. Malatya'da binlerce insana gıda yardımı yaptık. Kahramanmaraş yolları açılınca ekibimiz aynı hassasiyetle bu şehirde de gıda dağıtımını yapmak üzere harekete geçti. Orada da AFAD ve ASYA koordinasyonunda bölgede en ücre köylere varana kadar mobil ekibimiz 10 gün boyunca dağıtımlar yaptı. İlk ekiplerimizden biri de Gaziantep Nurdağı'na gitti ve orada AFAD koordinasyonunda çalışmalarını gerçekleştirdi. Burada şunu da ilave etmek istiyorum, sadece il ve ilçe derneklerimiz değil imam hatip camiamız da tüm ülke gibi hızla deprem bölgesine koştu. 4500 okulumuz kendi kendine hızla organize oldu. Kimi spor salonunda kimi okul bahçesinde yardımları topladı ya bir yere bağışladı ya da bir araçla yola çıkardı. 120 bin öğretmenimiz, velilerimiz bu büyük çalışmanın içine dahil oldu. Her biri kendisine en yakın olan ile yardımlarını, desteklerini ulaştırdı.

Şu an bölgenin durumu nasıl?

Bu büyük afetten, yıkımdan çıktıktan sonra olabildiğince hızlı müdahale etmek ve yaraları sarmak üzere çalıştı devletimiz, milletimiz. Devletimizin ve milletimizin el ele olduğunu özellikle vurgulamak istiyorum burada. 10 ili etkileyen, 13 milyon insanın mağdur olduğu bir depremde hangi devlet, hangi organizasyon, hangi ulusal ya da uluslararası güç tek başına yetebilir ki? Dönüp geçmişe bakıyoruz, yakın tarihe bakıyoruz bu afetin bir örneği de yok. O sebeple; yaşadığımız bu birliktelik, insanlarımızın tek yürek olup yaraları sarmaya koşması, eliyle, tırnağıyla, malıyla, mülküyle, bedeniyle bu mücadelenin içine girmesi çok değerli. İlk 15 günde Türkiye'nin dört bir yanından irili ufaklı STK'lar, büyük veya orta ölçekli şirketler, esnafımız, elinde tek bir makine varsa onu getiren kardeşimiz, yani herkes bölgedeydi. Herkes bir işin ucundan tutmaya, bir yaraya merhem olmaya çalışıyordu. Fiziki olarak orada bulunup arama kurtarma ve insani yardım çalışmalarına katıldıktan sonra iş şimdi başka bir noktaya evrildi. Bugün,

depremde zarar gören şehirlerden tahliye edilen kardeşlerimizin diğer şehirlerde yeniden hayata tutunması, bir eve yerleşmesi, orada günlük hayatını devam ettirmesi, çocuklarının eğitim sürecine başlaması yönünde de milletimizin çok büyük bir mücadelesi oldu. Bu bizim için uzun sürecek ve şehirlerimiz imar edilene kadar kardeşlerimizin hayatlarını idame ettirebilecekleri ortamı sunmak üzere yapacağımız bir çalışma. Hep birlikte, bu yardımseverlik, dayanışma duygusunu yitirmeden, eksiltmeden mücadele etmemiz gerekiyor. İlk günkü birlik ve dayanışma ruhunu, daha da artırarak devam edersek bu işin üstesinden gelir ve yarınlarımızı hep birlikte imar edebiliriz.

Türkiye'de sivil toplum depremle yeniden gündeme geldi. Sivil toplum kuruluşlarının kurumsallaşmasını konuştuk, denetimini konuştuk fakat gönüllü kavramını uzun yıllardır unuttuk. Gönüllü denir, kimdir? Kapitalist dünyada gönüllü olmak zor değil mi?

10 İLİ ETKİLEYEN,
13 MİLYON İNSANIN
MAĞDUR OLDUĞU BİR
DEPREMDE HANGİ DEVLET,
HANGİ ORGANİZASYON, HANGİ
ULUSAL YA DA ULUSLARARASI
GÜÇ TEK BAŞINA YETEBİLİR Kİ?
DÖNÜP GEÇMİŞE BAKIYORUZ,
YAKIN TARİHE BAKIYORUZ BU
AFETİN BİR ÖRNEĞİ DE YOK.
O SEBEPLE; YAŞADIĞIMIZ BU
BİRLİKTELİK, İNSANLARIMIZIN
TEK YÜREK OLUP YARALARI
SARMAYA KOŞMASI, ELİYLE,
TIRNAĞIYLA, MALIYLA,
MÜLKÜYLE, BEDENİYLE BU
MÜCADELENİN İÇİNE
GİRMESİ ÇOK DEĞERLİ.

AFETİN YAŞANDIĞI İLK SAATLERDE YOLA ÇIKARAK DEPREM BÖLGESİNE GİDEN GENÇLERİMİZ, YEMEDEN, İÇMEDEN, UYUMADAN, KENDİ CANLARINI DA HIÇ SAYARAK, KENDİLERİNİ HIÇ HESABA KATMADAN BU MÜCADELENİN İÇİNDE ÖN SAFTA YER ALDILAR. ASLINDA BİZİM HEP FARKINDA OLDUĞUMUZ AMA DAHA ÇOK GÖRMEK İSTEMEDİĞİMİZ, ELEŞTİRMİYİ YEĞLEDİĞİMİZ GENÇ KUŞAĞIN NE KADAR SORUMLULUKLARININ BİLİNCİNDE, ÜLKESİNİ, MİLLETİNİ SEVEN, İNANDIĞI DEĞERLER İÇİN GÖZÜNÜ KIRPMADAN SAHAYA ÇIKAN BİR KİTLE OLDUĞUNU GÖSTERDİLER.

Sadece 81 il değil, ümmet coğrafyasının her yanından gönüllüler vardı deprem bölgesinde. Dünyanın dört bir yanındaki ekipler ve gönüllülerle birlikte Balkanlar, Kafkaslar, Ortadoğu gibi gönül coğrafyamız dediğimiz bölgelerimizden de kardeşlerimiz bizimle birlikte oldular; arama-kurtarma, insani yardım ve diğer çalışmalarda görev aldılar. Hepsine canı gönülden teşekkür ediyoruz. Burada asıl zikretmek istediğim ise; her konuştuğumuzda yakındığınız, Z kuşağı gibi tanımlamalar içine sıkıştırdığımız gençlerimiz oldu. Afetin yaşandığı ilk saatlerde yola çıkarak deprem bölgesine giden gençlerimiz, yemeden, içmeden, uyumadan, kendi canlarını da hiç sayarak, kendilerini hiç hesaba katmadan bu mücadelenin içinde ön safta yer aldılar. Aslında bizim hep farkında olduğumuz ama daha çok görmek istemediğimiz, eleştirmeyi yeğlediğimiz genç kuşağın ne kadar sorumluluklarının bilincinde, ülkesini, milletini seven, inandığı değerler için gözünü kırpmadan sahaya çıkan bir kitle olduğunu gösterdiler. Hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum, bize bu kuşakları yetiştirmede bir nebze

olsun elçilik görevi verdiği ve sorumluluk yüklediği için Rabbime hamd ediyorum.

**Anadolu, erenler diyarı.
Tarihin her döneminde
kimsesize ev olmuş, ocak
olmuş. Yardımlaşma
genlerimizde mi var?
Yardımlaşma kültürünü
bize anlatır mısınız?**

Bu ülke çok büyük bir ülke. İnsanlarımız çok geniş yürekli insanlar. Yaşadığımız deprem gerçeği de bir kez daha gösterdi ki insanlarımız ne kadar büyük bir fedakarlıkla bir diğerinin derdine ortak oldu, olmaya devam ediyor. Bu yardımlaşma veya dayanışma duygusu bir günde ortaya çıkan, bugünün dünün olayı değil tabii. Bu bir gelenek elbette, bu ülkenin, bu medeniyetin kodlarında var. İslam medeniyetinde de Anadolu'nun geçmişinde de olan bu. Selçuklu 'da, Osmanlı'da vakıflarımız, ahi ocaklarımız bunun için kurulup, çok büyük hizmetler verdi. Ahilik sistemi bugün modern dünyanın, büyük şirketler, ülkeler, topluluklar için "sosyal sorumluluk" olarak yeniden gündeme getirdiği ancak

ağır aksak işleyen bir kavram. Bunun için kavramlar ortaya koyulmuş, üzerine kitaplar, tezler yazılmış ancak samimiyetle, hiç hesapsız, karşılıksız işleyen bir sistem haline dönüşmemiştir. Bizim Müslüman olarak 1400 yıllık geleneğimizde, "Komşusu açken tok yatan bizden değildir" öğretisi, onun halini bilme, onun derdiyle dertlenme ve ötesi onun derdine çözüm bulma düşüncesi vardır. Biz, Peygamber Efendimiz' den (sav) aldığımız bu öğüt çerçevesinde hayatımızı idame ettirme ve aile, akraba, konu komşu başta olmak üzere kendi dışımızdaki insanları da kendimiz kadar düşünme ilkesiyle hareket etmişizdir.

6. Deprem sonra enkaz kalkacak. Fakat manevi enkaz bir süre daha kalacak. Yeniden toparlanmak nasıl mümkün?

Peygamber Efendimiz (sas)' in bir Hadis-i Şerifi ile cevap vermek istiyorum bu soruya. Kıyametin koptuğunu bilseniz de elinizdeki fidanı dikin buyuruyor Efendimiz. Bunun anlamı şudur; ne yaşarsak yaşayalım bir taraftan da hayatın ucundan tutmak gerekiyor.

Yaşadığımız en zor, en sıkıntılı zamanlar aslında sorumluluklarımızı da hatırlamamız gerektiği zamanlardır. Bir kul olarak Allah'la ilişkimizi gözden geçirmemiz, ailemizle, işimizle, çevremizle ilişkimizi gözden geçirmemiz ve sorumluluklarımız çerçevesinde yeniden ele almamız lazım. Bazen yüzeye çıkmak için dibe vurmak ve oradan aldığımız güçle yeni bir ivmeyle yukarı çıkmak gerekir. Bu her zaman mümkün; yeter ki biz bir kul olarak, bir insan olarak görevlerimizi, sorumluluklarımızı bilelim, bunları yerine getirmeye çalışalım. Ülkemiz ve milletimiz için de bu duygu ve düşünceler içindeyim. İnşallah yaşadığımız bu afet, hepimizin yeniden toparlanmamıza, kendimize, özümüze dönmemize ve yaptığımız her işi daha iyi yapmamıza vesile olacak. Derin bir tefekkür, muhasebe sürecinden geçtikten sonra yaptıklarımızı en doğru yaptığımızda; gösteriştten ve riyadan uzak kalarak her yönüyle dosdoğru hareket ettiğimizde gelecek günler güzel olacak diye düşünüyorum. Rabbim bu güzel ülkenin, güzel insanların bugün de yarın da yardımcısı olsun inşallah.

KIYAMETİN KOPTUĞUNU BİLSENİZ DE ELİNİZDEKİ FIDANI DİKİN BUYURUYOR EFENDİMİZ. BUNUN ANLAMI ŞUDUR; NE YAŞARSAK YAŞAYALIM BİR TARAFTAN DA HAYATIN UCUNDAN TUTMAK GEREKİYOR. YAŞADIĞIMIZ EN ZOR, EN SIKINTILI ZAMANLAR ASLINDA SORUMLULUKLARIMIZI DA HATIRLAMAMIZ GEREKTİĞİ ZAMANLARDIR. BİR KUL OLARAK ALLAH'LA İLİŞKİMİZİ GÖZDEN GEÇİRMEMİZ, AİLEMİZLE, İŞİMİZLE, ÇEVREMİZLE İLİŞKİMİZİ GÖZDEN GEÇİRMEMİZ VE SORUMLULUKLARIMIZ ÇERÇEVESİNDE YENİDEN ELE ALMAMIZ LAZIM.

SANATÇI ZÜLEYHA ORTAK:

ANADOLU KADINI DÜNYADA KİMSEDE OLMAYAN BİR YÜREK TAŞIYOR

“En çok çocuklarla vakit geçirmeye çalıştım. Çünkü, o kadar güzel ve o kadar güçlüler ki.”

Kahramanmaraş merkezli 11 ili vuran deprem felaketinin ardından devlet ve millet el ele diyerek tüm yaraları sarmaya devam ediyor. Cumhurbaşkanlığı iletişim başkanlığı desteğiyle deprem bölgesine giderek depremzedelerle buluşan ünlü isimlerden biri de T.C Kültür bakanlığı ses sanatçısı Züleyha Ortak oldu. Sevgili Züleyha ile bölgede konteyner ve çadır kentleri ziyaretleri esnasında şahit oldukları, hissettikleri, ne gibi çalışmalar yaptıklarını ve oradaki atmosferi konuştuk.

Deprem bölgesine gittiğinizde manzaraya şahitlik ettiğiniz o “an” ın size hissettirdiği neydi?

Cehennem herhalde böyle bir yer dedim ilk anda. Şok oldum. Bu manzarayla karşılaşış da şoke olmayanın ruh sağlığından endişe ederim zaten. Bir kez daha 1999 depreminde hissettiğim o korkuyu yaşadım. Ama daha sonra insanların gözlerinin içindeki umudu, yaşama tutunma arzusunu ve direnci gördüğüm anda kendime geldim. Ve yapabileceğim ne var, yardım edebileceğim kim var diye bakınmaya başladım. Yani bir anlamda beni biraz da oradaki insanların metaneti, dirayeti, cesareti kendime getirdi.

Sizin bölgeye gitme süreciniz nasıl gelişti?

Böylesi afetlerde bende ilk anda şöyle bir şey oluyor. Hemen tüm yakınlarımı arayıp, yokluyorum.

|| RÖPORTAJ: SEDA ŞIŞMAN ||

Eğer bizde bir sorun yoksa da, doğrudan ne yapabileceğime konsantre oluyorum. Bu defa da aynı oldu. Deprem sabahından itibaren her şeyi bir kenara bırakıp hayatımın merkezine depremzedelere yardımı koydum ve eksik olmasınlar iletişim başkanlığı ve dostların yardımıyla fırsat bulduğum ilk anda soluğu bölgede aldım. Bu zannedirim 14. gidişim olacak. İlk seferinde temel ihtiyaç duyulan şeyleri gözlemlerim ve sonraki gidişlerinde de, tüm yardım edip destek olanlara, götürebildiğim kadar yardım malzemesi götürdüm. Ama en çok da çocuklar için oyuncaklar, beraber çadırları boyadığımız boya kalemleri, süsler... onların gözlerindeki mutluluğu görmek inan dünyanın en kıymetli, en paha biçilemez şeyi.

“Deprem bölgesinde kadın-anne olmak” gözlemlerinize dayanarak, empati yaparak nasıl yorumlarsınız bu cümleyi?

Tabi ki çok zor. Çünkü sen annesin. Kendinden önce koruyup kollamakla, yedirip doyurmakla mesul olduğun evlatların var. Hani derler ya yuvayı dişi kuş yapar işte bu depremde o dişi kuşların yuvaları yıkıldı. Ve bir kez daha gördüm ki, Anadolu kadını hakikaten bambaşka yürek taşıyor. Bölgede çalışırken sevgili Deniz Akkaya bana “Sen Amazon kadınısın” demişti. Bence bütün Anadolu kadınları birer amazon savaşıcı.

Bu süreç hemen atlatılacak bir şey değil yaraları sarmak zaman alacak ilk günden bugüne devlet ve millet el ele bölgede hizmet ederek destek oldu, olmaya da devam ediyor. Peki, millet olarak bölgenin nabzını bilen biri olarak sizce bundan sonrası için ve akışın devam edebilmesi adına orada neler yapabiliriz?

Bu millet, devletiyle el ele verdiği sürece baş edemeyeceği hiçbir şey yok buna eminim. Omuz omuza vererek, günah keçisi arama peşine düşmeden, kim, elinden ne geliyorsa ortaya koyarsa, seneye bambaşka bir Hatay, Kahramanmaraş, Gaziantep, Adana, Şanlıurfa, Adıyaman, Malatya, Osmaniye, Diyarbakır, Kilis, Elazığ görecekiz.

Peki, bölgeye gittiniz orada neler yaptınız, ne gibi çalışmalar içinde yer aldınız?

Adı üstünde bu başımıza gelen “yüzyılın felaketi”. O yüzden yer de süpürdüm, yemek de yaptım, koli de taşıdım, çadır da kurdum. Yani o an orada ne lazımsa, oraya koştum. Ama en çok da çocuklarla vakit geçirmeye çalıştım. Çünkü, o kadar güzel ve o kadar güçlüler ki, inan 16 saat hiç oturmadığım zamanlar oldu ama bir evladımıza masal okumak, dünyanın en kıymetli uykularından bile daha güzeldi. Bayram sonuna kadar da bölgede olmaya, her fırsatta gidip gelmeye devam edeceğim inşallah.

DEPREM VE DOĞAL AFETLERDE GÖNÜLLÜLÜK

YERİNE GÖRE AFETZEDEYE HATIRINI SORMAK, OMZUNU OKŞAMAK, İHTİYACINI ANLAMAYA ÇALIŞMAK, YANI SOSYAL YARDIM YAPARKEN İLETİŞİM KURARAK “YALNIZ DEĞİLSİNİZ, YANINIZDAYIZ” DUYGUSUNU HİSSETTİREBİLMEK ÖNEMLİDİR. BU ŞEKİLDE İLETİŞİM KURMAK AFETZEDENİN KENDİNİ GÜVENDE HİSSETMESİNİ SAĞLAYACAKTIR.

MÜZEYYEN TAŞCI

Toplumsal ve evrensel anlamda insana dokunmak, müşkülünü gidermek, derdine ortak olmak inancımızın gereği olması bakımından son derece önem arz etmektedir. Dolayısı ile her Müslüman yeryüzünün imar ve inşasından mesul olduğu gibi, birbirine karşı da sorumlu kılınmıştır.

Savaş ve afetlerin yaşandığı toplumlarda mevcut kriz durumunu normal yaşam akışına dönüştürmek için yapılan her türlü çalışma sadece maddi kaynaklarla değil aynı zamanda gönüllü kitlelerin katkısı ile gerçekleşebilmektedir.

Dünyada ve ülkemizde olası afetlere karşı ön hazırlık yapmanın birinci adımı bu anlamda

gönüllülük bilincini artırmakla başlar. Bir sivil toplum kuruluşu (STK), platform, cemaat gibi bir çatı altında olsun ya da olmasın gönüllülüğün, topluma karşı sorumluluk bilinci kazandırma, başkalarının sorunlarına ve koşullarına farkındalık yaratma açısından önemlidir.

Hatta birbirini tanımayan bireylerin ve farklı toplumsal kesimlerin birbirleriyle tanışması, uzlaşması gibi toplumsal bağları güçlendirmeye yönelik birçok toplumsal yararı söz konusudur.

Doğrusu yaşadığımız zaman diliminde Müslüman toplumların bile bireyselliğe bağlı buhranlardan çıkamadığını düşündüğümüzde “iyiliğin insanı iyileştirici bir etkiye sahip olduğu” gerçeğine çokça vurgu yapmak gerektiğini ifade etmek isterim.

Yerine göre afetzedeye hatırını sormak, omzunu okşamak, ihtiyacını anlamaya çalışmak, yani sosyal yardım yaparken iletişim kurarak "yalnız değilsiniz, yanınızdayız" duygusunu hissettirebilmek önemlidir. **Bu şekilde iletişim kurmak afetzedenin kendini güvende hissetmesini sağlayacaktır.**

Öte yandan gönüllü faaliyetlerde muhatabın maruz kaldığı ağır koşulların iyileştirilmesinde takip edilmesi gereken acil sıralamalar olduğu muhakkaktır.

Örneğin son yaşadığımız deprem ne yazık ki 11 ilimizde büyük yıkımlar meydana getirdi. Ülke olarak çok fazla insanımızı kaybettik. Dolayısıyla hayatın normalleşmesi, depremedelerin yaşadıkları travmayı atlatabilmesi zor ve uzun bir gayret gerektirmektedir.

İşte tam da bu süreçte sivil toplum gönüllülerine oldukça önemli görevler düşmektedir.

Öncelikli olarak, bölgedeki olumsuz yaşam koşullarını kolaylaştırmaya yönelik projeler gerçekleştirmek gerekmektedir.

Bölgedeki gözlemimizden yola çıkarak ifade etmek isterim ki, enkazların kalkmasının ardından insanımız, yaşadığı acı ile beraber temel yaşam ihtiyaçlarını karşılayabilmenin telaşına düşmüştür.

Kuşkusuz bu insani gereksinimler, karşı karşıya kaldığımız sürecin

doğal bir sonucudur. Keza, barınma, beslenme, ısınma, hijyen malzemesi, gıda ve ilaç gibi acil ihtiyaçların temin edilmesi için tüm gönüllü ekiplerin seferber olmasına ihtiyaç vardır. Yine acil ihtiyaçların yani sıra bölgede yaşanan afetin kişiler üzerinde bıraktığı olumsuz etkileri silebilmek üzere iyileştirici faaliyetler, yani psiko-sosyal destek sağlanması gerekmektedir.

Yerine göre afetzedeye hatırını sormak, omzunu okşamak, ihtiyacını anlamaya çalışmak, yani sosyal yardım yaparken iletişim kurarak "yalnız değilsiniz, yanınızdayız" duygusunu hissettirebilmek önemlidir. Bu şekilde iletişim kurmak afetzedenin kendini güvende hissetmesini sağlayacaktır.

Diğer taraftan kişilerin ruhunda travmaya dönüşen vakalar görüldüğünde durumu ilgili uzmanlara yönlendirerek psikolojik destek sağlamak son derece önem arz etmektedir.

Çocukları yaşadıkları afetin korkusu ve tedirginliğinden uzak tutacak sosyal etkinlikler

düzenlemek psiko-sosyal desteğin çok mühim bir kısmını oluşturmaktadır.

Uzun süre tüm bu unsurlarla beraber bölgede çalışmalar yürütmek, afetzedeye güven ve moral açısından destek sağlayacaktır.

Tüm bunlardan hareketle, İHH Kadın teşkilatlarımızdaki gönüllülerimizle yürütmekte olduğumuz "iyilik hareketi" dünyanın her noktasındaki mazlumları kuşatacak ve kucaklayacak bir vizyona sahiptir. Bir yandan temel yaşam ihtiyaçlarının öncelediği insani yardım faaliyetlerini yürütürken, diğer yandan mazumlara umut olacak sürdürülebilir projeler gerçekleştirilmekte, kişilerin kendi yaşam koşullarını oluşturmalarına zemin hazırlanmaktadır..

Vakfımız kurulduğundan bu yana Bosna, Çeçenistan, Kosova, Suriye savaşı ,Marmara depremi ve benzeri pek çok kriz-afet durumlarında afetzede kadın-çocuklara yönelik yürüttüğü faaliyetler ile önemli tecrübeler edinilmiştir.

Özellikle hanım gönüllülerle yürüttüğümüz yardım faaliyetlerimiz yaklaşık üç yıldır Afet Yönetimi bünyesinde yürüttüğümüz Psiko-Sosyal Destek Birimi ile daha bilinçli ve sistemli bir çalışmaya dönüşmüştür.

İHH Kadın başkanı ve PSD sorumlusu olarak ülkemizin her bir tarafından kadın gönüllülerimiz üzerinden oluşturduğumuz Psiko-Sosyal Destek birimimizdeki ekiplerimiz bu manada afet bölgesinde faaliyet yürütmektedirler.

Sosyal yardım, dezavantajlı gruplara yönelik yardımlar, sosyal etkinlikler ve uzmanlar tarafından yürütülen psikolojik iyileştirme bu çalışmanın üst başlıklarını oluşturmaktadır.

Üç yıla yakın bir zamandır yaklaşık 500 civarındaki her yaş grubu gönüllümüz Afet Yönetimi kapsamında farklı başlıklarda

eğitimi almakta ve afet öncesi ön hazırlıklarını sürdürmektedir.

Zaman zaman aile Bakanlığımız ve AFAD le akredite çalışmalar ile gönüllülerimiz olası afetler karşısında faydalı bireyler olarak yetiştirmek ve koordineli çalışma yürütebilecek refleksler kazandırmak üzere olağanüstü gayretler göstermekteyiz.

Eğitim durumumuz ne olursa olsun, hangi meslekten olursak olalım bin insan ve Müslüman olarak "iyilik hareketleri" içerisinde gönüllü olarak yer almak bize değer ve anlam katacaktır.

Okurlarımıza tavsiyem odur ki, İHH veya başka her hangi bir oluşum içerisinde "iyilik hareketlerine" dâhil olacağınız kendi kapasite ve kabiliyetinize uygun bir temsiliyet mutlaka kazanılmalıdır.

Bu hem yaşadığımız toplum, dünya ve hem de kendi ruhumuzun ihtiyaç duyduğu, dünya ve ahiretimize dair bir kazanım olacaktır.

Rabbim ülkemizi, milletimizi ve tüm insanlığı afetlerden muhafaza buyursun..

Eğitim durumumuz ne olursa olsun, hangi meslekten olursak olalım bin insan ve Müslüman olarak "iyilik hareketleri" içerisinde gönüllü olarak yer almak bize değer ve anlam katacaktır.

Tavsiyem odur ki, İHH veya başka her hangi bir oluşum içerisinde "iyilik hareketlerine" dâhil olacağınız kendi kapasite ve kabiliyetinize uygun bir temsiliyet mutlaka kazanılmalıdır.

BESİR DERNEĞİ

3 Bin 400'den Fazla Personel ve Gönüllüsüyle Deprem Bölgesinde

Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde yaşanan ve toplam 11 ili etkileyen 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki iki büyük depremin ardından bölgedeki arama kurtarma faaliyetlerini AFAD koordinasyonunda tamamlayan Beşir Derneği, afetzedelere yönelik insani yardım çalışmalarıyla bölgedeki faaliyetlerini ara vermeden sürdürüyor.

Depremin ilk anından itibaren afet bölgesine intikal eden 630 kişilik Beşir Arama Kurtarma Ekibi, Kahramanmaraş başta olmak üzere depremin etkilediği birçok ilde, AFAD koordinasyonunda arama kurtarma çalışmalarına katılım gösterdi.

BEŞİR ARAMA KURTARMA EKİPLERİ 127 VATANDAŞI ENKAZDAN SAĞ OLARAK ÇIKARDI

Depremin ilk anından itibaren büyük bir özveriyle afet bölgesinde faaliyet gösteren Beşir Arama Kurtarma ekipleri; toplamda 97 lokasyonda ve AFAD koordinasyonunda yürüttükleri arama kurtarma çalışmaları kapsamında enkaz altından 127 vatandaşı sağ olarak çıkardı.

BEŞİR DERNEĞİ'NİN İNSANİ YARDIM MALZEMESİ TAŞIYAN TIR SAYISI 32 İ'E YÜKSELDİ

Kahramanmaraş merkezli depremlerin ilk anından itibaren teyakkuzca geçen Beşir Derneği ekipleri, 6 Şubat – 27 Şubat 2023 tarihleri arasında toplam 321 tır gıda ve insa-

ni yardım malzemesini depremden etkilenen bölgelere ulaştırdı. İnsani yardım tırlarının bölgeye kesintisiz olarak gönderilmeye devam edeceği belirtiliyor.

BEŞİR DERNEĞİ 3 BİN 400'DEN FAZLA PERSONEL VE GÖNÜLLÜYLE DEPREM BÖLGESİNDE

Depremin yaşandığı ilk andan itibaren AFAD koordinasyonunda deprem bölgesinde faaliyet gösteren Beşir Derneği, 310 hizmet aracı, 3 bin 400'den fazla personel ve gönüllüsüyle; toplam 184 lokasyonda arama kurtarma faaliyetlerinin yanı sıra insani yardım çalışmalarını da aralıksız olarak sürdürüyor.

ARAMA KURTARMA ÇALIŞMALARI SIRASINDA KALP KRİZİ GEÇİREREK VEFAT ETTİ

Deprem bölgesindeki arama kurtarma çalışmaları devam ederken, ekibiyle birlikte Kahramanmaraş'taki arama kurtarma faaliyetlerine katılan Beşir Derneği Arama Kurtarma Ekipleri Baş Sorumlusu ve Doğu Marmara Bölge Müdürü Metin Doruklu, görevi başında kalp krizi geçirerek hayata veda etti. Doruklu, 16 Şubat Perşembe günü Gölcük Merkez Tevfik Hoca Camii'nde kılınan cenaze namazı sonrası 17 Ağustos Mezarlığı'nda toprağa verildi.

ACILARLA İYİ OLMAK

Kayıplarının son yolculuğunun kaydını tutar gözler. Sürükler acılarını, sürüklenen yüreğiyle. Savrulurken bir rüzgarın acımasızlığıyla, hoyratça vurulur o diyardan bu diyara. Ne zaman ki ferasetini korur; gün yüzüne kavuşur ilahi bir kucaklamayla... Zaman, zaman değil. Mekan, mekan değildir artık bildiği yaşadığı.

GÜLŞAH IRMAK

Dağlanmış. ... Göz göz yaraların açıldığı bir kor parçasıdır bazen yürek. Kaç acıya ev sahipliği yapmıştır da metanetine hayran bırakır. Ah... Bu yürek hangi dala tutunsa, hangi eli tutsa da bir çıkıverse buhranlarından. O zifiri kara gece yarılarında... kimi zaman suskunluktur dayanağı, kimi zaman haykırış, kimi zaman göz yaşı. Bir demli çay yada acı bir kahvenin telvesi...

Kim bilebilir alinyazılarını? "Kaderde varsa" diyerek susar... bir kez daha dağılmıştır kan çanağı!

Bi çare gün günü kovalarken bulur kendini dost meclislerinde. Bir çift muhabbet derde derman, acıya ilaç, yaraya merhem olan. Silinip giden, yıkıntılara gömülen anıları toparlamaya ne mecal vardır ne zaman... Kayıplarının son yolculuğunun kaydını tutar gözler. Sürükler acılarını, sürüklenen yüreğiyle. Savrulurken bir rüzgarın

acımasızlığıyla, hoyratça vurulur o diyardan bu diyara. Ne zaman ki ferasetini korur; gün yüzüne kavuşur ilahi bir kucaklamayla... Zaman, zaman değil. Mekan, mekan değildir artık bildiği yaşadığı.

"Kaderde varsa" deyip sustuğu, gücünü aldığı ilahi dayanağı...

El yordamıyla kaldığı yeri bulabilse yeni sayfaları açacak... Cesareti yanı başında. İyi olmak vardır takvim yapraklarında, acılarla iyi olmak.

Narin dokunuşlarla, sakın sakın dizer tespih tanelerini. Şimdi yüreğe gerek olan budur. Renk renk yüzlercesi. Bazısı daha iri, bazısı su yeşili. Bir bir dizilirken boncuklar, bu meşkle kalbine inen, güzelliği tarifsiz huzurdur. Vakit iyi olmak vaktidir, acılarla iyi olmak... Sanatçının eli değmiştir bir kere, bu ilhamla yolda şifa bulur. Yüzlerce binlerce tespih taneleri kendi gibi yüreği dağılmışlara şifayla sunulur...

DEPREM DOSYASI

ÖZETLEMEK GEREKİRSE, ARABİSTAN PLAKASI ANADOLU'YU BATIYA DOĞRU İTTİRİYOR. BU İTTİRME HAREKETİ ANADOLU'NUN KIRILARAK İKİ PARÇAYA AYRILMASINA NEDEN OLDU. BU DEVASA KIRIĞI BUGÜN KUZEY ANADOLU FAY HATTI OLARAK BİLİYORUZ. BU FAY HATTI BOYUNCA OLUŞAN ÇIKINTILAR YÜZÜNDEN ANADOLU HAREKET EDEMEDİ VE ÇIKINTILAR KIRILDIKÇA BÜYÜK DEPREMLER OLUŞTU. BU DEPREMLER DE ERZİNCAN'DAN BAŞLAYIP İSTANBUL'A KADAR İLERLEDİ.

Asırın felaketi denilen yaşadığımız son deprem hakkında çok şey söylendi ve söylenmeye devam ediliyor. Öncelikle ülkemizce hepimizin başı sağ olsun kalanlara rahmet ve hastalara şifa dileklerimizi iletelim. Allah bir daha bize böyle bir felaket göstermesin. Maalesef ülkemiz dünyanın önemli deprem kuşaklarından biri olan Alp-Himalaya kuşağı üzerinde yer alıyor. Ülkemizin, karmaşık jeolojik yapısı ve jeodinamik konumundan dolayı çok sayıda aktif faya sahip bulunmaktadır. O çok meşhur Kuzey Anadolu fay hattı (en son 1999 depreminde gerçekleşen aktif fay) ve Doğu Anadolu Fay hattı ki K.Maraş merkezli son deprem olarak iki önemli fay hattına ve yüklü bir tehlike alanına sahip bir ülkemiz. Hal böyle olduğu halde kendimizi bir Japonya gibi deprem ülkesi olarak görmekte ise epey gerideyiz. Bir türlü kabullenemediğimiz deprem ülkesi oluşumuz gerçeği bize binlerce ölüye,

DR. MİMAR
GÜLAY KURT

DR. MİMAR - ÖĞRETİM GÖREVLİSİ

gulaykurt@turuncudergi.com

trilyonlarca maliyete sebep olmaya devam ediyor ki kolon kesen insanlar, betondan çalan müteahhitler, bunları denetlemekten uzak yöneticiler bunu gösteriyor. Peki deprem nedir ve nasıl oluşur konusunu bir inceleyelim önce; "Deprem sırasında yaşadığımız sarsıntı, aslında yer kabuğunda birbirine takılan çıkıntılıların bir anda kırılması ve toprağı sarsması yüzünden oluşur. Tıpkı bir ağacın dalını kırmak gibi, dala kuvvet uygularız ve dal kırıldığında açığa çıkan enerji bütün ağacı güçlü şekilde sarsar. Deprem dediğimiz olay aslında bu kadar basit ve doğal bir durumdur." Bu fay kırılmaları sonucunda açığa çıkan enerji salınımı

depremleri oluşturur. 1939 yılında Erzincan'da gerçekleşen depremden sonra Kuzey Anadolu Fay hattının Erzincan'ın altındaki kısmı salınmış oldu. Daha sonra ise biriken enerji, fay hattındaki başka bir noktaya geçti. 3 yıl sonra 1942'de o bölüm de kırıldı ve 7.0 büyüklüğünde bir deprem oluştu. Bu şekilde yıllar içinde hep bir sonraki bölüme geçen enerji akımı sonucunda büyük bir deprem yaşandı ve enerjisini bir sonraki bölüme aktardı. Bu depremlerin sonuncusu da 1999 yılında İzmit'in Gölçük ilçesinde yaşandı. Bundan dolayı İstanbul'da büyük bir deprem yaşanacağına kesin gözüyle bakılıyor.

Çünkü Kuzey Anadolu fay hattının İzmit'ten sonraki bölümü Marmara Denizinden geçiyor. 1999 İzmit depremi olduğu zaman fayda kalan enerji bir sonraki bölüm olan Marmara bölümüne aktarılmış oldu. Özetlemek gerekirse, Arabistan plakası Anadolu'yu batıya doğru ittiriyor. Bu ittirme hareketi Anadolu'nun kırılarak iki parçaya ayrılmasına neden oldu.

Peki biz bu deprem gerçeği karşısında çaresiz miyiz?

Elbette değiliz.

Yapabileceğimiz çok şey var.

Uzmanların da sıkça dile getirdiği üzere

“deprem öldürmez çürük bina öldürür” cümlesine ek olarak şunu söyleyebiliriz.

“Deprem değil çürük zemine yapılan çürük bina öldürür”.

Bu devasa kırığı bugün Kuzey Anadolu fay hattı olarak biliyoruz. Bu fay hattı boyunca oluşan çukıntılar yüzünden Anadolu hareket edemedi ve çukıntılar kırıldıkça büyük depremler oluştu. Bu depremler de Erzincan’dan başlayıp İstanbul’a kadar ilerledi.

Peki depremin ne zaman olacağını biliyor muyuz?

Dünyadaki hiçbir sistem veya teknoloji bunun cevabını verebilmiş değil. Depremle yaşamayı bir hayat düsturu haline getirmiş ve son teknolojiye sahip olan Japonya bile depremin ne zaman olacağını kestiremiyor.

Jeologlar sadece yeraltında yaptıkları ölçümler sayesinde bu bölümde enerji biriktiğini tespit edebiliyorlar o kadar. Fakat bunu tespit etmenin de o kadar kolay olmadığını söylüyor uzmanlar. Çukıntının yeri tespit edilse bile o çukıntının ne kadar kuvvete dayanıklı olduğu şu anki teknolojiyle bilinmiyor. Bu yüzden depremin nerede olacağı jeolojik araştırmalar sonucu bilinse de ne zaman olacağı hakkında yalnızca bir tarih aralığı verilebiliyor. Örneğin İstanbul depremi için Marmara denizinin tabanında araştırma yapan yer bilimciler depremin 2030 yılına kadar olma ihtimalinin %60 ila 70 civarında olduğunu söylüyorlar. Ama şu da bir gerçek

ki bu da sadece bir tahminden ibaret, net değil. Fakat bu tahmin depremin yaşanacağı gerçeğini değiştirmiyor.

Peki biz bu deprem gerçeği karşısında çaresiz miyiz?

Elbette değiliz. Yapabileceğimiz çok şey var. Uzmanların da sıkça dile getirdiği üzere “deprem öldürmez çürük bina öldürür” cümlesine ek olarak şunu söyleyebiliriz. “Deprem değil çürük zemine yapılan çürük bina öldürür”. Zira 1999 depreminden sonra deprem yönetmeliğine uygun yapıldığını iddia eden binalar da dahi yıkım ve ağır hasar olduğu yaşanan son depremde gözlemlendi ki bu da bize zemin araştırmalarının da tam olarak yapılmadan ne kadar sağlam bir bina yaparsak yapalım yine de binanın yıkım veya hasar görebileceği ortaya çıktı.

Örneğin Hatay’da Antakya Ovası’na yapılan şehir merkezi alüvyonlu yapı ile depremden en çok zarar gören bölge oldu. Yeni yapılan binaların dahi yıkılmış veya ağır hasarlı olduğunu gördük. Tabi bunun sebebi olarak bazı binaların zemin katlarında kolon kesimi, beton kalitesi eksikliği, demir azlığı vs. gibi yapım ve kullanım hatası olanların da yıkıma sebep olduğu gözlemlendi.

Tüm bu yanlış yapım, yanlış kullanım, ömrünü tamamlamış bina içinde

ikamet etme gibi sebepler yaşanan deprem yıkımının daha ağır sonuçlar doğurmasına araç oldu. Hâlbuki Hatay ve diğer yerlerde daha önce deprem analizlerinin yapıldığı ve riskli alan ilan edilen bölgelerde "Kentsel Dönüşüm" projelerinin hayata geçirilmesi kararının alındığını öğrenmiş bulunmaktayız. Ama ne yazık ki bazı belediyeler ve açılan diğer kamu davaları sonucu bu çok önemli Kentsel Dönüşüm Projeleri hayata geçirilemedi. Eğer hayata geçirilmiş olsaydı bugünkü ağır tablo ile karşılaşmayacağımız kesin. En azından insanlar sağlam evlerde oturacaktı ve can kaybı olmayacaktı. Çünkü diğer deprem riski taşıyan bölgelerde yapılan TOKİ evlerinde hiçbir yıkım olmadığını gördük.

Estetik olarak eleştirilebilir bir takım eksikler olabilir ama en azından mühendislik olarak TOKİ evlerinin mükemmel derecede sağlam olduğu görülmüş oldu.

Yaşanan yıkıcı K.Maraş depreminin sonra bir yıl içinde yeniden inşa sürecine geçileceği ve şehrin yeni bir alana taşınacağını ve kurulacağını söyleyen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na çok iş düşüyor.

Peki, sadece devletin bu kurumuna mı iş düşüyor? Tabiki hayır.

Apartman altı dükkân dönemi bitiyor mu? Yapılacak olan yeni şehirde altı dükkân, üstü daire şeklindeki apartman döneminin kapanacağı belirtilerek Tek katlı ve yatay mimaride dükkânlar açılmasını planlanıyor. Bunun sebebi zemin katlarda kolon kesme, kiriş küçültme, galeri açma zemin büyültme vb. hatta yok etme gibi dezenformasyonların önüne geçmek. Zaten bizim kültürümüzde bedesten adlı ticari mekânlarımızda çarşı kavramı bunu gerektiren en sağlıklı yerleşim biçimidir.

Konutlar zemin artı 3-4 katı geçmeyecek. Yatay mimarinin gereği olan yapı stoklarını kat adedinin insani ölçekte olması bunu gerektirir çünkü. Ayrıca yapılan açıklamalarda şehrin 100 yılını, tüm ihtiyaçlarını, buranın kültürünü yaşatacak ve daha güzelini yapabilecek anlayışla planlamalarının başladığı, depremin

ağır hasar verdiği yerlere de yeni bir master plan çalışması yapıldığı açıklandı. Bu çalışma çerçevesinde vatandaşların, şehrin ihtiyaçlarını içerecek anlayışla diğer şehirlerden getirilen mimar ve mühendislerle bu işin en ileri gelenleriyle birlikte ortak bir çalışma başlatıldı. Bu kapsamda deprem sebebiyle oluşan yeni kırıklar dâhil zemini her türlü ayrıntılarıyla birlikte mikro- bölgeleme ve ayrıntılı jeolojik etüt raporlarıyla, zemin etüt raporlarıyla hocalarıyla, jeologlarla, jeofizik mühendisleri ile inceleniyor. En doğru, en sağlam zemine ve o zemine göre yapılaşmayı seçerek, radye temel üzerine tünel kalıp sistemiyle yöresel mimariye uygun, zemin artı 3-4 katı geçmeyecek konutlarımızın inşasının süreci başlatılarak son noktayı koyan bir açıklama ile çalışmalara hızlı bir giriş yapılmıştır.

Tabi bu yeni şehirler inşa edilene kadar çadır kent, konteyner kentler, prefabrik evler ve çevre illerde oluşturulan geçici konaklama yerleri ile depremzedelere barınma ihtiyacı karşılanıyor. Milyonlarca insandan bahsediyoruz ve bu koordinasyonun yapılması bir devletin inşası kadar zor bir süreçtir. Bunlar olumlu gelişimler tabi. Bir daha bu durumlara düşmek için bu geçici barınma döneminden sonra yeni yerleşim yerinin eski gevşek zeminlerde olmayan başka şehir merkezleri kurularak yapılması öngörülmüyor.

Her türlü ayrıntının düşünüldüğü yeni kurulacak şehirler için sağlam zeminli yer seçimi, proje ve ihale süreci devam ediyor. Bu ön aşamada zemin etüdü çok önemli bir konu. Bu amaçla TOKİ koordinasyonunda, Emlak Konut, Yapı İşleri, Kentsel Dönüşüm, Mekânsal Planlama ve Milli Emlak Genel Müdürlüklerinin eşgüdümünde çalışmaktadır.

Tüm bu yapılan ön çalışmalar deprem yaralarının bir nebze olsa sarmaya gayret edildiğinin kanıtıdır. Yalnız bu sefer devlet-millet ele ele olursak, hırslarımızdan açgözlülüğün uzak insani ölçekte sağlam ve estetik bir yapıya sahip şehirler oluşturursak depremi yenmemiz mümkün.

Her türlü ayrıntının düşünüldüğü yeni kurulacak şehirler için sağlam zeminli yer seçimi, proje ve ihale süreci devam ediyor. Bu ön aşamada zemin etüdü çok önemli bir konu. **Bu amaçla TOKİ koordinasyonunda, Emlak Konut, Yapı İşleri, Kentsel Dönüşüm, Mekânsal Planlama ve Milli Emlak Genel Müdürlüklerinin eşgüdümünde çalışmaktadır.**

ENKAZ ALTINDA KALAN SOSYAL MEDYA

Sosyal medyada 40 Macar kurtarma köpeğinin kaybolduğu ile ilgili bir haber paylaşımına sokuldu. Tabii ki bu da yalan bir haberdir. Bu yalan haberi düzeltme görevi ise bir yabancıya Macaristan'ın Türkiye Büyükelçisi Victor Matis'e düştü. Matis, Türkiye'ye 28 Macar arama kurtarma köpeği girdi ve hepsi iş başında diyerek attığı tweet ile kamuoyunu bilgilendirdi.

Av. Arb.
UMUR ÖZKAN

Millet olarak tarihimizin en büyük felaketi ile karşı karşıyayız. 11 şehrimizi etkileyen deprem fırtınası neticesinde 45 bin insanımızı kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşarken yüz binin üzerindeki yaralımızın bir an önce sağlığına kavuşması için dua etmekteyiz.

Yaşanan depremler büyük bir yıkıma neden olurken ülkemizin ve dünyanın dört bir yanından gelen kurtarma ekipleri yıkılan binalardaki vatandaşlarımızı kurtarabilmek için seferber oldu.

AFAD ve Kızılay depremin ilk anından itibaren teyakkuza geçerken devletin tüm kurumları

personelleri ile birlikte deprem bölgesindeydi. Aynı şekilde sivil toplum kuruluşları ile gönüllüleri de depremin etkilediği her sokakta görevbiliyordunuz. Özel sektörde faaliyette bulunan firmalar ise ellerinde bulunan büyük iş makinaları ile birlikte deprem bölgesine akın etmişti. Yani asrın felaketi karşısında Millet Devlet birlikteliği ile yaralar sarılmaya çalışılıyordu. Deprem bölgesine gidemeyenler ise buldukları şehirlerde yardım toplamak için seferberlik ilan etti. Belediyeler, okullar, camiler ve dernekler yardım toplama merkezlerine dönüşürken toplanan yardımlar ise tırlarla deprem bölgesine gönderildi.

Neye hizmet ettiği belli olmayan Oğuzhan Uğur'un, "BaBala TV" adlı sosyal medya hesabından binlerce ihbar paylaştı. Paylaşılan ihbarların çok büyük bölümü asılsız çıktı. Arama kurtarma ekipleri, **adreslerdeki bazı binalarda hiç hasar olmadığı veya gidilen noktada bina bile olmadığı görüldü.**

Gerçek hayatta muhteşem bir yardımlaşma ve dünyaya örnek olacak birlik ve beraberlik görüntüleri yaşanırken sosyal medya ise her zaman olduğu gibi yalan yanlış bilgilerin dolaşımına sokularak algı operasyonlarının yapıldığı bir fitne merkezine dönüştü.

Özellikle AFAD ve Kızılay gibi köklü kurumlar yetersiz ve aciz gösterilmeye çalışılırken bu kurumlarla mukayesesi mümkün olmayan birkaç yardım kuruluşu ise ön plana çıkartılmaya çalışıldı.

Tabii ki her gayret ve emek kıymetlidir lakin AFAD ve Kızılay'ın milyonda bir bile yetkinliğine sahip olmayan bir yardım kuruluşunun ön plana çıkartılma girişimlerinin iyi niyetli olmadığı da açık bir şekilde ortadadır.

Millet olarak yaşadığımız acıyı, algı operasyonları için fırsat görenlerin meydana olan sosyal medyanın

sözüm ona ünlü ve fenomenlerinin İstanbul'daki sıcak ofislerinde ellerindeki kahve fincanları ile rol kesmelerini hatta hayatını yok sayarak can kurtarmaya çalışan arama kurtarma ekiplerinin önüne geçme çabalarını da görmedik değil.

Neye hizmet ettiği belli olmayan Oğuzhan Uğur'un, "BaBala TV" adlı sosyal medya hesabından binlerce ihbar paylaştı. Paylaşılan ihbarların çok büyük bölümü asılsız çıktı. Arama kurtarma ekipleri BaBala TV'nin paylaştığı ihbarlarda belirtilen adreslerdeki binalara sevk edilirken. Gidilen adreslerdeki bazı binalarda hiç hasar olmadığı veya gidilen noktada bina bile olmadığı görüldü. Bu da kurtarma ekiplerinin bölgelere gereksiz yönlendirilmesine sebep olurken büyük zaman kaybını da peşinden getirdi.

Yine aynı Oğuzhan Uğur "BaBala TV" isimli Twitter hesabından hiçbir

teyide başvurmadan Hatay'da barajın patladığını öne sürmesi sonucunda ekipler kurtarma faaliyetlerine son vererek görev yerlerinden ayrılmak zorunda kaldı. Saniyelerin bile çok kıymetli olduğu süreçte birçok enkazda çalışmalar saatlerce dururken birçok can ise o sırada yitip gitti.

"Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" suçundan hakkında soruşturma başlatılan Oğuzhan Uğur "Durum değerlendirmesi yaptık çağrı merkezimize. Binlerce sahte ihbar almışız. İzmir'den, Ankara'dan arayıp işleten, dalga geçen bile olmuş." açıklamasıyla kendisini aklamaya çalışmış ama ya yitip gidenler.

Sosyal medyada 40 Macar kurtarma köpeğinin kaybolduğu ile ilgili bir haber paylaşımına sokuldu. Tabii ki bu da yalan bir haberdir. Bu yalan haberi düzeltme görevi ise

bir yabancıya Macaristan'ın Türkiye Büyükelçisi Victor Matis'e düştü. Matis, Türkiye'ye 28 Macar arama kurtarma köpeği girdi ve hepsi iş başında diyerek attığı tweet ile kamuoyunu bilgilendirdi.

Bu yalan furçasında muhalefet eksik kalır mıydı. İyi Parti Lideri Meral Akşener'in ortaya attığı "Hatay'da yabancılara toprak satılıyor" iddiası sosyal medyada çığ gibi büyüdü. İddialara göre Hatay'da topraklar hızla el değiştiriyordu. Hakikat ise 1980 yılından beri Hatay'da yabancılara mülk satışı yasaktı. Hatta 2008 yılında alınan Bakanlar Kurulu kararı ile ülke güvenliği gerekçesiyle Hatay ile birlikte Kilis ve Mardin'de de yabancıya mülk satışı yasaklanmıştı.

Gerçekler çok kısa sürede ortaya çıkarken yalan söyleyenlerde ise utanma duygusu ortaya çıkmıyor maalesef...

Sosyal medyada 40 Macar kurtarma köpeğinin kaybolduğu ile ilgili bir haber paylaşımına sokuldu. Tabii ki bu da yalan bir haberdir. **Bu yalan haberi düzeltme görevi ise bir yabancıya Macaristan'ın Türkiye Büyükelçisi Victor Matis'e düştü**

Yeniden Hayat Lokantası

Mutfağın ve yemeğin her zaman bir umudu ve birleştirici yanı var bence. Günün sonunda ne olursa olsun herkes o sıcak yemek sofrasına oturur ve belki sadece sıcacık bir çorba bile olsa orada ailen ile birlikte olmak doyurur karnını, belki de Ömür Akkor'un da yapmak istediği şey de budur; herkesi sıcak ve evinde hissettirip o sofranın etrafında toplamak.

**ZEYNEP
KILIÇARSLAN**

Hepinize merhabalar bu ay sizlere çok özel bir koldan bahsetmek istiyorum. Öncelikle 6 Şubat tarihinde ülkemizde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremde vefat eden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır, depremde yaralanan vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyorum.

Bu zorlu günlerde aslında hepimizin nasıl da birlik ve beraberlik içerisinde hareket edebildiğimizi bir kez daha görmüş olduk. Ülkemizin güzel insanların bu kadar duyarlı olması beni her seferinde çok mutlu ediyor. Herkes elinden gelenin fazlasını yapmaya çalıştı ve hala yapmaya devam ediyor. Yeri geldi minicik çocuklar kocaman kalpleriyle daha yeni alınan botunu ve montunu deprem bölgesindeki kardeşine gönderdi. Yeri geldi teyzelerimiz, amcalarımız emekli maaşlarını gönderdi. Ev hanımları her gün evlerinde yaptıkları yemekleri iki-üç ölçü daha fazla yapıp, deprem bölgesinde çalışanlara ve depremedelere gönderdi. Şeflerimiz deprem bölgesinde günlerdir, yemek yapıyorlar ve herkes gönülden hiçbir çıkar ilişkisi olmadan yapıyor bunu ve bu günleri aslında ne kadar zor geçirsek de iyi insanların hala var olduğunu gösteriyor bize. Bazı insanlar da var ki kendi şehrini,

işini gücünü bırakıp, Kahramanmaraş/Elbistan'a gidip ücretsiz bir lokanta açıyor, depremedeler için. Tabii bu bahsettiğim kişi benim de kendisini idolüm olarak gördüğüm: Ömür Akkor. Kendisi depremin olduğu ilk günden beri orada ve depremin 6. gününde "Yeniden Hayat Lokantası" nı açıyor ve aslında herkese yeniden hayata başlamanın yeniden bir yaşam kurmanın belki de daha güzel bir biçimde yaşayacağını umudunu vermeye çalışıyor, yaptıkları yemeklerle.

Mutfağın ve yemeğin her zaman bir umudu ve birleştirici yanı var bence. Günün sonunda ne olursa olsun herkes o sıcak yemek sofrasına oturur ve belki sadece sıcak bir çorba bile olsa orada ailen ile birlikte olmak doyurur karnını, belki de Ömür Akkor'un da yapmak istediği şey de budur; herkesi sıcak ve evinde hissettirip o sofranın etrafında toplamak. Yaptığı bu hareket onlarca kişiye örnek olması gereken bir davranış bence ve böyle bir hizmeti ücretsiz bir şekilde yapmak çok az kişiye nasip olur. Ülkemizin daha çok Ömür Akkor'a ihtiyacı var. Ülkemizdeki Ömür Akkor'ların çoğalması dileğiyle. Böyle bir sıkıntı ile tekrar karşılaşsak en az hasarla atlatmak ümidiyle. Sevgiyle ve sağlıkla kalın. Sofranıdan bereket eksik olmasın inşallah.

ÇORBA

Herkesin kursağında sakladığı bir nefesi var. Son bir nefesi. Olmakla ölmek arasında yaşadığı. Bir gün yolculuğu bittiğinde, sadece sevinçlerini musallaya yatırmak istediği. Tüm ağıtlara karşı koyacağı, zifiri karanlıkta da yürüse güneşin doğacağını muştusu. İçinde ölen karanfillere rağmen, yeniden dirilişin hakikati.

Daha dündü gülüşlerim, sesim tavanda asılı kalmıştı. Dokunduğum her eşyada bir izin vardı emeğim vardı ömrümün en cafaçtı zamanlarından. Sahi yaşım kadar yaşamış mıydım dünyada, ömrümün ne kadarını uyuyarak, ne kadarını çalışarak ne kadarını kendime ayırarak geçirmiştim ki? İstiflediğim eşyalar yığıldıkça mutlu olduğumu düşünüyordum. Komşuda olan her şeyden bende de olmalıydı. Sadece komşu mu. Eş-dost, akraba ve hatta şu seyrettiğim ekranlardaki eşyalar bile. Bunun için köle olmaya hazır bir insan ordusu vardı dünyada. Ömrümce borçlanarak konforu satın almıştım. Daha iyi bir evde oturup, daha iyi bir arabaya binecektim. Daha kaliteli eşyalar arasında, uyumazsam film izleyebilecektim, iyi bir bulaşık makinesine, sıkıştırılmış zamanlarda bulaşıkları atabilecektim. Sürekli modası değişen kıyafetlerimi en iyi makineler saracaktı. Güzel kokan parfümler, makyaj malzemeleri, yiyecekler, içecekler derken nefes almaya vakit kalmıyordu. Bir çorba molası dinlenceler hayatı biraz duruyordu. Soluğumuza tarhana çorbasının mis kokusu işlemişti. Tarhana Anadolu kokuyordu, emek, gayret, sabır, şükür kokuyordu. Anne şefkati kokuyordu. Sadece sevdiğimizle geçirdiğimiz anlar yüzde güller açıtırıyordu ama bunun farkında mıydım

FATMA AKGÜN

bilmiyorum. Hayatın debdebesine teslim etmiştim kendimi. Savruk bir şekilde yuvarlanıyordum. Ta ki derin uykumdan uyandıracak bir sarsıntı, bir yıkım duyana kadar, çaresizliğimi tüm iliklerimde hissedene kadar...

Elimi tüm sevdiğlerime uzatmak isterdim, uzanamadım her el içimde dinmeyen bir yara, bitmeyen bir sızı olarak kalacaktı. Enkazın altında kalmayan ben, hangi yükün altına girmiştim böyle. Tanıdıklarım, ailem kurtulmuştu belki benimleydi, ya tanımadıklarım? Yanından geçip gittiğimde selamlaşmadığım insanlar için neden yüreğim yanıyordu? Oysa hayattayken üstüne basa basa geçtiğim insanlardı bunlar, aynı yoldan geçtiğimiz de kafamı çevirdiğim, belki de trafikte önüme çıkıp beni deli etmiş olabilirlerdi. Ama şimdi bu tanımadığım insanlar için yüreğim acıyordu. Boğazıma bir şeyler çöreklenip oturmuştu. Yutkunamıyordum. Gözyaşlarım bile asılı kalmıştı içimde. Demek duygular bu kadar yoğun olunca, duygusuz kalabiliyormuş insan. İfadesiz, anlamsız oluyormuş. Boş gözlerle bakıyormuş etrafa. Dışarıdaki gürültüye aldırış etmeden içinin sükutunda kayboluyormuş.

Tüm sözcükleri yuttum içimde.

Şu anki ruh halimi anlatmaya ne harfler ne cümleler yeter. Yitiriyormuş tüm kelimeler anlamını, acının derinliğinde.

Sessizlik ve zaman büyük şifa gönüllere. Yüreği yanmayanlar, çığırkanlığı yapanlarmış anladım.

Şimdi bakıyorum da bu enkazı ben tuğla tuğla örmüşüm, tüm zamanlarımı vererek. Ömrümce değerli bulduğum tüm eşyalarım, enkazın altında bir çöp yığını şimdi. Tüm zamanımı bunlara vakfetmişken, onlar için üzülmemişim ne garip.

Gerçek konfor sevdiğlerine sıkı sıkı sarılmakmış, ertelememekmiş hayatı. Hatta içinde sevgisini barındırmadığın insanlara bile hürmet göstermekmiş! Selam alıp vermemiş. İncinmeden incitmeden yaşamakmış emanet zamanları. İnsan bu yok oluşta en çok hatıralarına üzüyor. Attığı ilk adımlara, arkadaşlarıyla oynadığı oyunlara, diktiği bir ağaca, zihnini canlı tutan ne varsa hepsine üzüyor. Harabelerin altında kalan eşyalara değil de, yaşanmışlıklara ah ediyor. Ve yaşanmamışlıklara...

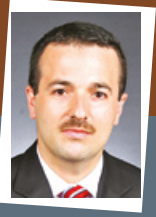
Herkesin kursağında sakladığı bir nefesi var. Son bir nefesi. Olmakla ölmek arasında yaşadığı. Bir gün yolculuğu bittiğinde, sadece sevinçlerini musallaya yatırmak istediği. Tüm ağıtlara karşı koyacağı, zifiri karanlıkta da yürüse güneşin doğacağını muştusu. İçinde ölen karanfillere rağmen, yeniden dirilişin hakikati.

Ve yine yeniden ayağa kalkmış bir annenin ocağında kaynayan tarhana çorbasının keskinliği dolar ruhumuza.

AFETLERDE SAKLI LÜTUFLAR..

DEPREM SONRASI RAMAZAN...

HÜSEYİN
KARACA

Dünya çapında benzerine az rastlanan, on ilimizi doğrudan etkileyen bir depremle sınıandıktan sonra Ramazan ayına bir yanımız buruk bir yanımız sevinçli giriyoruz.

Yıkılan binaların enkazı, geride fiziki yıkıcı etkilerin somut fotoğrafı olarak varlığını hala hissettirmekte. Deprem zahiren maddi kayıplara sebebiyet verdiği gibi uzak yakın herkeste ruhsal panik ve bunalımlara da yol açtı. Deprem vb afetlerin uzun vadede insan psikolojisi ve sosyolojisini ilgilendiren pek çok sonucu olacaktır.

İslam'a göre doğal afetlerde ve fitnelerde halis niyetle vefat eden kişiler, şehit hükmünde sayılmaktadır. Geride kalanların inancını yitirmeden varlık sebebi olan **Allah'a kulluk, Peygamber Efendimiz'e (s.a.v) ümmet olma sorumluluğunu yerine getirmek için gayret sarfetmesi gerekmektedir.**

Geride kalan "sağ"ların sabır ve tevekkülü, bir takım itikadi ve ahlaki disiplinler sayesinde gerçekleşebilir. Kainatta olup biten şeylerin aslında Cenab-ı Mevlâ'nın cemâlî ve celâlî esma-yı hüsnâsının bir tecellisinden ibaret olduğu hakikati, en önemli hayata tutunma gerekçelerimizden biri olmalıdır.

İnanmış gönüllere göre insanın ahirete geçiş koridoru sayılan ölüm, musibet olarak deprem dolayısıyla varlığını bir kez daha hayatımızda hissettirdi. "Yakîn (ölüm) gelinceye kadar Rabbine ibadet et!" (Hicr 15/99);

"Hanginizin daha güzel iş ortaya koyacağını denemek için, ölümü ve hayatı yaratan O'dur."(Mülk 67/2) ayeti kerimesi hayata da ölüme de hükmeden Allah'a kulluğun sırrını bize hatırlattı.

Deprem Allah'ın evrende işleyen kanunlarını anlamamız, sadece duygusal olarak değil fiziksel ve eylem planında da yaşadığımız coğrafyanın ve tarihin gerçeklerini iyi tahlil etmemiz; depremin oluşumu ile ilgili bilimsel komplo teorilerine rağmen, her şey gücü

yeten Allah'ın kudretine olan inancımızı sarsmamamız gerektiği bilincini test etti.

İslam'a göre doğal afetlerde ve fitnelerde halis niyetle vefat eden kişiler, şehit hükmünde sayılmaktadır. Geride kalanların inancını yitirmeden varlık sebebi olan Allah'a kulluk, Peygamber Efendimiz'e (s.a.v) ümmet olma sorumluluğunu yerine getirmek için gayret sarfetmesi gerekmektedir.

İbadetler, hayatın bütününde geçerli şartlara hazırlar insanı. Namaz günlük beden ve zamanın, oruç senelik beden ve zamanın, zekat ve fitir sadakası kazandığımız malın mülkün yıllık şükür belgesidir. Ramazan ayı, açlık ve susuzlukla, iftar sofralarının paylaşılmasıyla aslında başlı başına bir "hayata da ölüme de hükmü geçen" Allah'a kulu olma bilincini taze tutma, her şart ve koşulda yaşamaya hazır olma, hayata metanetli bir şekilde tutunma vesilelerinden biridir.

Bu yönüyle Ramazan ayı, nimetlere şükür unutan insanlığı, yaşanan açlık susuzluk vb imtihanlarla mümini afetlerde

hazırlayan bir ibadettir.

Ramazan ayında verilen fitr sadakası toplumsal dayanışma ve yardımlaşmanın her dair zinde tutulması gerektiği bilincini bizlerde diri tutar.

Deprem, her günümüzü Ramazan gibi yaşama şuurunu tazeledi hepimiz için.. Adeta yağmur gibi yardımlar yağdı deprem bölgelerine..

Eşi benzeri zor görülür bir fedâkarlık seferberliği ile, yediden yetmişe herkesin elini taşın altına koymaya çalıştığı zor deprem günleri, insanımızın sahip olduğu müslümanca kardeşlik şurunu bir kez daha bütün dünyaya gösterdi.

Kendisi muhtaç olduğu halde elinde avucunda ne varsa deprem bölgesine yardım olarak gönderen halkımız normal zamanda yapamayacağı bir infak seferberliğine imza attı.

Maruz kalanlar açısından bir bela ve musibet gibi görünen deprem, deprem yaşamadığı halde sırf insani ve inancının gereği olarak yardımın bir parçası olan sadaka zekat gibi sorumluluk ve yükümlülüklerin tekrar hatırlanmasının tetikleyici unsuru odu. Milyonlarca hayırsever, "Mallarının bir kısmını, kendilerini temizleyip arıtacak sadaka" (Tevbe 9/103) olarak bağışladılar.

Normal şartlarda mali sadaka ve zekat yükümlülüğünü yerine getirmeyen pek çok kimse, mecburi gibi görünen bir lütuf ve inayete, deprem vesilesiyle bu yükümlülüklerini yerine getirerek hayır yapma yarışında malını mülkünü sadaka ile temizleme fırsatı elde etmiş oldu.

"Olur ki, bir şey hoşunuza gitmezken, sizin için o hayırlı olur ve bir şeyi de sevdiğiniz halde o, hakkınızda şer olur. Allah bilir, siz bilemezsiniz." (Bakara 2/216) ayetinin binlerce sırrından biri bu şekilde ortaya çıkmıştır.

Zor durumdaki deprem bölgelerine şartları zorlayarak bizzat yardım eden/gönderen/yardıma vesile olan fedâkâr milletimizin mayasında/özünde/

fitratında var olan ensâr/kardeşlik asaleti karşısında hüzünlenmemek mümkün değil. Bu davranış sahabe döneminde ortaya koyulan ensar muhacir kardeşliğinin yeniden canlandırıldığı asil davranıştır: "Daha önceden Medine'yi yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan kimseler (ensâr), kendilerine göç edip gelenleri (muhacirleri) severler. Onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık hissetmezler. Kendileri zaruret/ihitiyaç halinde bulunsalar bile onları/kardeşlerini kendilerine tercih ederler." (Haşr Suresi 9.ayet) ayetinin örnekliğini göstererek, "Az sadaka çok belayı def eder" kaidenin canlı şahidi olarak bütün dünyanın deprem bölgesine yardım göndermesi, inşallah daha büyük musibet ve felaketlerin önlenmesine vesile olacaktır.

Cenâb-ı Mevla musibetlere karşı cümlemize sabır ve metanet versin. Uhuvvet ve kardeşlikle yoğrulan milletimizi özünden uzaklaştırmaya çalışanlara fırsat vermesin. Amin.

Maruz kalanlar açısından bir bela ve musibet gibi görünen deprem, deprem yaşamadığı halde sırf insani ve inancının gereği olarak **yardımın bir parçası olan sadaka zekat gibi sorumluluk ve yükümlülüklerin tekrar hatırlanmasının tetikleyici unsuru odu**

ŞEHİRLERİMİZDEN Ramazan gelenekleri

Aileleri, esnafları, komşuları birleştiren Ramazan geleneklerimiz her şehrimizde özgün örnekleriyle yaşıyor. 11 ayın sultanı Ramazan gelmişken farklı şehirlerdeki Ramazan geleneklerini derledik.

Ramazan ayı, hayatımızda önemli bir beraberlik dönemidir. Aileler, komşular iftar sofralarında bir araya gelir ve bu Ramazan'ın diğer tüm aylardan daha farklı bir atmosferde geçmesini sağlar. Bu atmosfer, farklı şehirlerde farklı Ramazan geleneklerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Farklı şehirlerin birbirinden özel Ramazan geleneklerini derledi.

SAMSUN'DA ÇOCUKLARIN GECE GEZMESİ

Ramazan ayında Bafra'da çocuklar heyecanla Sele Sepet akşamını bekler. Ramazan ayının 14. gününde iftar sonrasında hava kararınca çocuklar hep birlikte ellerinde fener, yanlarında büyükleriyle sokakları gezmeye başlar. Hep bir ağızdan "Sele sepet top kandil, aç kapıyı ben geldim. Ayda yılda bir kere, kapınıza ben geldim." manisini söylerler ve harçlık toplarlar. Bu Samsun'un Ramazan'a özgü önemli bir adedidir.

Ramazan eğlencelerinin gözdesi Karagöz ve Hacivat, doğduğu şehir Bursa'da hala halk hayatının en renkli eğlencelerinden. Onlarsız bir Ramazan düşünülemez. **Hacivat ve Karagöz gösterileri hala Bursa'nın Ramazan dendiğinde öne çıkan gelenekleri.**

DOĞU KARADENİZ: RAMAZAN İMECESİ

Ramazan geleneklerinin en dayanışma dolu olanlarından biri de Doğu Karadeniz'de yaşıyor. Ramazan sofraları için hazırlık yapan kadınlar 10 gün öncesinde erişte, silor ve yufka açmaya başlayıp daha sonra birbirlerinin kapılarına bırakır. Gümüşhane, Rize ve Artvin'deki bu gelenek Ramazan'da beraber üretip beraber paylaşmanın güzel bir örneği.

BURSA: HACIVAT VE KARAGÖZ

Ramazan eğlencelerinin gözdesi Karagöz ve Hacivat, doğduğu şehir Bursa'da hala halk hayatının en renkli eğlencelerinden. Onlarsız bir Ramazan düşünülemez. Hacivat ve Karagöz gösterileri hala Bursa'nın Ramazan dendiğinde öne çıkan gelenekleri.

KONYA: ORUCA DİREK VURMA

Ramazan ayı boyunca çocukların oruç tutmaya ne kadar heves ettiğini biliriz. Konya'daki bir Ramazan geleneği çocukların gönlünü kırmadan oruç tutma isteklerini yerine getirebilmelerini

sağlıyor. Çocukların akşama kadar oruç tutmaları, yaşları dolayısıyla uygun olmadığı için öğle saatlerinde onlara bir yemek veriliyor ve buna "oruca direk vurma" deniliyor.

ERZURUM: ORUÇ TUTAN ÇOCUKLAR DEDE SIRTINDA TUR ATİYOR

Ramazan'ın en neşelisi çocuklar için güzel bir gelenek de Erzurum'da yaşıyor. Oruç tutan çocuklar dedelerinin sırtında mahalle turuna çıkarılıyor.

SIİRT: MELEDE ATEŞİ

Siirt'teki en önemli gelenek Ramazan'dan önceki günü kapsıyor. Şöyle ki Siirt'te Ramazan ayından bir gün önce şehirde yaşayanlar vefat etmiş yakınlarını ziyaret edip sonrasında akşam namazına doğru her mahallede uygun bir yerde ateş yakıyorlar. Melede ateşi adı verilen bu ateşin etrafında çocuklar ve gençler toplanıp sohbet ediyorlar. Bu adet sayesinde Ramazan'dan bir gün önce, gençler ve çocuklar Ramazan ayının kendine has atmosferinin tadını hep birlikte çıkarma fırsatına sahip oluyorlar. Zaten bu adedin amacı da aslında çocuklara ve gençlere Ramazan ayını sevdirmek.

turuncu

Aylık Kadın ve Yaşam Dergisi

Her ay güncel konularda en yetkili isimlerle yaptığımız röportajlar, alanında uzman yazarlarımızın ele aldığı dosya konularının yanı sıra kitap, film, mutfak kültürü sayfalarımızla evlerinize konuk oluyoruz.

**Bizi Sosyal Medyada
Takip Etmeyi Unutmayın!**

facebook.com/turuncukadindergisi

twitter.com/turuncudergisi

instagram.com/turuncudergisi

www.turuncudergi.com

e-mail: info@turuncudergi.com

KRONİK HASTALIKLARI OLANLAR İÇİN

10 RAMAZAN ÖNERİSİ

O ruç tutmak beslenme alışkanlıkları ve yaşam tarzını yeniden düzenliyor ve sağlığa olumlu etkilerde bulunuyor. Oruç, vücudun kendi kendini iyileştirmesini, organizmanın zararlı maddelerden arınmasını sağlıyor. Bu sene Ramazan ayında oruç yaklaşık 14 saat sürüyor. Sahurla iftar arasında uzun bir sürenin olması kronik sağlık sorunları olup oruç tutmak isteyen kişiler kadar, sağlıklı kişilerin de beslenme açısından dikkatli olmasını gerektiriyor.

Birçok kişi sahura kalkmadan oruç tutmaya çalışmaktadır. Bu durum açlık dönemini uzatırken kan şekeri düşmesi riskini artırmakta, konsantrasyon gücünü, baş ağrısı ve yorgunluk hissine neden olmaktadır. Sahur öğünü atlanmamalıdır. **Bu kan şekeri düzeyinin korunması açısından önemlidir.**

● Hastalıkları Bölümü'nden Uz. Dr. Özgür Mollaoğlu, oruç tutmak isteyenlerin ve kronik hastalıkları olanların dikkat etmesi gerekenler hakkında bilgi verdi. **DÜZENLİ İLAÇ KULLANIMI SAHUR VE İFTARA GÖRE AYARLANMALI** Oruç tutmak sağlığa faydalarının yanında özellikle ileri yaş ve kronik hastalıkları olanlar için sakıncalı durumlar oluşturabilmektedir. İleri yaş grubunun oruç tutmadan önce sağlık kontrolünden geçerek tansiyon, kan şekeri, böbrek, kalp ve karaciğer fonksiyonları hakkında bilgi edinmeleri gerekir. Mide sorunları olanların asit fazlalığı, reflü şikayeti olanların asit azaltıcı ilaçlarını sahurdan önce almaları gün içinde mide şikayetlerini azaltacaktır. Ancak daha önce mide ülseri ya da kanama gibi mide sorunu olanların doktorları ile görüşmeleri, gerekirse oruç tutmamaları önerilir. Düzenli ilaç kullanması gereken tiroid hastaları doktorlarına danışarak ilaç vakitlerini sahur ve iftara göre ayarlayıp oruç tutabilmektedir.

KALP VE DİYABET HASTALARI ÖZELLİKLE DİKKATLİ OLMALI

Kalp hastaları, yüksek tansiyon ve özellikle insülin kullanan diyabet hastalarının oruç tutmaları sakıncalı olabilir. Bu sebeple doktorlarına danışmadan oruç tutmamaları gerekir. Ayrıca kolesterol, böbrek hastalıkları, diyabet, tansiyon, tiroid, reflü ve mide sorunları olan kişilerin de oruç tutup tutamayacakları konusunda mutlaka konunun uzmanı bir hekimden bilgi almaları gerekmektedir. Aynı şekilde düşük tansiyon, zayıflık ve ileri yaşta olmak için de geçerlidir. Çocukların, hamile ve emziren kadınların da oruç tutmaları önerilmemektedir. Oruç, zayıf veya daha önce ciddi hastalıkları olan kişiler için de uygun olmayabilir. Bu nedenle oruç tutmadan önce kişinin sağlık durumunu değerlendirebilecek doktorlara danışması önem taşımaktadır.

SAHURSUZ ORUÇ TUTMAK SAĞLIĞINIZI BOZABİLİR

Birçok kişi sahura kalkmadan oruç tutmaya çalışmaktadır. Bu durum açlık dönemini uzatırken kan şekeri düşmesi riskini artırmakta, konsantrasyon gücünü, baş ağrısı ve yorgunluk hissine neden olmaktadır. Sahur öğünü atlanmamalıdır. Bu kan şekeri düzeyinin korunması açısından önemlidir. Sahurda mutlaka bol su içilmeli bunun yanında hafif bir kahvaltı ya da az tuzlu, az baharatlı sebze yemeği ya da zeytinyağlı yemekler tercih edilmelidir. Bunun yanında protein içeriği nedeniyle ve tok tutucu etkileri nedeniyle süt ve yumurta önerilebilir. Ekmek olarak beyaz ekmek kan şekerini hızlı yükseltip daha çabuk açlık hissi yaratacağından, kepek ekmeği ya da çavdar ekmeği yenmesi besleyicilik ve tokluk hissi açısından daha faydalıdır. Sahur öğünü yapıldıktan hemen sonra uykuya dönülmemelidir. Aradan en az 1 saat geçmesinde fayda vardır.

SAĞLIKLI BİR İFTAR İÇİN YEMEKLER YAVAŞ YENMELİ

Kronik hastalıkları bulunan ve Ramazan ayında oruç tutmak isteyen kişilerin ekstra dikkat etmesi gereken noktalar şöyle sıralanmaktadır:

- 1 - Kronik hastalıkları olan kişilerin doktora danışarak oruç tutması önemlidir.
- 2 -Oruç tutarken hastalıklar da kontrol altına alınmalı, ilaç kullanımı varsa ihmal edilmemeli, saat ayarlaması yapılmalıdır.
- 3 -Hastalığa göre yasaklı besinler varsa nasılsa oruç tutuyorum, daha az öğün yapıyorum diye düşünülerek diyet planı bırakılmamalıdır.
- 4 -Uzun süreli açlık sonrasında iftarda normalde tüketilen miktardan ve çeşitlilikten daha fazlasının yenmemesine dikkat edilmelidir.
- 5 -İftara bir kase çorba ile başlanmalı, su içilmeli ve 20 dakikalık bir ara vererek ana yemeğe başlanmalıdır.

6 -Yemek yavaş yenmeli, acele edilmemelidir.

7 -Zeytinyağlı yemekler tercih edilmeli, et ve tavuk ızgara olarak hazırlanmalı ve günlük vitamin ihtiyacı için mutlaka bol yeşil yapraklı sebzeler yenmelidir.

8 -Tatlı olarak şerbetli ve hazmı zor tatlılar yerine az şekerli sütlü tatlılar tercih edilmeli, meyveler yemekten en az 1 -2 saat sonra tüketilmelidir.

9 -Egzersiz yapan ve Ramazan'da da buna devam etmek isteyenlerin iftardan sonra ağır egzersizden kaçınması bunun yerine yemekten 1 saat sonra 30 dakikalık yürüyüş yapmaları önerilir.

10 -Günlük sıvı alımı çok önemli olduğu için sahur ve iftar arasında özellikle bol su içmeye özen gösterilmeli, en az 2-2.5 litre su tüketilmelidir.

Sahurda mutlaka bol su içilmeli bunun yanında hafif bir kahvaltı ya da az tuzlu, az baharatlı sebze yemeği ya da zeytinyağlı yemekler tercih edilmelidir. **Bunun yanında protein içeriği nedeniyle ve tok tutucu etkileri nedeniyle süt ve yumurta önerilebilir.**

SEVME SANATI

ZELİHA
TAMER
UÇAR

tamerucarzeliha@gmail.com

Pandemi, coğrafyamızda yaşanan savaşlar, ekonomiye yansıyan istikrarsızlık ve nihayet on ilimizi etkileyen deprem felâketiyle hepimiz derin bir sarsıntı yaşadık. Sanki ruhumuz endişe, korku, üzüntü, çaresizlik duygularıyla kabzedildi. Bu sıkışmışlık halinden ancak sevgi duygumuzu besleyerek çıkmamız mümkün görünüyor. İnsan insanın ilacıdır. Sevgi de bu devanın özü.

Maddi, manevi desteklerimizle gönlü kırık ruhlara dokunmak birbirimize olan kardeş sevgimizin yansımaları. Bu duygularım uzun süredir masamda bekleyen Sevme Sanatı kitabının okunma sırasını öne çekmeme ve yaradılışımızın mayası olan sevgi kavramı üzerine düşünmeme neden oldu.

Sevmek bir sanat mıdır? Eğer bir sanat ise, bu sanatı öğrenmek bilgi ve çaba gerektirir mi? Sevgi, tamamen rastlantıya bağlı, talihi

kişilerin başına gelen bir durum mu, yoksa bir duygu mudur?

Bu sorularla başlayan Erich Fromm tarafından 1956 yılında kaleme alınmış Sevme Sanatı isimli eseri Işitan Gündüz çevirisinden, Say yayınları 1985 baskısından okudum. Sevginin de yaşamak gibi bir sanat olduğunu savunan Fromm, dört bölümden oluşan kitabın her bir bölümünde sevgiye dair farklı bir bakış açısı ortaya koyarak belki de üzerine hiç düşünme ihtiyacı duymadan yaşayıp gittiğimiz temel ihtiyacımız olan sevmek ve sevilme üzerine bizi kafa yormaya zorluyor. Nerdeyse her satırını çizerek okuduğum bu kitap, toplumsal algımızdaki sevgi kavramının iyileştirilmesi gerektiğini fark ettirdi bana. Modern toplumsal yapının sevmek kapasitemizi daralttığı gerçeğiyle yüzleşti.

Bu kitapla birlikte sevgi üzerine düşünme farkındalığının ne kadar önemli olduğunu kavradım diyebilirim. Kapitalist düzenin sevgi verme ve sevilmediğini hissetme biçimimiz üzerindeki manipülasyonlarıyla bir kez daha yüzleşmek de farklı bir deneyimdi benim için. Sevgimizi bütünüyle meta üzerinden ispatlamaya güdülendiğimiz gerçeğini inkâr

edemeyiz öyle değil mi?

Fromm'un bahsettiği gibi; başarı, para, itibar, güç elde edebilmek ve öğrenmek için tüm enerjimizi harcıyoruz. Fakat iş sevmeyi öğrenmeye geldiğinde ise elimizde verecek hiçbir şeyimiz kalmıyor. Bunun temel nedenine inmek için Fromm'un izlediği yolu takip ederek insanın varoluşuna doğru yolculuğa çıkmamız gerekmektedir. İşte o zaman insanın yaradılışının sevgide saklı olduğunu fark edebilir ve sevgiyi içselleştirerek yaşamımızı bu sanatla zenginleştirebiliriz.

Eserinde insanın sevgi açlığı içinde olduğunu söyleyen Fromm'un bu düşüncesine hak vermemek mümkün görünmüyor. Hep almaya odaklanmış günümüz insanı sevmenin vermek olduğu bilincinden uzaklaşmış durumda. Sevgi almaktan önce vermek demektir, diyor Erich Fromm. Verebilen insanın sevebilme kapasitesinin de yüksek olduğu söylenebilir. Bugün pek çok ilişki probleminin temelinde sevgi vermeyi bilememek yatmaktadır kanaatindeyim. Sevgi vermeyi bilmeyen bir anne babanın elinde yetişmiş bir çocuk bunun ızdırabıyla ömrü boyunca kavrulmakta.

Erich Fromm'un kitapta bahsettiği Olgun Sevgi kavramı da çok dikkat çekiciydi. Yazar, Olgun Sevgi kavramını kişinin kendi bütünlüğünü, bireyselliğini koruyarak gerçekleştirdiği birliktelik olarak tanımlamış.

Özellikle günümüz aşk ilişkilerinin bu noktada çuvalladığını fark ettirdi.

İnsanın ben olduğum için seviyorum duygusunu ilk çocukluk çağlarında annesinden alamaması hayat boyunca telafi edilemeyebilmektedir. Sevgiden yoksun kısır ilişkiler içinde susuzluktan kuruyan çiçekler gibi insanoğlu sevgisizlikten ölmekte. Ve de maalesef bu ihtiyacının üzerine düşünmekten, bununla yüzleşmekten kaçmakta çoğunlukla. Bu durum toplumsal sevgisizlik pandemisine dönüşmekte. Sevgi almamış olmanın sonucu olarak sevgi vermeyi bilmeyen kişi sevgi kaynağıyla karşılaştığında bu yüce duyguyu karşılayamıyor.

Erich Fromm'un kitapta bahsettiği Olgun Sevgi kavramı da çok dikkat çekiciydi. Yazar, Olgun Sevgi kavramını kişinin kendi bütünlüğünü, bireyselliğini koruyarak gerçekleştirdiği birliktelik olarak tanımlamış. Özellikle günümüz aşk ilişkilerinin bu noktada çuvalladığını fark ettirdi bana. Bu durum da aşkın bulduğunu sandığı şeyden çabucak uzaklaşmasına neden oluyor sanırım. Fromm'a göre "Olgunlaşmamış sevgi, "Seni seviyorum çünkü sana ihtiyacım var," der. Olgunlaşmış sevginin söylediği ise "Sana ihtiyacım var çünkü seni seviyorum," dur.

Kitabın önsözünde "Bu kitabı okuyarak sevme sanatına ilişkin bazı bilgiler edinmek isteyenler düş kırıklığına uğrayacaktır. Tam tersine bu kitap, belli bir olgunluk düzeyine erişmeden kişiye sevgiye ulaşamayacağını göstermeyi amaçlamaktadır. Burada yapılmak istenen, okura sevgiye erişmek için harcadığı tüm çabaların, kendi kişiliğini bütünüyle yaratıcı yönde geliştirmedikçe başarısız kalacağını göstermek..." diyerek kitabı nasıl okumamız gerektiğiyle ilgili bizi yönlendiriyor ve sevmenin bir sanat olduğunu vurguluyor. Bununla birlikte sevme sanatının olgunlukla doğrusal olduğunu ve harcanan çabanın kişiliğimizi çok yönlü olarak geliştirmesi gerektiğinin altını çiziyor. Yani gerçek sevgi olgunluk istiyor.

Fromm "Sevmek bir sanat mıdır?" sorusuyla sevginin öğrenilebilecek bir sanat olduğunu savunmakta. Sevgi sanatının öğrenilmesi için bilgi, disiplin, sabır ve çaba göstermemiz gerektiğini söyleyerek sevginin emek istediğini fark ettiriyor. Sevgi kuramından bahsedilen ikinci bölüme ise, insanın varoluşundan itibaren sevme ve sevilme ihtiyacı içinde olduğu anlatılmakta. Sağlıklı bir sevginin emekle beslendiği,

özünün vermek olduğu gerçeği fark ettirilmiş. "Vermek ön yargıların aksine, kişiden bir şey eksiltmez, yoksunluk oluşturmaz," diyen Fromm'un kastettiği kişinin kendini bir kurban gibi feda etmesi değildir. Vermek, salt maddi değerleri paylaşmak anlamında değildir. İnsanın kendine özgü dünyasında var olan değerleri sunması kastedilmektedir. Yani sevgide verici olmaktan kişinin yaşamını tamamen başkasına adaması anlamı çıkarılmamalıdır. İnsan iç dünyasında yaşattıklarını sevinçlerini, ilgisini, anlayışını, bilgisini, nüktelerini, hatta üzüntülerini verebilir birbirine. Kişi kendi dünyasından paylaşımlarda buldukça karşısındakini de zenginleştirir. Diğerinin yaşamına sunduğu şey kişiye geri yansır. Gerçek vermek paylaşımında olduğu insanı de veren kişi yapar. Böylece sevgi sevgiyi üreten bir güç olarak ortaya çıkar. Sevgiyi sevgiyle, güveni güvenle değiştirebilirsiniz, diyen yazar. Sevginiz sevgiyi doğurmuyorsa verme şeklinizin sevgi üretmediği anlamını taşıyor, diye devam ediyor. Kişiler birbirini nesne olarak görmeyip aralarında sıcak bir ilişki kurulduğu zaman hakiki sevgi muhakkak kendini gerçekleştirir. Ayrıca sevgide belli temel unsurlar görüldüğü zaman kendini kanıtlayacağını altını çizmiş Fromm. Bu unsurları; ilgi, sorumluluk, saygı ve bilgi olarak sıralamış. Sevgi ve emek ilişkisi özellikle dikkatimi çekti. Fromm, sevginin gerçekliğini sorgularken söyleme değil eyleme odaklanıyor. İlgi, annenin çocuğuna gösterdiği sevgide görülebilen ve sevginin özünü oluşturan emektir. Fromm'a göre, kişi emek harcadığı şeyleri sever ve kişi sevdiği şeyler için emek harcar. "Çiçekleri sevdiğini söyleyen bir kadının çiçekleri sulamayı unuttuğunu görürsek, onun çiçek sevgisine inanmayız. Sevgi, sevdiğimiz şeyin büyümesi ve yaşaması için gösterdiğimiz etkin(aktif) ilgidir. Bu etken ilginin

bulunmadığı yerde sevgi de yoktur."

Fromm sevgiyi Sevginin Nesnelere adı altında beş başlığa ayırıyor. Bunlar; Kardeşlik Sevgisi, Anne Sevgisi, Cinsel Sevgi, Kendini Sevme ve Tanrı Sevgisi'dir. Tüm başlıklar ayrı ayrı detaylı bir şekilde ele alınmış.

İnsanın sevme kapasitesini belirleyen en önemli etkenin annenin çocuğuna koşulsuz vermesi beklenen sevginin kalitesine bağlı olduğunu düşünüyorum. Anne sevgisi sağlıklı bir şekilde aktarılmışsa bu kişinin kendine şefkatli sevgi yöneltmesini sağlıyor. Sonra da diğer sevme biçimleri dengeli bir şekilde filizleniyor. Kendini sevme, kişinin kendine değer vermesini, kendini tanımasını, önce kendine dost olmasını gerektirir. Özüyle şefkatli sevgi ilişkisi içinde olan iletişim halinde olduğu her şeye sevgiyle yönelir. Etrafımıza da bakarak bunu anlamaya çalışabiliriz; kendini sevmeyen insandan bize değer vermesini, bize sevgiyle yönelmesini bekleyebilir miyiz?

Son yıllarda bunca yaşanan acı neye hizmet ediyor? Korkuyu, umutsuzluğu, öfkeyi, güvensizliği, sevgisizliği mi beslemeye devam edeceğiz? Belki de yaşadığımız onca yoksunluk özümüzdeki sevgiyi fark edip açığa çıkarmamız içindir. Fiziki dünyada yaşanan sarsıntılar günümüz dünyasının maddeci anlayışına feda ettiğimiz, Hacı Bektaş-ı Veli, Pir Sultan Abdal, Yunus Emre, Hz. Mevlana ve onlarca gönül insanımızdan bize miras, ancak nicedir bilincimizin derinlerine gömdüğümüz sevgi anlayış ve frekansını açığa çıkarmak için gönüllerimizde, ruhlarımızda da yaşandı; korkuyu güvene, tedbirsizliği işin hakkını vererek yapmaya, sevgisizliği sevgiye evirmek için. Psikanalist, sosyolog, filozof Erich Fromm'un da dediği gibi sevginin hakkını emek, bilgi, disiplin, sabır ve çaba ile vermenin yollarını bulmalıyız.

Kendini sevme, kişinin kendine değer vermesini, kendini tanımasını, önce kendine dost olmasını gerektirir. Özüyle şefkatli sevgi ilişkisi içinde olan iletişim halinde olduğu her şeye sevgiyle yönelir.

Kendini sevmeyen insandan bize değer vermesini, bize sevgiyle yönelmesini bekleyebilir miyiz?

PSİKOLOG MİMAR NİHAL ÖZDEMİR :

İNSANI MEKÂNDAN MÜNEZZEH DÜŞÜNMEK MÜMKÜN OLMADIĞI GİBİ, MEKÂNDA İNSAN OLMADIKÇA 'MEKÂN' OLMUYOR

Mekânın içinde her yaşta insanın deneyimleri olmadan, hayalleri kurulmadan toplumun kurulamayacağını söyleyen Nihal Özdemir, Turuncu Dergisi'ne konuştu: "Aslında zamanla şunu fark ettim. Hiçbir şey birbirinden bağımsız değil. Her şey hayatta birbirini tamamlıyor"

Psikoloji eğitimi sonrasında içindeki sesi dinleyip mimar olan Nihal Özdemir, mesleğini ve hayat hikayesini anlattı.

Öncelikle sizi tanımak isteriz, bize kendinizden bahsedermisiniz?

Beni var eden aile yapımın başlamak isterim. Farklı kültürlerin hâkim olduğu bir çocukluk geçirdim. Farklı derken Selanik göçmeni İzmirli bir babanın, Malatya merkezden bir dönemin Malatya Ekolünü oluşturan bir ailenin kızı olan annenin, ortanca kızım. Ankara'da büyümüş, üniversite yıllarımla başlamasıyla İstanbul'a yerleşmiş iki şehrin insanıyım. Ebeveynlerimin ve

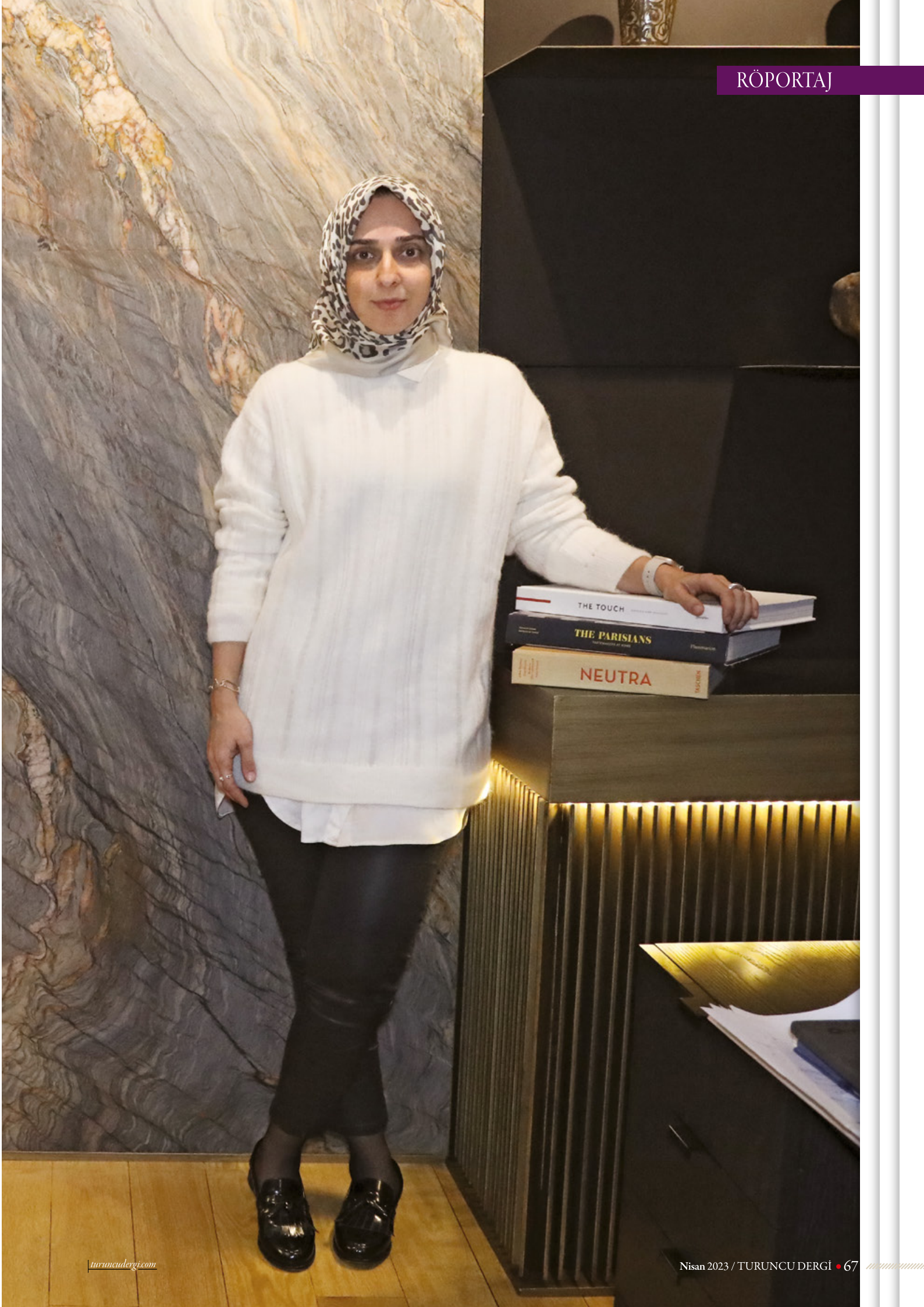
II RÖPORTAJ: ZAHİDE CEYLAN II

genel ailemizin yaklaşımının bugün üzerine düşündüğümde toplumun genelinden çok farklı bir yaklaşımla bizleri yetiştirdiklerini görüyorum. Bu öncelikle nereden geldiğim kısmını açıklıyor benimle ilgili.

Bir de geldiğim noktada kendi başıma sürüklediğim bir hikayem var. Bu hikâyede mimarlık, psikoloji, sosyoloji, annelik ve kadınlık var.

Lisede çok hayalini kurduğum mimarlık bölümünü kat sayı problemi nedeniyle okuyamadım. Bu dönemler yasakların bir kesim için çok katı olduğu dönemlerdi.

17 yaşında şu soruyu kendime çok sorduğumu hatırlıyorum. Bir grup insanın bir başka grup üzerine yaptırımlarda bulunması, umarsızca hayatlarında ne yapıp ne yapamayacaklarını söylemesi nasıl mümkün olabilir? Bu keyfiyet gibi gelirdi ve bunu öğrenmek için sosyal bilimlere yöneldim. Zaten sayısal hiçbir alan seçemiyordunuz. Böylelikle çok çalışarak, normal bir öğrencinin Boğaziçi'ni kazanabileceği puanları alarak özel bir okulda psikoloji eğitimi almaya başladım. O dönemlerde sosyolojiye de duyduğum ilgiyle iki bölümü birden okumaya başladım. Mezun olunca sosyal psikoloji üzerine yüksek lisansa başladım.

ÇOK KIYMETLİ BİR HOCAMIN TABİRİ BENİ ÇOK ETKİLER, ZEYREKTEYİM, AYAKLARIMIN ALTINDA BİZANS, KARŞIMDA SÜLEYMANİYE İLE OSMANLI BEN İSE BUGÜNÜN TÜRKİYE'SİNDEN HAYATA BAKIYORUM. BU ÇOK BÜYÜK BİR ZENGİNLİK. YİNE ANTİK KENTLERDE BULUNMAK RUHUMU ÇOK BESLİYOR, ANADOLU'YU ÇOK SEVİYORUM. HER BİR KÖŞESİNİ. ÇOK KÖKLÜ BİR MEDENİYETE SAHİBİZ.

Süreçler devam ederken içimde beni zorlayan bir şeyler vardı. Kurşanımda kalan bir heves. Kat sayı probleminin çözülmesiyle, ilk öğlumu beklerken sınava hazırlandım ve mimarlık fakültesinde okumaya hak kazandım. Şimdi mimar olarak çalışıyorum.

Mimarlık, psikoloji anne-lik. Bir koltukta iki karpuz. Gönlünüzde hangisi ağır basıyor?

Aslında zamanla şunu fark ettim. Hiçbir şey birbirinden bağımsız değil. Her şey hayatta birbirini tamamlıyor, insanı mekândan münezzeh düşünmek mümkün olmadığı gibi, mekânda insan olmadıkça 'mekân' olmuyor. Mekânın içinde her yaşta insanın deneyimleri olmadan, hayalleri kurulmadan toplum kurulmuyor. Bütün bunların içerisinde anne olmak ise en kıymetlisi, her iki mesleği de daha iyi algılamamı sağlıyor. Hangisi ağır basıyor dersiniz, birbirinden ayırmıyorum, bir bütün olarak bakıyorum her zaman.

İş hayatı ve aile hayatını bir arada sürdürmek bir denge tahtasında yürümek gibi. Bu dengeyi nasıl sağlıyorsunuz?

İnanır mısınız daha dün akşam bunu düşündüm. Televizyonumuz yok, eve girdiğim anda telefonumu mümkün olduğunca elime almamaya özen gösteriyorum. Eve girdiğim saatle çocukların uyuma saatleri arasındaki tüm zaman onlara ait. Bazı ritüellerimiz var evde düzenli yaptığımız onları aksatmamak önem arz ediyor çocuklar

açısından. Buna ek olarak, genelde yapabildiğim işleri aynı anda yapmaya özen gösteriyorum. Her zaman yapamamam da haftalık planı doğru kurgulamak ve şaşmamam işleri düzene oturtmak açısından çok işe yarıyor.

Son zamanlarda insanların daha çok evde zaman geçiriyor diyenler var, buna katılıyor musunuz?

Ben de aslında pandeminin etkilerini bu şekilde kendi hayatımızda gözlemliyorum. Hafta sonlarını evde geçirmek son zamanlarda bizde de adet oldu. İki çocuk sahibi olmanın da etkisi olabilir.

Çoğu mimarın takıntıları oluyor. Sizin?

Bir şeyler istediğim gibi olmadığıda iç huzursuzluk yaşıyorum. Bazen bir detay takılıyor ve onu öyle çözmek bütün zamanımı uyku dahil kaplayabiliyor. Bizlerin bazen iki milim üzerine kurduğu algı, dünyanın dönmeye neden olan şey olabiliyor. Sonra o detayları gördükçe mutlu oluyorsunuz. Eğer olmasını istediğiniz detaylar olmuyorsa da o artık sizin işiniz olmuyor. Takıntı diye adlandırdığınız şey, var olmak ya da olmamak kadar net bir ayırım.

İlham aldığınız yerler var mı?

İlham aldığım unsurlar var. Mesela insan eliyle bir çabanın gösterilmesi, doğanın yapılandırılmış çevre üzerinde ışık oyunları, gölgeler bir anda bütün ruh halimi değiştiriyor. İyi yapılandırılmış çevre, renklerin ahengi bir bütünlük arz ettiğinde eve dönüş yolunda bende bir şeyler yapmalıyım dedirtiyor. Bir de beni bir yere alıp götürülen yapılar var, İstanbul'da yaşadığım için biraz buradan örnek vereceğim. Sokullu Mehmet Paşa caminin girişindeki kıvrım, Yeni Camii Hünkâr Mahfili, hanların yepyeni dünyalara açılması, Süleymaniye Camii'nde bir rampa vardır, beni masalsı bir âleme davet ediyor. Ayasofya, Zeyrek... Çok kıymetli bir hocamın tabiri beni çok etkiler, Zeyrekteyim, ayaklarımın altında Bizans, karşımda Süleymaniye ile Osmanlı ben ise bugünün Türkiye'sinden hayata ba-

Fotoğraflar: Sena Tuba Çelik

kıyorum. Bu çok büyük bir zenginlik. Yine antik kentlerde bulunmak ruhumu çok besliyor, Anadolu'yu çok seviyorum. Her bir köşesini. Çok köklü bir medeniyete sahibiz. Bütün dünyaya seyahat etmek istesek, gitmemiz gereken yer Anadolu gibi geliyor. Bir de tabii yine derin bir mirası bugüne taşıyan dünya şehirleri. İyi bakılmış kentler ve kentlerine sahip çıkan insanlar bana ilham oluyor.

İlham olan, aslında hayatı içerisinde barındıran, tarihi, kültürü ve yaşamışlıkları hissettirebilen mekânlar.

Biraz da psikoloji konusunda soru sormak istiyoruz? Psikoloji neden son yıllarda bu kadar çok konuşulmaya başlandı? Toplumun ilgisi neden bu kadar çok arttı?

Bu birkaç perspektifi olan bir soru bence. Bizler birey olarak var oluyoruz. Dünya tarihinde her dönem böyle değildi. Psikolojinin hangi alanının daha çok konuşulduğunu bilmiyorum. Fakat şunu belirtebilirim ki konuşmak ve idrak etmek arasında bir fark var.

Doğduğumuz ev gerçekten kaderimiz mi?

Kader meselesine nasıl baktığımız önemli, dünya her an yeniden yaratılıyor. Hangi evde doğduğumuzun bir önemi var, kim olarak dünyaya geldiğimiz, kimlerle büyüdüğümüzün, bunların hepsi bizlere bir perspektif sunuyor. Hangi şehirde büyüdük mesela? Ben, sahip olduğumuz, bize bahşedilen ve nasip olan çevreden elde ettiklerimizi neye dönüştürdüğümüze odaklanmayı seviyorum. İnsanı mahkûm eden şeyin sebatla çalışmamak ve ümitsizlik olduğuna inanıyorum.

Psikolojik destek konusunda erkekler çekingen davranıyor. Bu sorunu aşmak nasıl mümkün?

İnsan olduğumuzu kabul ederek. Bizler insanız, duygularımız, düşüncelerimiz var. İçinde yetiştiğimiz bir toplum var. Aile var. Bu yapıların bizlere öğrettiği, yüklediği roller var. Bunları bilmek, kabul etmek gerekiyor.

Kadın da olsam erkek de olsam, kendimi keşfetmek isteyebilirim. Ben bana yüklenen anlamların ne kadar içindeyim ya da ne kadar dışındayım. Bazen iyi hissetmeyebilirim, bazen hatalar yapabilirim. Çünkü insan olarak varım, öfkemi neyin oluşturduğunu keşfetmek, neyi yaparken mutlu hissettiğimi bilmek, hatta bu kavramları ne üzerine inşa ettiğimi bilmek istemektir aslında terapiye gitmek.

Beni üzen bir yaklaşım var, bir kesim için erkek olmak tamamlanmış olmak ön kabulüyle geliyor. Erkek olanın insan olma özelliğini ondan sıyrılıyor. Kırılmak, incinmek, sevinmek, üzülme onlara ait değil. Bu duyguları yaşamak onlar için düşünülemez gibi. Fakat insan olduğu için bütün bu duyguları içerisinde hissediyor, biriktiriyor. Açığa çıkaramıyor. Bu birikmişlik ise en kolay yansıtıldığı ve erkeklerde en kabul gören öfke duygusu ile çıkıyor. Bu da yıkıcı oluyor. Erkeklik de insan olmaya dahil. Böyle bakabilmek çok önemli.

BİZ ONU DAĞ BİLİRDİK

Bin dokuz yüz doksan... Anneannem hac yolcusu. Bir ev dolusu insan. Sofra kuranlar, valiz hazırlayanlar, çay demleyenler, koyu bir sohbeta yarenlik edenler. Odalarda dolaşiyor çocukluğum. Usta bir ressam genişçe bir tuvale hepimizin olduğu bir resim çiziyor. Resmin arka fonunda başı dumanlı dağlar var. Bu dağ Mehmet Dayım diyorum içimden. Öyle ya o yıllarda başımızda dağ gibi Mehmet Duran var.

Babası Abidin, Mehmet okusun diye Haymana'dan Ankara'ya gelirken anladı mı acaba Mehmet'in dağ gibi adam olacağını? Bu yüzden mi beş yaş büyük yazdırdı nüfusa?

15 yaşında, askerde en yakın arkadaşının şehit olmuş bedenini taşıırken ne düşündü Mehmet? Babası Abidin öldüğünde, annesi Makbule ile hayatı omuzlarken 'bu dağlar kömürdendir' dedi mi hiç? Gevriye Sultan onu polis üniformasıyla görüp de ağladığında

ÜMMÜGÜLSÜM
TAT

tatumgulsum@gmail.com

kalbinde nehirler aktı mı? Emniyet Amiri Mehmet, hiç yorulduğum diyebilirdi mi?

Hayatı taşıırken belki sırtı tutuldu ama kimseye bir şey söyleyemedi. Annesi Makbule ve kardeşleriyle Ankara'da hayata tutundu, kimseye sitem etmedi. Vatan için kendini kurşunlara siper etti, gözünden tek damla yaş gelmedi. Hayatın en görünür yerinde en görünmez acıları yaşadı. Dağların kabul etmediği yük, insana verildi ya hani... Mehmet dünyayı omuzlarında taşıdı.

Önce Makbule gitti. Sonra kardeşi Ahmet. Şimdi de Mehmet. Sırlarıyla sırlandılar.

"Adın üç kere geçti saçma

sapan bir filmde yalnız olsam çok ağlardım ama annem bakıyordu... Otoban dolusu gürültüyü sıkıştırıp beynime anne dedim, hadi çay koy da içelim." Diyordu Ali Lidar bir şirinde. Neden bilmiyorum ilk okduğumda aklıma Mehmet Dayım geldi. Şehir Hastanesi'nde, pencere önünde oturmuş çay içiyordu. "Makbule çayı çok severdi" diye başlıyordu anlatmaya. Dinlerken göz yaşlarım içime akıyordu.

14 Mart günü defnettik Mehmet Dayımı. Ressamın çizdiği tuvalden dağlar eksildi.

Onlar ahirette Makbule ile belki çay içiyor. Dağlara baktıkça içim titriyor. Dağ gibi Mehmet Duran ahirete yürüyor. Kalbinde kalınca bir defter. Hesabı ahirette görülecek onca sayfa.

On dört mart iki bin yirmi üç... Başımızda artık Mehmet Duran yok. Başımız eksik, gönlümüz yaralı.

Allah'ım sen rahmet eyle. Biz onu dağ bildik. Mekanını cennet, yerini ferah eyle.

KURTLUKTA DÜŞENİ YEMEK KANUNDUR

ZOR GÜNLERDEN GEÇİYORUZ. BİR ÇIKIŞIMIZ ELBETTE Kİ OLACAK. YANLIŞLAR BELKİ DOĞRULARI DA GÖTÜRECEK. BİZLER “BİZ OLMAYI” ÖĞRENEREK BU GÜNLERİ SÜRDÜRÜRSEK İLERİSİ NASIL OLACAK GÖRECEĞİZ.

ZÜLÜNÜN GÜNLÜĞÜ

Bu ay sizlerle buluşmak için yazarken zorlandım, itiraf ediyorum. Şubat ayı hiç geçmeyecek gibi hissedenler burada mı?

Ne zorlu bir imtihan yaşadık hep beraber. 11 il... Milyonlarca insan. Yıkılan binlerce hatta yüzbinlerce yuva. Dağılan hayatlar. İsrarla bunun yeniden doğuş habercisi olduğunu söyleyen "astrolog" tayfa. Umudunu kaybetmiş, travma ile başa çıkmaya çalışan bir kuşak. Astroloji ilmine düşman değilim ama felaket tellallığı yapan dillerinden yorgunu. Affedin kabalık ederek

başlıyorsam. Ne anlatacağın bize bu ay dediğinizi duyar gibiyim. Ankara'da ikamet eden bir sinema ve dizi "okur yazarı" olmak, özellikle bu ortamda kolay değil söyleyeyim. Madem yeniden başlama ve doğuş enerjisine girdik. Buna uygun bir yapım ile size bu ay ses vereyim istedim. Öncelikle bilmeyenler için bir hatırlatma olsun. Aralık 2022 de KETEBE Kemal Tahir'in kitaplarını kendi bünyesinde yayınlama hakkı aldı. Tüm Kemal Tahir okurlarına, hence, müjdelere olsun. Neden böyle başladın diyenlere cevabım, bu ayın konusudur.

Kemal Tahir öyle bir panorama yaratır ki eserlerinde, büyüklüğü de ondandır, o yüzden kalemine denk işler yapmanız beklenir sizden. Bu yapımda denk olamasa da o ağırlığa yaklaşan izlerle ortadan kayboldu.

Mesela şu meşhur aforizma kitapla birlikte bu diziden kaldı diyebilirim: “Kurtlukta düşeni yemek kanundur”.

Bu ay sizlere bir Kemal Tahir eseriyle selam vermek geldi içimden. Yeniden doğuşumuza, Cumhuriyet’in ilk yıllarının sancılarına selam olsun diyerek. Ben Kurtuluş Savaşı ve Devletin ilk yıllarını anlatan hikayeleri bir ayrı seviyorum. Size de öyle hissettirir mi bilmem?

2023'DEN 2012'YE İŞİNLANİYORUZ DOSTLAR, HAZIRLANIN

Pana Film Ekmek Teknesi, Kurtlar Vadisi gibi yapımlarla kendinden söz ettirirken, bir büyük karar daha almıştı. Hatırlıyorum “Kurt Kanunu” kitabını ekrana taşımaya karar verdiklerinde, özellikle Kemal Tahir okurlarının beklentisi büyük olmuştu.

Evet size Kurt Kanunu dizisinden bahsedeceğim.

Kadrosunu şöyle bir gözden geçirmek bile ne kadar etkileyici bir iş olduğunu hatırlatabilir belki.

En tatlısı “Ballı Naciye” karakterinin Pelin Akil olması desem.

Kurt Kanunu 1926’da Mustafa Kemal’e İzmir’de düzenlenmek istenen suikast ile ilgili 25 günü anlatır. Aslında o 25 gün toplumsal bir analiz gibidir. Karakterlerin yaşadıklarından yola çıkarak, 1926’nın panoramasını izliyor gibi olursunuz. Uyarılama olması yanında belgesel tadında oluşu ve

tarihi aktörleri ile bizimle buluşturuyor oluşu, izlemek için yeterli sebep gibidir.

Tabi ki her tarihi yapımın kaderi aynı olmaz. Ekran macerası, 18 bölüm sürdü. Üstelik tartışmalı bir konuya açıklık getireceği iddiası da vardı. Ben kostümlerini, dönem dekorunu ve öğrenme isteğimi besliyor oluşunu sevmiştim. Aradan 11 yıl geçmiş. Yazabilmek için dizinin üstünden bir defa daha geçtim.

Kemal Tahir’in güçlü kalemine yakışır bir etkisi olmadığını söyleyenler de oldu. Kemal Tahir öyle bir panorama yaratır ki eserlerinde, büyüklüğü de ondandır, o yüzden kalemine denk işler yapmanız beklenir sizden. Bu yapımda denk olamasa da o ağırlığa yaklaşan izlerle ortadan kayboldu. Mesela şu meşhur aforizma kitapla birlikte bu diziden kaldı diyebilirim: **“Kurtlukta düşeni yemek kanundur”.**

Kurtlar Vadisi gibi bir fenomeni yaratan ekibin bu diziyi ortaya çıkarmayı istemesi de normal değil mi?

Dizi eski görüntülerle açılıyor. Sonra ekrana Gülcemal vapuruyla İzmir’e suikasta hazırlık yapacak arkadaşlarını gönderen Abdülkerim giriyor. Abdülkerim eski hafiyeye, İttihatçı. Takriri Sükun Kanunu, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kapatılması, Gazi Paşa’nın Tek Adam oluşu gibi devrin tartışmalarına isyan eden bir

ekibin parçası aslında. O ekip İzmir'e geziye gidecek Gazi'ye bir suikast gerçekleştirmeyi planlıyor. İşte o hazırlıkta ekibi yolculayan Abdülkerim, Gülcemal' den inenler içinde Ballı Naciye'yi görüyor, onun ardına heyecanla düşünce de hikaye başlıyor.

Kara Kemal/ Küçük Efendi, Enver Paşa, Baytar Rasim gibi isimler kaldı aklımda. Küçük ama gücü büyük bir ekip. O suikast gerçek olmuş olsa, bugün nasıl olurdu, insan dizinin heyecanı ile merak ediyor. Tarihin akışı çok başka seyrederdi, o kesin.

Tarihi dizileri hem sevip hem de sevmeyip, onları kolaylıkla harcamayı nasıl başarıyoruz bilemedim gitti.

Kurucu Kadro, o dönem ki var olduğu düşünülen yozlaşma, toplumdaki değişme, savaş sonrasının etkilerini gözler önüne serme derken sağlam bir çabayı izliyoruz kitaptan uyarlanan bu eserde. Tartışmalı olması dikkate alındığının da göstergesi. Beklentiyi kalemin sahibi nedeniyle yükselttiğini biliyoruz. Şimdi olsa, yeniden bir yorumu olsun isteyeceğim bir kitabın nesiller sonra da olsa bilinmesi adına ekranda gösterilmiş olmasını, şahsen ben değerli buluyorum. Dizinin o dönem ki tatlı esprisi sanırım Necati Şaşmaz'dı. Şimdi eski sükseyyi yapamıyor kendisi. Ailesi ve yaşadıkları ile konuşuldu daha çok. Ama bu dizi de Enver Paşa karakteri ile bir bölüm yer alması da heyecan yaratmıştı. Hatırlıyorum.

Gerek romanda gerek de yapımda asıl amaç eskiden kurtulamayan ve Komitacılık ruhuyla hareket ettiği söylenen İttihatçılara bir eleştiri hakimdir.

Tarihi roman ya da yapımların belgesel tadında kalsa da fırtınası kısa sürse de Kurtuluş Savaşı ve Sonrası ile birçok insanda yer etmiş olduğuna eminim.

Devre yönelik tartışmalar, soru işaretleri, cevaplanmamış konular, bilinmeyenler o kadar çok ki, onlar bir başka yazının konusu olabilir. Buradaki amaç çerçeveyi çizmek. TRT gibi önemli bir kanalın bünyesinde iddialı bir başlangıç yapmış bu yapıma günümüz koşullarında tekrar adım

atılsa, nasıl devam eder, süreç bu kadar çabuk mu sonuçlanır bilinmez.

Benim için bunalımlı dönemler olarak anlatılan o yılların bir yeniden doğuş sancısı taşıyor olmasıdır. Bugünler de yüzbinleri kaybetmişken, sil baştan hayatlar kuruluyorken, o günlere dönük okumalar ve izlemeler yapmak, tarihi hafızamızı yoklayıp da, neler yapabileceğimizi hatırlatmak adına farklıdır.

Zor günlerden geçiyoruz. Bir çıkışımız elbette ki olacak. Yanlışlar belki doğruları da götürecektir. Bizler "biz olmayı" öğrenerek bu günleri sürdürürsek ilerisi nasıl olacak göreceğiz. Ama o yolları geçtiğimizi unutup da bu yolları da "Sen ve Ben" şeklinde ayrılarak geçerse, belki de daha çok üzüleceğiz. Anlattığım farkların ne olduğunu anlamak isteyenler için Doğan Cüceloğlu hocanın "İçimizdeki Biz" kitabını da önerebilirim. Bu ay hepimizin aşına olduğu bir şeyle, tarihi bir dizi ile selam vermek istedim. Neden izlemeli sorunuz varsa hala, tarih sevdiğiniz için izlenmeli, sil baştan başlamak için izlenmeli, öğrenmek için izlenmeli ve en çok da Kemal Tahir okumak için izlenmeli diyebilirim.

Bir daha ki ay, Halide Edip Adıvar'a mı bir selam dursak? Kurtuluş Savaşı ve Yeniden Doğuş dedik mi ben de yeri ayrıdır.

Sürçülisan ettiyse affola.

Hepimize geçmiş olsun ve tekrar başımız sağ olsun.

Bizler "biz olmayı" öğrenerek bu günleri sürdürürsek ilerisi nasıl olacak göreceğiz. Ama o yolları geçtiğimizi unutup da bu yolları da "Sen ve Ben" şeklinde ayrılarak geçerse, belki de daha çok üzüleceğiz.

Anlattığım farkların ne olduğunu anlamak isteyenler için Doğan Cüceloğlu hocanın "İçimizdeki Biz" kitabını da önerebilirim.

ÖLDÜREN

LİNÇ

7.9 milyar dünya nüfusunun, 4.54 milyarı internet kullanıcısı, aktif sosyal medya kullanıcıları ise 3.8 milyar. Bunu da ben söylemiyorum, istatistikler söylüyor. Bu 4 milyara yakın insan yani nefes alan her iki kişiden biri günde yaklaşık 7 saatini sosyal medyada geçiriyor.

**SALİHA
KARAASLAN**

bademlimon@gmail.com

Sezen Aksu'nun şarkısında söylediği "çok şeker, hadi hop, give me five, küresel dünya küresel life" yerini dijital dünya, dijital hayata bıraktı sevgili okur. Giderek küreselleşiyorduk, artık giderek dijitalleşiyoruz. Yakın geçmişte yaşadığımız pandemi hayatımıza, yüz yüze ve online ayırımı getirdi getirmesine ama sanki yüz yüze yapılan çoğu şey sanal ortamda paylaşmak için yapılıyor. Sanal sevinip, sanal üzülüyor, sanal destek olup, sanal linçliyoruz. Adını, su-

çüstü yakalanmış suçluları hemen yargılayıp hüküm vermekle ünlü; Amerika Birleşik Devletleri'nin Virginia eyaleti yargıcı Lynch'ten alan ve esasen halktan bir topluluğun, bir suçluyu, ya da kendilerine göre suç olan bir davranışta bulunmuş birini, hiçbir adil yargılama yöntemi olmadan ölümlü cezalandırmak olan linç, artık neredeyse tamamen sosyal medya üzerinden yapılıyor.

Eskiden olduğu gibi gerçek taş ve sopalarla linç edilmiyor insanlar ama ciddi bir psikolojik şiddete maruz kalıyorlar. Moda tabirle klavye kahramanlığı...

"Kitle içerisinde dahil olan bireyin bilinçli kişiliği ortadan kalkıyor, birey bilinci yerine kolektif bilinç hakim oluyor." Ben demiyorum, ünlü Fransız sosyolog Gustave Le Bon diyor. Yani eğer söz konusu

linçse ben değil, biz oluyoruz. Özellikle kendimize yakın gördüğümüz fikir gruplarının argümanlarını inceleme ve araştırma, doğruluğundan emin olma ihtiyacı hissetmeden onaylıyor, paylaşıyor ve kitlesel hareket ediyoruz. Aynı şekilde kendimize yakın gördüğümüz fikir gruplarının başlattığı linç hareketlerine de tabiri caizse balıklama atlıyoruz.

Bazen yalnızca birey, bazen bir zümre, bazen bir kurum, bazen bir olgu her şeyin linç edilmesi mümkün, hatta adı bile var "linç kültürü". Dünya değişiyor demiştim, yepyeni dertlerimiz, sorunlarımız kültürlerimiz var. Dijital dünya, belki birçok işimizi bir tuşa basarak yapma kolaylığına indirdi ama sırtımıza yeni yeni yükler yükledi, duyulmamış dertler çıkardı başımıza.

Dijital çağın vebası bitmiyor. Çayımızı, kahvemizi makineler yapıyor, derede çamaşır yıkamıyoruz, yemek yemek için avlanmak zorunda değiliz ama vahşi doğa yerini dijital zorbalığa bıraktı. **Nur topu gibi modern dertlerimiz var. Siber zorbalık, nefret söylemi, linç kültürü...**

Şu her şeye etiket niyetine yapıştırdığımız çağın vebasından bahsediyorum. Dijital çağın vebası bitmiyor. Çayımızı, kahvemizi makineler yapıyor, derede çamaşır yıkamıyoruz, yemek yemek için avlanmak zorunda değiliz ama vahşi doğa yerini dijital zorbalığa bıraktı. Nur topu gibi modern dertlerimiz var. Siber zorbalık, nefret söylemi, linç kültürü...

7.9 milyar dünya nüfusunun, 4.54 milyarı internet kullanıcısı, aktif sosyal medya kullanıcıları ise 3.8 milyar. Bunu da ben söylemiyorum, istatistikler söylüyor. Bu 4 milyara yakın insan yani nefes alan her iki kişiden biri günde yaklaşık 7 saatini sosyal medyada geçiriyor. Ülkemizde bu oranlar çok daha fazla, biz ülke neredeyse hepimiz sosyal ağlarda yaşıyormuşuz. 83 milyon insanın 62 milyonu internet, 54 milyonu aktif sosyal medya kullanıcısıymış. Kalanlar da herhalde konuşamayan bebekler ve aşırı yaşlılardır.

Bu istatistik değil benim tahminim. Bu kadar insan, bu kadar süre boyunca; çiçek, böcek, sevgi paylaşamıyor demek ki, bir noktada tahammülsüzlük, saldırganlık ve linç başlıyor. Sosyal medya sınırsız ifade özgürlüğünü sağladığı gibi, sınırsız bir hınç ve nefret özgürlüğünü de sağlıyor.

Bunun en yakın örneğini çok acı bir şekilde geçtiğimiz ay yaşadığımız deprem felaketinden hemen sonra gördük. Depremde hayatını kaybeden genç sosyal medya fenomeninin, ölümünün ardından uğradığı zorbalığın, nefret söylemi ve yaşadığı linçin büyüklüğünü görmüş olduk.

Zorlu bir hayatı ve imkansızlık içindeki yaşamını sosyal medya sayesinde kazandığı şöhretle devam ettirmeye çalışan genç, burnundan kulağına, kilosundan kaşına gözüne, evinden mutfağına, konuşmasından duruşuna kadar nefret söylemine ve zorbalığa maruz kalmış.

Yine dijital dünyanın ve sosyal medyanın dayatmalarından biri olan kusursuz güzellik algısının sonucu olarak sürekli bir görüntü zorbalığına maruz kalan genç fenomen, bir takım estetik operasyonlar geçiriyor fakat öfkeli kitleyi yine de memnun edemiyor.

Bu sefer de doğallığını kaybetmekle suçlanarak yeni bir zorbalığa maruz kalıyor.

Vefatının ardından daha çok popülerleşen röportajlarında, kimseyi asla memnun edemediğini belirtiyor ve keşke bu operasyonları geçirmeseydim diye ekliyor. "Çünkü burnumu ve kulağımı yaptırdım ama bu sefer de ne biçim gözün var dediler" diyerek kitlesini asla tatmin edemediğini söylüyor. En acısı da henüz yirmi yaşında bir gencin sürekli olarak maruz kaldığı linç dayanamadığıyla ilgili yaptığı açıklamalar ve ölmek istemesi...

Röportajlarında hep, fazla yaşamayacağını düşündüğünü, erkenden öleceğine inandığını ve yirmili yaşlardan sonrasını göremeyeceğini söylüyor.

Buna ister evrene gönderilen enerjinin dönüşü deyin, ister sözlerin dua niyetine geçişi isterseniz de içine doğmuş hissetmiş deyin. Gençlikken ve uğradığı linçle mutsuz biten bir hayat...

Büyük bir hınçla eleştirilen sosyal medya hesabındaki paylaşımların altı üzüntü ve pişmanlık notlarıyla dolu ama bir faydası olur mu?

Ünlü Black Mirror dizisinin "Sosyal Linç" bölümünü izlediyseniz engelli bir kadın hakkında yazdığı yazı nedeniyle aleyhinde imza kampanyası başlatılan ve sosyal medyada tehditlerin hedefi haline gelen bir gazetecinin öldürülmesiyle başladığını hatırlarsınız.

Doç.Dr. Sertaç Timur Demir İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi'nde yayınlanan makalesinde şunları anlatır.

"Filmde cinayet soruşturması sürerken, televizyonlarda iklim değişikliği sonucu soyu tükenmiş gerçek arıların yerine, üretimi hükümet tarafından desteklenen robotik arı projesine dair haberler geçmektedir. Film ilerledikçe yaşanan cinayetlerin bu arılarla ve sosyal medyada yürütülen linç kampanyalarıyla bağlantılı olduğu anlaşılmaktadır. Öte taraftan tümüyle güvenli olduğu varsayılan bir otomasyon sistemi içinde geliştirilen drone arılar hackendikten sonra kontrol tümüyle kaybedilir ve Scholes adlı hacker'in yönetiminde yok edilecek hedef sosyal medya hashtag'leri üzerinden belirlenir. Buna göre Scholes'un ellerinde birer öldürücü silah olarak kullanılan arılar, öncelikle gündelik yaşamda yaptıkları hatalarla kitlelerin toplu nefretini çekerek sosyal medyada #DeathTo (falancaya ölüm) hashtag'inin imlediği kişileri yok ederler. Gazeteci, şarkıcı ve diğerleri böyledir.

Fakat filmin sonunda, yüz tanıma özelliği olan ve yapay zekayla donatılmış arılar, bu yıkıcı hashtag'e yalnızca hedef olanları değil, onu yayarak onaylayanları da öldürmeye başlar. Yani birkaç gün tehditlerle başkalarının ölümüne neden olan kişiler, tam da tükettikleri nefret ve linç kültürünün ansızın kurbanları olurlar."

Bugün ağızlarının suyunu akıtarak zorbalığı ve linç kültürünü besleyenlerin yarın aynısını yaşamayacaklarının garantisi yok ne yazık ki! Suyun yönü her an değişebilir, okunucu bir anda sizi gösterebilir. Andy Warhol 1960'larda sanki bugünleri görmüş gibi "bir gün herkes on beş dakikalığına ünlü olacak" demiş. Müsaadenizle ben buna, bir gün herkesin bir sebepten sosyal medya lincine maruz kalacağını eklemek istiyorum. Umarım yanılan Andy değil, ben olurum.

Andy Warhol 1960'larda sanki bugünleri görmüş gibi "bir gün herkes on beş dakikalığına ünlü olacak" demiş.

Müsaadenizle ben buna, bir gün herkesin bir sebepten sosyal medya lincine maruz kalacağını eklemek istiyorum. Umarım yanılan Andy değil, ben olurum.

BİR KEZ DAHA ĞAZİ, HER ZAMAN MAĞRUR GAZİANTEP

ÖZLEM
URGANCIOĞLU

Ülkemizde yaşanan ve 11 ilimizi ve hepimizi derinden etkileyen yaralayan deprem felaketiyle hepimizin günü, gündemi bozuldu. Üzgün, acılı bir iklime uyandık hep beraber. O gün bugündür hiçbir şey eskisi gibi değil hiçbirimiz için... Kelimeler kifayetsiz, sözler anlamsız... Tek gerçeğimiz var koskocaman bir acı bir yas!

Bir yandan da bu gündemden biraz uzaklaşabilmemiz şart ki günlük hayata dönebilelim, depremlerle birlikte artan ve artacak sorumluluklarımızı yerine getirebilelim yüzden yazdım yeniden, bir çaba bir umut yeşertmek adına güzel Gaziantep'i.

Gaziantep güzel insanları, baklavası, Antep Fıstığı ve mimarisi ile Türkiye'nin en etkileyici şehirleri arasında hep ön sıralarda. Şehre geldiğinizde ilk ziyaret edeceğiniz yerlerden birisi elbette eski çarşısı olacak. Burada Elmacı Pazarı, Bakırcılar Çarşısı ve Zincirli Hanı ziyaret edebilirsiniz. Elmacı Pazarı ya da eski adı ile Almacı Pazarı daha çok yiyecek satılan bir pazar. Burada baklavadan kuru gıdaya birçok yiyecek bulabilirsiniz. Ayrıca meşhur Antep baklavasını da burada tatmak ve Antep fıstığını da burada bulmak mümkün. Müthiş lezzetli salçaları da buradan bulabilirsiniz, ayrıca sürekli salça almak isterseniz kargo ile Türkiye'nin her yerine gönderiyorlar. Hatta baklavayı bile kargoladılar sağolsunlar. Elmacı Pazarı yakınında eski ve bir o kadar meşhur kahvehane olan Tahmis yer alıyor. Ancak kahvehane bir kaç sene önce yenilenmiş ve o eski güzelliğini kaybettiği hayli turistik bir hale büründüğü söyleniyor.

Eski çarşmayı iyice gezip, meşhur Antep Yemeklerinin tadına bakıp, alınacaklar listesini oluşturduktan sonra Bakırcılar Çarşması'na yönelebilirsiniz. **Burada oldukça değişik bakır işçiliği ve ilginizi çekecek bir sürü bakır mutfak malzemesi göreceksiniz.**

Biz önceki halini bilmediğimizden çok sevdik. Yine de buraya gelen Gaziantepli müdavimlerin bazıları eskiden olduğu gibi burada soluklanıp sohbet ediyorlar. Tahmis'de Menengiç Kahvesi içmeyi deneyebilirsiniz.

Eski çarşmayı iyice gezip, meşhur Antep Yemeklerinin tadına bakıp, alınacaklar listesini oluşturduktan sonra Bakırcılar Çarşması'na yönelebilirsiniz. Burada oldukça değişik bakır işçiliği ve ilginizi çekecek bir sürü bakır mutfak malzemesi göreceksiniz. Hiçbir şey almanız bile bu çarşmanın sokaklarında dolaşmak oldukça keyifli. Sokaklar, bakırcılar, demirciler, kunduracılar gibi bölümlere ayrılmış ve sokağın girişinde nereye girdiğiniz yazıyor. Kunduracılar çarşmasında Hayri Usta dikkat çekici. Meşhur Truva, Harry Potter ve 300 Spartalı filmlerinde kullanılan kostümleri süsleyen deri ayakkabılarını o üretmiş. Gazetede ki haberleri duvarları süslüyor. Dükkada çok güzel el yapımı Yemeni denilen deri ayakkabılar var. Benim en sevdiğim yer ise eski gümüşleri sattıkları yerler. Buradan mutlaka alacak bir şeyler bulunur.

Ayrıca Gaziantep'e has olan Kutnu kumaşından üretilen çok özel ürünleri muhakkak görmelisiniz. Dünyaca ünlü markalar Dior gibi son yıllarda Gaziantep Kutnu kumaşını koleksiyonlarında kullanıyorlar ve bu yörenin de uluslararası tanıtımına müthiş bir katkı sağlıyor. Eski çarşmanın hemen yanında Zincirli Han yer alıyor. Burası bugün restore edilmiş ve hediyelik eşyaların satıldığı bir alışveriş yeri olarak kullanılıyor. Küçük, sevimli hızlıca gezebileceğiniz güzel bir mekan.

252 çeşit yemekle efsane bir mutfak... Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunan Gaziantep'te çeşitli kültürlerin buluşmasının etkisiyle zaman içinde muazzam bir yemek kültürü oluşmuş. Esnafın belirttiğine göre 252 çeşit yemeğe ev sahipliği yapıyor Gaziantep.

Siz de çokça dolaşıp yorulup acıktığınızda sonsuz yemek seçeneği sizi beklemekte. Örneğin çeşitli kebablar, çorbalar, beyran burada deneyebileceğiniz farklı bir et yemeği. Bu arada unutmadan sabah kahvaltısında herhangi bir yerde katmer yemenizi tavsiye ederim. Hamurun içine konan Antep fıstıkları sacda pişiriliyor

ve müthiş bir tat çıkıyor ortaya. Katmer tatlı bir yiyecek ve yedikçe yemek isteyeceğiniz türden bir tatlı. Söz konusu Gaziantep olunca yazıya yemeklerle başladık; ama görülecek gezilecek bir çok yer var elbette. Önce şehir içindeki Bey Mahallesi'ni gezebilirsiniz. Eski bir yerleşim yeri olan bu mahalledeki yapılar taştan inşa edilmişler. Tıpkı eskiden olduğu gibi korunmuş dar sokaklarda birbirine yapışık evlerin bazılarında hala yaşayan aileler bazılarında ise sanat galerileri, oteller ve kafeteryalar yer alıyor. Renkli ve keyifli bir mahalle. Şehrin içinde gezilecek yerlerden biri de Gaziantep Kalesi. Kale her zaman olduğu gibi şehre tepeden bakıyor.

Şehrin derinlerine inmek isterseniz yapıların alt kısımlarında şehrin su ihtiyacını karşılamak için kazılmış mağaralar yer alıyor. Bu yapılar kastele olarak adlandırılıyor. Buralarda su ve dışarıda durduğunda çabuk bozulabilen

diğer yiyecekler de saklanıyormuş. Bugün çok azı günümüze gelebilmiş durumda ve girişlerine demir kapılar yapılarak kilitlemiş. İlgili kişiyi bulup kapıyı açtırırsanız içlerine girip gezebiliyormuşsunuz, biz vakit bulamadık.

Buradan sonra Türkiye'nin ve dünyanın en büyük mozaik müzesi olan Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesi'ne mutlaka gitmelisiniz. Zeugma'dan çıkan mozaikler 2005 yılından bu yana bu müzede sergilenmekte.

Müze mozaiklere ait 16 adet salon bulunmaktadır. Gaziantep'te ziyaret edebileceğiniz bir de antik kent var. Dülük Antik Kenti şehir merkezine sadece 10 km. uzaklıkta. Dülük'de bir yer altı şehri ve mağaralar bulunmuş. Henüz tam olarak her şey gün ışığına çıkartılıp ziyarete açılmış durumda değil, küçük bir bölümünü gezme imkanınız varmış. (Biz buraya da gidemedik)

Şehrin derinlerine inmek isterseniz yapıların alt kısımlarında şehrin su ihtiyacını karşılamak için kazılmış mağaralar yer alıyor. Buralarda su ve dışarıda durduğunda çabuk bozulabilen diğer yiyecekler de saklanıyormuş. **Bugün çok azı günümüze gelebilmiş durumda ve girişlerine demir kapılar yapılarak kilitlemiş**

iyiki Kitaplar var

ELİF SERAP ÖZKUL

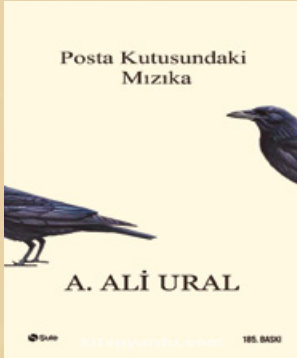
Günlerdir kalbimizden dilimize "Rabbim, Ülkemin yaralı kalbindeki bu enkazı kaldır" diye yana yana dualar dökülmekte... Hz. Amine'nin, her başlayan biter, her gelen gider, her yeni eskir, her taze bayatlar, her güzel çirkinleşir, her yaşayan ölür dediği dünyada, dayanmam dediğimiz her şeye dayandık, yapmam dediğimiz her şeyi yaptık, olmazsa olmaz dediğimiz her şey oldu... Biz insandık, dağların kaldıramayacağı emaneti yüklenendik...

Yüklendik. İmtihanların sağanak sağanak yağdığı şu günlerde bir Yâkub duası sarıyor gönlümüzü “Artık bana düşen güzel bir sabırdır... Sonra Eyyüb hırkasına sarılıp ısınıyoruz sabır ve sukutla... Bize kaybettiklerimizi hiç kimseler veremez, yalnız O'nun katından bir ilahi teselli, Ve'l Bâsû Bağde'l Mevt inancı bu yangına su dökülebilir... Bir annenin kızı enkazdan çıktığında teşhis ederken kıyafetinden tanıma gayretini, bir kez daha göreyim belki o değildir ümidini, o olduğunu anladığında Allah'ım! cennetinde sakla yavrumu, benim yavrum şehittir haykırışını, hiçbir harf bir araya getiremez, hiçbir satır taşıyamaz, hiçbir kitap yazamaz... İnsanı yeniden inşa ve ihya edecek yegâne kuvvet Rabbidir... O'na sığınılmayan her acı onarılması güç bir yaradır. İçimiz paramparça, boynumuz bükük, yolculuğumuz duraksız bir yorgunlukta... İnsan olanın boğazında kocaman bir yumru,

kalbinde tüten bir acı, yakınlarını kaybetmiş olmanın yası kederle örülmüş gözlerimizde ah ediyor... Uykular suçlu, yemek suçlu, içmek suçlu hissettiriyor... Ya uzaklarda ki kardeşim yutmamışsa bir lokma... Uyku gözünü hafifletmemişse... Acıların oluşturduğu birlikteliğimiz duyarsızlıklarımızın kalelerini yıkıyor. En hayırlı yıkım denilebilir. Zira insan olduğumuzu hatırlatıyor. Birbirimizi ne kadar sevdiğimizi, insan olarak kendimizi özlediğimizi... Sarılmanın nedenli kıymetli olduğunu anlıyoruz. Birbirimize sarılıp ağlayınca bir lokma bölüşür gibi bir acıyı iki kalbe pay ettiğimizde hafiflediğimizi hatırlıyoruz... Her şey düzeldiğinde, zeytinler olduğunda, zeytinleri ben göndereceğim diyor Neval... Antep'te yeni evimize geçer geçmez bana davetlisin diyor Elif... Kırıkhan cennet gibidir her şeyimiz olur hele bir dönem diyor Rabia teyze... Maraş bir iyi olsun gel gör bizi diye tembihliyor Fadile teyze ve kızları...

Başka şartlar altında tanışsaydık diyorum ben... Kısmet böyleymiş diyoruz hep beraber. Biz umut ediyoruz, niyet ediyoruz yarınlarımızın çiçeklenmesine... Hz. Musa'nın duasıyla sesleniyoruz Allah'ım... Rabbim göndereceğin her hayra muhtacız... Aczimizi kabul ettik. Nuh as. dediği gibi yenildik Rabbim yenildik... Turuncu Dergisi, kitap sever dostları için içimizi ısıtacak bizi iyi gelecek kitap önerilerini buraya siz kıymetli okurlarımız için bırakıyoruz. İlk kitabımız, “Bir kilimi üzerinde sevgiliniz gezinecekmiş, bir kaşkolü çocuğunuz boynuna dolayacakmış gibi dokur, bir binayı içinde anneniz oturacakmış gibi yaparsanız ne o kilim eskir ne o kaşkol solar, ne o bina yıkılır... sözleriyle de tanıdığımız kalbimize, ruhumuza dokunur Ali URAL'ın herkes tarafında çok beğenilen kitabı ile başlamak istiyoruz. Ardından beğeneceğinizi umduğumuz Korkma Hep Varsın isimli eserle devam edeceğiz.

Posta Kutusundaki Mızıka

Yazar:
A. Ali URAL
Kategori:
Deneme
Yayınevi:
Şule Yayınları

Sevgili Dost, diye sesleniyor bütün cümlelerde A. Ural. O sesleniş sihirli birer harf olup kalplerimize oradan ruhlarımıza ulaşıyor. Bu seslenişlerde hızla yürüyüp geçtiğimiz sokaklardaki her ayrıntıyı fark ediyor gibi hayatı görmek üzere pencerelerimizi açıyor. Dostluğu Ebu Bekr'in, Hz. Ali'nin dostluğu ile benzeştiren yazar, “Sevelim, sevillelim, dünya kimseye kalmaz” diyerek Yunus'un diliyle rehberlik ediyor. “Nasıl oluyor da insanı mutlu eden bir şey aynı zamanda onun felaketinin de kaynağı oluyor” sorusuyla vurucu bir dokunuş gerçekleştiriyor. Her bir sayfada ruhlarımızın pause tuşuna basıp durduruyor ve sonra yeniden bakış açımızı düşüncelerimizi sanki resetliyor.

Korkma hep Varsın “Bâsübâdelmevt”

Yazar:
Mecit Ömür
ÖZTÜRK
Kategori:
Tasavvuf
Yayınevi:
Hayy Kitap

Dervişin Teselli Koleksiyonu kitabıyla tanınan yazarın, çok beğenilen diğer kitaplardan biri de Korkma hep varsın isimli eseridir. Kitap 33 bölümden oluşmaktadır. Her bir bölümde bir kapıdan bahis açan kitap, isabetli bir girişle ilk bölümde Varlık kapısıyla başlar ve son olarak Ahiret kapısı bölümüyle nihayete erer. Varlığın anlamını ahiret inancıyla pekiştiren yazar insan hayatının daha anlamlı olmasının yegâne sebebinin iman çerçevesinde ele alır. Bu bağlamda öldükten sonra dirilmek üzerine farkındalığımızı artıracak örneklerle bakışlarımızı tazelenmiş bir ufka çeviriyor.

ANADOLU ÇORBASI

*Acıdan
Tatlıya*

NURİYE
ATASEVEN

n.ataseven69@gmail.com

Anadolu büyük ve kıymetli bir sofradır. Bu sofradan aç kalkmaz. Her gelen davet edilir. Anadolu'nun bir yerinde dert keder varsa, diğerleri sofrayı açar. Sofra bizde hayatın yeniden başlamasıdır. Sofra umuttur. Sofra duadır. Yaşadığımız deprem büyük. Acımız büyük. Yaraları saracak soframız geniş. Şimdi bir sofraya kursam, depremden etkilenenleri aynı sofrada buluştursam. Akşam ezanı okunsa, hoca Allahu Ekber dese... Hep birlikte aynı suyu içip, aynı ekmeği paylaşırsak. Sıcak sıcak Anadolu çorbasını kaşıklasak. Dertlere şifa olsa. İçimizdeki yara derman bulsa... Gidenlere rahmet, kalanlara sabır duası iftardan sahur dilimizde. Allah yardımcımız olsun.

MALZEMELER:

2 yemek kaşığı kırmızı mercimek	2 yemek kaşığı un
3 yemek kaşığı yeşil mercimek	Sosu İçin:
2 yemek kaşığı pirinç	1 adet kuru soğan
2 yemek kaşığı bulgur	1 yemek kaşığı tereyağ
1,5 litre su	3 yemek kaşığı sıvıyağ
Terbiyesi İçin: 1 su bardağı yoğurt	1 çay kaşığı pul biber
1 yumurta sarısı	1,5 tatlı kaşığı kuru nane

HAZIRLANIŞI:

Bakliyatları yıkayıp, tencereye alın. Suyu ilave edip, yumuşamaya bırakın. Yeşil mercimeğiniz dondurucuda hazır varsa sonradan ilave edebilirsiniz. Yumuşayan bakliyatların terbiyesini hazırlayın. Yoğurt, yumurta ve unu pürüz kalmayacak şekilde çırpın. Kaynayan tencereden bir kepçe alıp, terbiyeyle karıştırın. Sos için tavaya yağı alın. Küp küp doğranmış soğanı ilave edip pembeleşene kadar kavurun. Baharatları ilave edip, 2 dakika kızdırın. Tencereye ekleyin. Sıcak sıcak servis edin. Afiyet olsun.

**DOĞRU
TARAFSIZ
GÜVENİLİR
HIZLI HABERİN
TEK ADRESİ...**

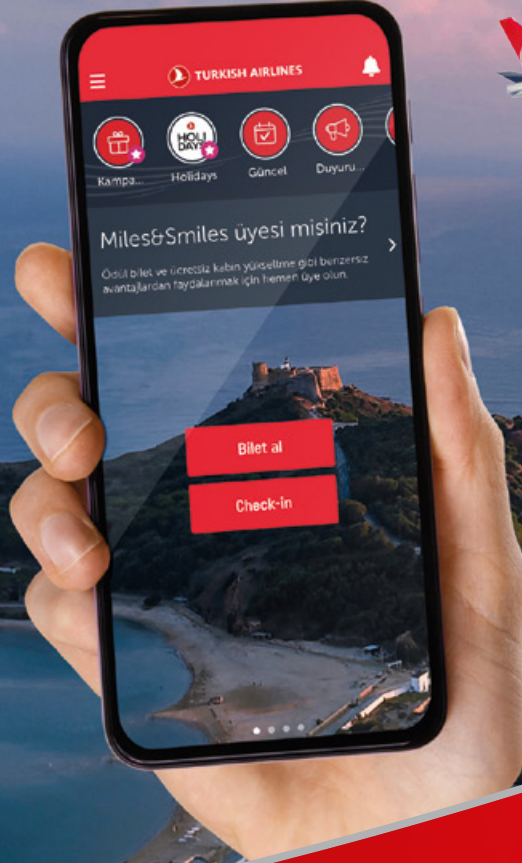
**yenikapı
haber**

www.yenikapıhaber.com

turuncu
MEDYA GRUBU

TÜRK HAVA YOLLARI MOBİL UYGULAMASIYLA UÇUŞ DENEYİMİNİZİ KOLAYLAŞTIRIN!

Mobil uygulamamız üzerinden en uygun bilet paketini seçebilirsiniz; işlemlerinizi hızlı ve güvenli bir şekilde tamamlayabilirsiniz.

Güncel kampanyaları, ek hizmetleri ve duyuruları takip edebilir; uçuşunuza dair her türlü değişikliği kolayca yapabilirsiniz.

Koltuk seçimi, ekstra bagaj, otel rezervasyonu, araç kiralama ve seyahatinizde ihtiyaç duyacağınız diğer hizmetlerimize kolayca erişebilirsiniz.

Operasyonel sebeplerle uçuşunuzda değişiklik meydana gelirse biletinizi ücretsiz bir şekilde değiştirebilirsiniz.

TURKISH AIRLINES

Sürpriz hediyeler Sil Süpür'de; Sil Süpür, Online İşlemler uygulamasında!

HER HAFTA
YENİ
HEDİYE

Türk Telekom

Türk Telekom Mobil abonelerine.
*Örnek gösterim olup, Sil Süpür'de çeşitli hediyeler farklı kullanım seçenekleriyle sunulacaktır.

Türk Telekom
Değerli Hissettirir

